พระภิกษุในยุคดิจิตัล ๔.๐ สมควรรับเงินทองได้ ?

(DIGITAL 4.0)

ใครทำให้ พระศาสนา เสื่อม?

ภิกษุรูปหนึ่ง

พระภิกษุในยุคดิจิตัล ๔.๐ สมควรรับเงินทองได้? (DIGITAL 4.0) ใครทำให้พระศาสนาเสื่อม? | ภิกษุรูปหนึ่ง |

คำนำ

ในระยะนี้ มีข่าวในวงการดงขมิ้นที่โชยกลิ่นเหม็นคละคลุ้งไปทั่วกรุง ปัญหาจากเรื่องเงินทอนวัดซึ่งเกี่ยวพันกับสำนักพุทธศาสนาผู้มีหน้าที่เสมือนไวยยาวัจจกร อำนวยความสะดวกให้กับพระภิกษุสงฆ์ที่อยู่ในวัดทั่วประเทศ แต่เหตุไฉนจึงเกิดปัญหาคอรัปชั่นจนทำให้พระราชาคณะระดับเจ้าคุณ (พระพรหม) หลายรูปต้องลาสิกขา และถูกจับข้อหาเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ทำทุจริตในหน้าที่ มีบัญชีเงินฝากเป็นของตนเองนับ ๑๐๐ ล้านบาท บางท่านที่หนีไปอยู่ต่างประเทศ ยังจับไม่ได้ก็มี

ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้นักข่าวแต่ละสำนักมีงานทำ ไม่ว่างเว้นแต่ละวัน เสนอข่าวอย่างสนุกปากลากยาว กระพือข่าวฉาวโฉ่วงการสงฆ์ ทำให้หลายกระแสผู้คน ไม่ว่าจะเป็นชาวบ้าน ร้านตลาด องค์กรพุทธหลายองค์กร มูลนิธิเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาหลายสำนัก ฯลฯ ต่างออกมาแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์กันไปต่างๆ นานา ความเห็นลงรอยกันบ้าง ไม่ลงรอยกันบ้าง เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ เนื่องมาจากการรับเงินทองของพระภิกษุ บ้างก็เสนอว่า ไม่ควรให้พระภิกษุรับเงินทอง เพราะจะทำให้เกิดกิเลส เกิดปัญหาทุจริต ผิดศีล จนถึงขั้นปาราชิกจากอทินนาทาน หรือการเสพเมถุนกับสตรีเพศ ก็เนื่องมาจากการรับและมีเงินทองนั่นเอง

หลายกระแสก็โต้ว่า ปัญหาทั้งหมดเกิดมาจากตัวบุคคล การรับเงินทองของพระภิกษุเกิดขึ้นมานานแล้ว ตั้งแต่สมัยหลังพุทธกาล เป็นปัญหาโลกแตก แก้ไขไม่ได้ พระพุทธเจ้าก็ทรงทราบ ก่อนจะ

ปรินิพพาน จึงมีพระพุทธานุญาตให้รื้อถอนสิกขาบทเล็กน้อยได้บ้าง ถ้าสงฆ์ยินดีพอใจ เพราะฉะนั้น ควรแก้ไขจัดการที่บุคคลด้วยวิธีการอื่นมากกว่า ...

ในยุคดิจิตัล ๔.๐ (DIGITAL 4.0) สังคมเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปถึงขนาดองค์การสำรวจอวกาศนาซ่า มีโครงการจะย้ายชาวโลกไปอยู่ดาวอังคารในอนาคตอันใกล้นี้ แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาที่ก้าวกระโดดอย่างยวดยิ่ง ฉะนั้น พระธรรมวินัยซึ่งล่วงเลยมาถึง ๒๕๖๑ ปีแล้ว สมควรจะพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสสังคมหรือไม่ ?

สรุปแล้ว มีความเห็นของหมู่ชนด้วยกัน ๓ ฝ่าย

ฝ่ายแรกเห็นว่า <u>พระภิกษุไม่ควรรับเงินทอง</u> เพราะเป็นเหตุนำมาซึ่งภัยพิบัติทั้งแก่ภิกษุผู้รับและแก่พระศาสนา สมควรทำตามสิกขาบทที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้แต่ดั้งเดิม ไม่ควรเปลี่ยนแปลง

ฝ่ายที่ ๒ เห็นว่า <u>พระภิกษุควรรับเงินทองได้</u> เพราะมีความจำเป็นทั้งด้านการดำรงชีวิต สภาพแวดล้อมและสังคมที่เปลี่ยนไป ควรปรับเปลี่ยนตามสังคม และตามที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตไว้

ฝ่ายที่ ๓ เห็นว่า <u>อย่างไรก็ได้</u> ถือว่า <u>ชั่วช่างชี</u> <u>ดีช่างสงฆ์</u> วันเกิด ขึ้นบ้านใหม่ สะเดาะเคราะห์ต่อชะตา เวลาตาย ขอให้มีพระภิกษุมาทำพิธีให้ มาสวดมนต์ สวดบังสุกุลให้ก็พอใจแล้ว ! ...

ในฐานะที่ท่านทั้งหลายเป็นพุทธศาสนิกชน เคารพรักในพระรัตนตรัย มีใจเป็นชาวพุทธอย่างแท้จริง คิดเห็นอย่างไรในเรื่องนี้ ท่านคิดว่า <u>พระภิกษุในยุคดิจิตัล ๔.๐</u> <u>สมควรรับเงินทองหรือไม่ ?</u> เพราะเหตุไร ? และจะมีวิธีการช่วยแก้ไขปรับปรุงอย่างไรบ้าง ซึ่งจะช่วยทำให้พระศาสนาเสื่อมช้าลง และไม่ใช่เสื่อมเพราะเราเอง ?...

สารบาญ

เรื่อง *หน้า*

สารบาญ

คำอธิษฐานและคำอนุโมทนา

ด้วยกุศลผลบุญในการศึกษาค้นคว้า ปฏิบัติ และเรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ และด้วยอานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย ขอจงเป็นพลวปัจจัย ให้พระภิกษุสามเณรทั้งหลายผู้ได้อ่านหนังสือเล่มนี้ ได้ตั้งมั่นอยู่ในศีล มีใจซื่อตรง จงรักภักดี รู้คุณของพระรัตนตรัย เชื่อกรรมและผลของกรรม ตั้งใจศึกษาพระไตรปิฎก อรรถกถาและฎีกา เพื่อน้อมนำมาประพฤติปฏิบัติ มีเป้าหมายที่ตรง คือ พระนิพพาน มีเป้าหมายรอง คือ สุคติภูมิ อย่าได้ไปสู่อบายภูมิเลย

ขอจงเป็นปัจจัยให้อุบาสก อุบาสิกาทั้งหลาย ผู้ได้อ่านหนังสือเล่มนี้ มีสติปัญญาในการศึกษาพระธรรมคำสอน มีสัญญาที่มั่นคง เข้าใจถูกต้องในหลักธรรม ไม่เชื่อถืองมงาย สามารถพัฒนาตน พัฒนาจิต พัฒนาปัญญา ช่วยรักษาพระศาสนาได้ มีสุคติและพระนิพพานเป็นที่ไปในเบื้องหน้าอันใกล้นี้ เทอญ

ผู้ปรารถนาให้คนอื่นเป็นเช่นไร ย่อมได้ในสิ่งนั้น

ขออนุโมทนา แด่ผู้มีส่วนในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ตรวจทานอักษร (ทพ.ญ.อัจฉรา กลิ่นสุวรรณ์, พ.ม.หมอกีรติ ธีรปญฺโญ, คุณลลิญตา คุณชวลิต ปรีตะนนท์) และผู้ร่วมออกค่าใช้จ่ายในการจัดสร้าง (คุณกัลยาณี ครอบครัววรพีพรรณ)

พระสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า **สัพพทานัง ธัมมทานัง ชินาติ.** การให้ธรรม ย่อมชนะการให้ทั้งปวง

ขอให้กุศลผลบุญในการจัดสร้างหนังสือเล่มนี้ เป็นปัจจัยให้ท่านทั้งหลาย เป็นผู้ชำนะมารทั้ง ๕ ด้วยเทอญ

สุวิชาโน ภวํ โหติ　สุวิชาโน ปราภโว
ธมฺมกาโม ภวํ โหติ　ธมฺมเทสฺสี ปราภโว
ผู้เจริญรู้ได้ง่าย　ผู้เสื่อมก็รู้ได้ง่าย
ผู้ใคร่ธรรมเป็นผู้เจริญ　ผู้ชังธรรมเป็นผู้เสื่อม

๑ ผู้ใคร่ธรรม นำสุข ทุกสถาน　รู้เชี่ยวชาญ ธรรมวินัย ไม่หน่ายหนี
ทำพูดคิด ไม่ห่างธรรม นำชีวี　แสนสุขศรี มีพระธรรม น้อมนำใจ
๒ จักเป็นผู้ รู้จำเริญ เพลิดเพลินจิต　เพ่งพินิจ สอดส่องธรรม นำสดใส
เพียรอบรม ภาวนา ไม่คลาไคล　ต้องได้ไป สู่<u>**สัคคะ**</u> พระนิพพาน
๓ ผู้ชังธรรม นำทุกข์ มาสู่ท่าน　ไม่เชี่ยวชาญ ศีลธรรม ซ้ำล้างผลาญ
พูดทำคิด แสนห่างไกล ไม่ชื่นบาน　ใครกล่าวขาน ไม่นำพา อุราตรม
๔ เป็นผู้เสื่อม ทรามใจ ไม่ประสา　ต้องโศกา ลาสุข ทุกข์ทับถม
เมื่อลับโลก โศกซ้ำ ช้ำระทม　เพราะต้องจม สู่แดนโศก โลกอบาย
๕ พระเตือนไว้ <u>**ไม่ประมาท ฉลาดจิต**</u>　ทำพูดคิด สติเตือน มิเลือนหาย
<u>**อัตตัตถะ**</u> <u>**ปรัตถะ**</u> อย่าละคลาย　แม้มลาย มอดม้วย <u>**ไม่ป่วยการณ์**</u>

ภิกษุรูปหนึ่ง

<u>*คำอธิบาย*</u>

สัคคะ <u>สคฺค</u> แดนสวรรค์ สถานที่รับผลของบุญ มีอารมณ์อันเลิศ
ไม่ประมาท <u>อปฺปมาท</u> ไม่ปราศจากสติ ไม่เพลินในกาม เจริญกุศลทั้งปวง
ฉลาดจิต <u>โยนิโสมนสิการ</u> แยบคายในอารมณ์ ท. ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ อนัตตา ฯ
<u>**อัตตัตถะ**</u> ประโยชน์ตน อบรมไตรสิกขา เจริญด้วยทาน ศีล ภาวนา
<u>**ปรัตถะ**</u> ประโยชน์ท่าน ชักชวนให้อบรมไตรสิกขา ทาน ศีล ภาวนา
<u>**ไม่ป่วยการณ์**</u> ไม่เป็นโมฆะ ชีวิตไม่เป็นหมัน ไม่บรรลุนิพพานก็ไปสู่สวรรค์

อยู่อย่างไรให้ชีวิตมีค่า ?

ชีวิตที่มีค่า ไม่ใช่ชีวิตที่ร่ำรวย ด้วยทรัพย์สิน ศฤงคาร มีเกียรติ มียศถาบรรดาศักดิ์ หรืออายุยืน แต่ชีวิตที่มีค่า คือ ชีวิตที่ตัวเราเป็นคนมีคุณค่า และทำให้ชีวิตคนอื่นมีค่า ...

๑ อะไรหรือ คือคุณค่า ของชีวิต เพ่งพินิจ คิดให้ดี จะมีสุข
ไม่แยบคาย ไร้ปัญญา จะพาทุกข์ สร้างสรรค์สุข หรือทุกข์ ควรฉุกใจ

๒ อันยศลาภ แลสุข สรรเสริญ คนมักเพลิน เดินดุ่ม ลุ่มหลงใหล
ขาดสติ มิยับยั้ง ชั่งจิตใจ มักคล้อยไป ทางชั่ว กลั้วอบาย

๓ เวลาเสื่อม ลาภยศ ทุกข์นินทา ก็โหยหา คร่ำครวญ หวนใจหาย
จนบางคน สุดทนท้อ ขอวางวาย สิ่งสุดท้าย เหลือไว้หรือ คือบาปตรา

๔ ทำไมหนอ คนเรา ไม่เข้าใจ สิ่งไรไร ในโลกนี้ ที่เสาะหา
ลาภยศเกียรติ สักการะ ศฤงคาร์ ภริยา บุตรสามี ไม่จีรัง

๕ ล้วนแต่ของ ขอยืม อย่าลืมนะ ต้องสละ ละทิ้งไป ไม่มีหวัง
หากยึดยื้อ ถือไว้ ไม่เชื่อฟัง คงต้องนั่ง โศกศัลย์ จนวันตาย

๖ ควรจำไว้ ให้แม่นยำ ถึงคำพระฯ ไม่ว่าจะ อยู่สถาน เหตุการณ์ไหน
<u>อนิจจัง</u> <u>ทุกขัง</u> อย่าพลั้งใจ ระลึกไว้ ให้เด่นชัด <u>อนัตตา</u>

๗ ลักษณะ ทั้งสาม ต้องตามรู้ หากเพียรดู อยู่ประจำ พร่ำศึกษา
อบรมใจ ให้ประจักษ์ ลักษณา ในไม่ช้า จะพ้นโศก เหนือโลกธรรม

๘ บำเพ็ญบุญ คุณธรรม ประจำจิต แล้วชวนมิตร สหายด้วย ช่วยชูค้ำ
ให้เรียนรู้ คู่ปฏิบัติ พระสัทธรรม ชีวิตล้ำ เหลือค่า น่าโล่งใจ

๙ เกิดเป็นคน ทั้งที ทำดีเถิด ชีพบรรเจิด เลิศหล้า ปัญญาไสว
อย่ามัวแต่ เห็นแก่ตัว ค้ำหัวใจ ชีวิตไร้ คุณค่า ถ้าทิ้งธรรม ...

ไหว้พระรัตนตรัย เพื่ออบรมอินทรีย์ ๕

๑ ไหว้พระพุทธ ผ่องผุด สุดประเสริฐ ไหว้พระธรรม ล้ำเลิศ บรรเจิดศรี
ไหว้พระสงฆ์ ผู้เคร่งครัด ปฏิบัติดี เพิ่มอินทรีย์ ทั้งห้า มาประชุม
๒ หนึ่งศรัทธา พาใจ ใสพิสุทธิ์ เพื่อวิมุติ หลุดรอด ปลอดไฟสุม
ไม่ปล่อยใจ ให้สัญจร นิวรณ์รุม มีแต่กลุ้ม กลัดอก ตกจากบุญ
๓ วิริยะ ที่สอง ของอินทรีย์ พากเพียรดี มีใจหาญ ปานเขาขุน
ไม่ท้อแท้ ถอดใจ ให้งวยงุน เพียรเพิ่มบุญ บุญส่งให้ ได้ไปดี
๔ สามสติ ริระลึก ตรึกเตือนตัก ให้รู้จัก หักข่มใจ ไม่หน่ายหนี
ระลึกไป ในคุณพระ- รัตนตรี เป็นเครื่องชี้ ชวนให้ ใจจำเริญ
๕ สมาธิ ที่สี่ ช่างดีเหลือ เป็นธรรมเกื้อ-กูลอัน พระสรรเสริญ
เป็นประมุข ผูกใจ ไม่ก้าวเกิน ให้ดำเนิน สู่มรรคา สิวาลัย
๖ ที่ห้านั้น ปัญญินทรีย์ ที่รู้ทั่ว หายเมามัว ตัวตน สิ้นสงสัย
ล้วนธาตุขันธ์ อายตนะ สมุทัย รู้ชัดใน นิโรธมรรค- สมังคี
๗ พระไตรลักษณ์ รัตนตรัย ไตรสิกขา สามไตรมา ประชุมพร้อม น้อมสุขศรี
อยู่ในใจ ของผู้ใด ต้องได้ดี ก่อนชีวี ลี้ลับลา คว้านิพพาน

พิมพ์ครั้งที่ ๑	:	ตุลาคม ๒๕๖๑ จำนวนพิมพ์ ๖๐๐๐ เล่ม
จุดประสงค์ในการพิมพ์	:	เพื่อเป็นพุทธบูชา, เพื่อจรรโลงพระศาสนา
ผู้จัดพิมพ์	:	คุณกัลยาณีและครอบครัวรพีพรรณ

ทพญ. อัจฉรา กลิ่นสุวรรณ์, คุณลลิญตา-คุณชวลิต ปรีตะนนท์

ท่านที่สนใจใคร่ศึกษา ต้องการหนังสือ ติดต่อได้ที่

ชมรมกัลยาณธรรม	โทร. ๐๒-๗๐๒-๗๓๕๓
คุณลลิญตา ปรีตะนนท์	โทร. ๐๘๗-๓๓๔-๔๒๙๑
คุณม่วย พันธุ์เถกิงอมร	โทร. ๐๘๑-๓๑๑-๕๓๕๒

ภาพปก	:	ทพญ. อัจฉรา กลิ่นสุวรรณ์
พิสูจน์อักษร	:	พ.ม. กีรติ (หมอต้น) ธีรปญฺโญ

ทพญ. อัจฉรา กลิ่นสุวรรณ์, คุณลลิญตา-คุณชวลิต ปรีตะนนท์

พิมพ์ที่ แคนนา กราฟฟิค โทร. ๐๘๖-๓๑๔-๓๖๕๑

ภิกษุยุคดิจิตัล ๔.๐ สมควรรับเงินทองได้ ? ใครทำให้พระศาสนาเสื่อม ?

เคยได้ยินคำเหน็บแนมผู้อยู่วัด ที่ว่า **บ้านก็ไม่ต้องเช่า ข้าวก็ไม่ต้องซื้อ** ... ข้อความนี้อาจจะไม่จริงเสมอไป เพราะในบางวัดพระภิกษุต้องจ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าห้องเอง เนื่องจากวัดมีรายจ่ายมาก บางวัดมีพระภิกษุสามเณรจำพรรษาจำนวนนับร้อย ค่าน้ำค่าไฟแต่ละเดือนเป็นจำนวนแสนบาท รัฐไม่ได้ยกเว้นค่าน้ำ ค่าไฟให้แก่วัดเสียเมื่อไร ... ทางวัดจึงต้องให้พระภิกษุ สามเณรช่วยออกค่าใช้จ่ายบ้าง บางวันบิณฑบาตไม่ค่อยได้ หรือฝนตกแต่เช้า ออกบิณฑบาตอาหารไม่ได้ จะให้ทำอย่างไร ? ถ้าไม่มีเงินทองไว้ใช้จ่ายซื้อหาอาหารมาขบฉัน พอประทังชีวิตไปวันๆ ชีวิตของพระเณรผู้มีบุญน้อยจะน่ารันทดขนาดไหน จะมีใครเห็นใจบ้างเล่า ? ...

หากจะต้องศึกษาเล่าเรียน ถ้าสำนักเรียนห่างไกล ไม่ได้อยู่ในวัดที่อาศัย เช่น มหามกุฏราชวิทยาลัย (ม.ม.ร.) มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ม.จ.ร.) ก็ต้องนั่งรถเมล์ไปเรียน ถ้าเวลากระชั้นชิด กลัวจะไปเรียนไม่ทันก็ต้องนั่งรถแท็กซี่ หรือวินมอเตอร์ไซด์ไปอย่างเร่งรีบ หรือเมื่อมีเหตุการณ์ปัจจุบันทันด่วน ก็ต้องเรียกแท็กซี่ไป รถไม่ได้เติมน้ำ เขาใช้น้ำมัน ก็ต้องเสียค่ารถให้เขา ถ้าไม่มีเงินจ่าย เขาจะให้นั่งฟรีๆ ละหรือ ?

ไหนจะค่าหน่วยกิต ค่าสมุดหนังสือ ดินสอ ปากกา เครื่องเรียน เครื่องเขียน ค่าโน๊ตบุ๊ค แท็ปเล็ต สมาร์ทโฟน ค่าโทรศัพท์

เพื่อประโยชน์และสะดวกต่อการศึกษาค้นคว้า ติดต่อสื่อสาร หรือเผยแพร่พระธรรมคำสอน บางครั้งป่วยไข้ได้เจ็บ จะไปโรงพยาบาลสงฆ์หรือโรงพยาบาลของรัฐก็ไม่สะดวกด้วยประการทั้งปวง ต้องพึ่งยาร้านหมอตี๋ฟาร์มาซีข้างวัดไปพลาง เขาก็ไม่ได้ใจดีถวายยาฟรีๆ ให้ดอก ของซื้อของขาย เงินก็คือปัจจัยเอาไว้ใช้สอย จึงไม่ควรคิดอะไรให้มากเรื่องเปลืองสมอง ต้องลำบากถึงส่วนเบื้องบนเปล่าๆ

พวกภิกษุที่เคร่งครัดปฏิบัติบางท่าน หรือญาติโยม อุบาสกอุบาสิกาผู้เถรตรงบางคน อาจมีความหวังดี ไม่อยากให้พระภิกษุรับเงินทอง บอกว่า เป็นอาบัติ จะทำให้ตกนรกหมกไหม้ และทำให้พระศาสนาเศร้าหมอง แต่ความหวังดีของท่าน ช่วยแก้ปัญหาการดำรงชีวิตของพระภิกษุผู้มีบุญน้อยได้บ้างหรือไม่ ? ท่านยินดีที่จะดูแลอุปัฏฐากพระภิกษุสามเณรเหล่านั้นบ้างหรือเปล่า ? หรือได้แต่วิพากษ์วิจารณ์ เพื่อความสนุกปากไปเท่านั้นเอง ...

อาบัตินิสสัคคิยปาจิตตีย์ในเพราะรูปิยสิกขาบท เป็นสิกขาบทเล็กน้อย เป็นลหุกาบัติ คือ อาบัติเบา สามารถปลงอาบัติต่อพระภิกษุกันเองได้ แม้จะต้องเสียสละนิสสัคคิยวัตถุ คือ เงินทองก่อน จึงจะแสดงอาบัติตก แต่พระพุทธเจ้าก็ไม่ได้ทรงกำหนดไว้ว่าจะต้องเสียสละในวันนั้น หรือภายใน ๓ วัน ๗ วัน เพราะฉะนั้นหากหมดความจำเป็นในการใช้เงินทองเมื่อไร ก็จะสละให้สงฆ์เมื่อนั้น แล้วปลงอาบัติ ก็ถึงความบริสุทธิ์แล้ว จะต้องกังวลไปทำไม ? เอาเวลาไปทำประโยชน์อย่างอื่นจะดีกว่าไหม ? พระภิกษุท่านมีวิธีบริหารเอาตัวรอดได้เองแหละ ควรจะเป็นห่วงตัวเองจะดีกว่า อย่าหาเรื่องให้หนักกบาล (ศีรษะ) ไปหน่อยเลย **!** +-*%#!$*&# ...

เหตุผล ความจำเป็นที่ต้องใช้เงินทอง

คงจะมีพระภิกษุสามเณรจำนวนไม่น้อยที่มีความคิดเห็นเช่นนี้ ซึ่งเป็นที่น่าเห็นใจ น่ากรุณาและควรมีเมตตาต่อท่าน ควรจะเข้าใจท่านเหล่านี้ ในความจำเป็นที่เกิดขึ้นจากสังคม สิ่งแวดล้อมที่แปรเปลี่ยนไป และควรให้โอกาสแก่ท่านเหล่านั้นเป็นอย่างยิ่ง โดยการช่วยกันหาทางออก หรือวิธีการแก้ไข ทำความเข้าใจทั้งในด้านของพระภิกษุบุคคล หมู่สงฆ์ พระศาสนา รวมทั้งสังคมสิ่งแวดล้อมที่จะเกื้อกูลต่อการดำรงชีวิต ตามพระธรรมวินัยของพระภิกษุ ผู้จะมีชีวิตเพื่อพระพุทธศาสนาต่อไป

เพราะฉะนั้น จึงขอให้ท่านผู้มีปัญญาร่วมกันศึกษา ทำความเข้าใจเหตุผลที่ผลักดัน ทำให้พระภิกษุสามเณรยังคงต้องใช้เงินทอง และทั้งพระภิกษุสามเณร ทั้งคฤหัสถ์จำนวนมาก ที่ยังคงมีความคิดเห็นว่า เงินทองเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำรงชีวิตของพระภิกษุในยุคปัจจุบันนี้ โดยไม่ทราบเลยว่า มีผลกระทบอันเป็นสาเหตุที่ทำให้พระศาสนาเสื่อมทรามลง โดยประการต่าง ๆ ...

หัวข้อที่ควรร่วมกันพิจารณา มีดังนี้ เป็นตัวอย่าง คือ

๑. **ด้านพระศาสนา** คือ คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้แก่พระธรรมวินัย หรือพระไตรปิฎก รวมทั้งอรรถกถา ฎีกา ได้รับการศึกษาอย่างแพร่หลายหรือไม่ ? มีการปลูกฝังค่านิยมในการศึกษาเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนปัญญา พร้อมทั้งศีลและสมาธิหรือไม่ ? ให้ความสำคัญกับความเชื่อในเรื่องนรกสวรรค์ บาปบุญ คุณโทษ ความละอายต่อบาปมากน้อยเพียงใด ?

๒. **ด้านคณะผู้ปกครองสงฆ์** ได้แก่ พระเถรานุเถระ ผู้จะเป็นทิฏฐานุคติให้แก่กุลบุตรผู้อุปสมบทในภายหลัง ในปัจจุบัน ก็คือ มหาเถรสมาคม คณะสงฆ์ผู้ปกครอง เจ้าคณะหน เจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล พระสังฆาธิการ เจ้าอาวาส มีความปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ เป็นแบบอย่างให้พระภิกษุ สามเณร ผู้เป็นศาสนทายาทได้หรือไม่ ?

๓. **ด้านพระภิกษุสามเณร** ได้แก่ กุลบุตรผู้สละเรือน บวชเป็นภิกษุ สามเณรในพระศาสนา มีความมุ่งมั่น ตั้งใจบวชด้วยความจริงใจ หวังศึกษาปฏิบัติตามคำสอนเพื่อหลุดพ้นจากทุกข์หรือไม่ ?

๔. **ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม รัฐบาล** ได้แก่ ภูมิประเทศ ถิ่นฐานที่ตั้งของวัดวาอาราม สำนักสงฆ์ ที่พำนักของพระภิกษุสามเณร สัปปายะเกื้อกูลต่อการศึกษา และปฏิบัติตามพระธรรมวินัยหรือไม่ รัฐบาลเข้าใจหลักคำสอน และสนับสนุนกิจการในพระพุทธศาสนาอย่างดี เพียงพอหรือไม่ ?

๕. **ด้านประชาชนพลเมือง** ได้แก่ อุบาสก อุบาสิกาผู้เป็นพุทธ-บริษัท มีความเข้าใจหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาดีพอหรือไม่ ? มีศรัทธาและปัญญาที่จะบำรุง ดูแล รักษา ทั้งพระภิกษุสงฆ์และหลักธรรมคำสอนได้หรือไม่ ?

๖. **ด้านกาลสมัย** ได้แก่ ยุคสมัยที่เจริญด้วยวัตถุกาม เป็นยุควัตถุนิยม การแสวงหาวัตถุกามเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็น มากกว่าการแสวงหาสัจธรรม เพื่อความพ้นทุกข์จากวัฏฏะใช่หรือไม่ ?

๑. ด้านพระศาสนา

หลักคำสอนที่สำคัญของพระพุทธเจ้า อันมีอยู่ในพระไตรปิฎกก็ดี อรรถกถาอันเป็นคำอธิบายขยายความพระพุทธพจน์ก็ดี ฎีกาอันเป็นคำขยายความในอรรถกถาก็ดี ล้วนแต่เป็นคำสอนที่สำคัญและลึกซึ้งในพระพุทธศาสนา ก็เพราะ พระพุทธพจน์บางตอนมีความหมายลึกซึ้ง จึงต้องอาศัยพระอรรถกถาจารย์ซึ่งเป็นพระมหาเถระผู้ทรงคุณ เริ่มตั้งแต่พระอสีติมหาสาวก พระสังคีติกาจารย์ผู้ช่วยทำสังคายนาครั้งแรก ๆ เป็นต้นมา แม้ข้อความในอรรถกถาก็ยังยากสำหรับคนในยุคนี้ จึงต้องมีพระฎีกาจารย์ผู้ทรงพระไตร-ปิฎกมาช่วยขยายความให้อีกทอดหนึ่ง

แสดงให้เห็นถึงความเสื่อมทรามทางด้านสติ ปัญญาของคนในยุคนี้ ที่ไม่ค่อยจะเข้าใจในพระพุทธพจน์และอรรถกถาฎีกา จึงทำให้มีผู้สนใจที่จะศึกษาพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกาลดลง ไปศึกษาอย่างอื่นแทน เช่น สายสามัญ ปริญญาตรี โท เอก ฯลฯ เมื่อศึกษาจบแล้ว แทนที่จะอยู่รับใช้ พัฒนาพระศาสนา กลับลาสิกขาไปหางานทำ สร้างเนื้อสร้างตัว แสวงหาบุตรภรรยาเสียนี่ !...

ความจริง การศึกษาภาษาบาลี ก็เพื่อจะเอาความรู้ไปศึกษาค้นคว้าพระไตรปิฎกอรรถกถาฎีกา เพื่อความแตกฉานในหลักธรรมคำสอน จะได้นำมาประพฤติปฏิบัติ และเผยแพร่ต่อไป แต่การศึกษาภาษาบาลีในยุคนี้ เพียงเพื่อสอบให้ผ่านเป็นพระมหาเปรียญได้พัดยศ ได้เกียรติยศ พระภิกษุสามเณรบางรูป ในต่างจังหวัดเมื่อสอบได้เป็นพระมหาเปรียญ ถึงกับจัดงานแห่แหนแวดล้อมกัน

เลี้ยงโต๊ะกันภายในหมู่บ้าน เป็นที่เอิกเกริกเฮฮา เพราะถือว่าเป็นหน้าเป็นตา เป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูล เป็นเกียรติแก่หมู่บ้าน ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว เป็นค่านิยมที่ผิดอย่างมหันต์ ! ...

เพราะเหตุว่า การบวชของพระภิกษุสามเณร ก็เพื่อที่จะสละ ไม่ใช่เพื่อที่จะได้ ไม่ใช่เพื่อที่จะแสวงหา เริ่มจากสละบุตร ภริยา มารดา บิดา ญาติสาโลหิตอันเป็นที่รัก สละเรือน ที่ไร่ ที่นา ทรัพย์สินศฤงคารทั้งปวง สละเครื่องประดับ เสื้อผ้าอาภรณ์ สละแม้กระทั่งผมและหนวด บวชด้วยความเป็นผู้ไม่มีเรือน เรียกว่า **อนาคาริกะ** เพื่อที่จะได้ศึกษา อบรมไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อที่จะได้สละกิเลสทั้งปวง เพราะรู้ว่า การบวชเป็นหนทางที่จะทำให้พ้นจากทุกข์ได้อย่างดีที่สุด ด้วยการศึกษา และปฏิบัติตามคำสอนของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า

เพราะฉะนั้น เมื่อบวชมาแล้วก็ต้องศึกษา แต่ในสมัยก่อน พระไตรปิฎกอันเป็นคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่สืบทอดกันมาด้วย**มุขปาฐะ** ปากต่อปาก จนกระทั่งทำเป็นรูปเล่มพระไตร-ปิฎกนั้น เป็นภาษาบาลี (จารด้วยอักษรขอมด้วยซ้ำ) ยากแก่การที่จะเข้าใจ จึงต้องศึกษาภาษาบาลี เพื่อที่จะได้เข้าใจพระพุทธพจน์ จะได้น้อมนำมาประพฤติปฏิบัติ โดยที่ไม่คลาดเคลื่อนผิดเพี้ยน

แต่ในยุคนี้ พระไตรปิฎกได้แปลเป็นภาษาไทยแล้วหลายครั้ง หลายฉบับ มีให้ศึกษาทั้งฉบับที่เป็นเล่มหนังสือ ฉบับที่เป็นแผ่นซีดีอ่านในคอมพิวเตอร์ แม้ในอินเตอร์เน็ตก็มีให้ศึกษา การศึกษาภาษาบาลีจึงมีความจำเป็นน้อยลง แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับผู้

ที่ใฝ่ในการศึกษา ต้องการความละเอียดและความถูกต้องที่แท้จริง เพราะพระไตรปิฎกฉบับแปลเป็นภาษาไทย ไม่มีฉบับไหนที่แปลได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ แต่ละฉบับมีการแปลที่ตรงกันบ้าง ไม่ตรงกันบ้าง ผู้ที่ต้องการความถูกต้องจากการศึกษาพระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ซึ่งเป็นของดั้งเดิม ต้องรู้ภาษาบาลี จึงจะศึกษาได้เข้าใจถูกต้องชัดเจนมากกว่า แต่น่าเสียดายที่ว่า ผู้ที่ศึกษาภาษาบาลีในยุคนี้ ที่จะนำความรู้บาลีไปต่อยอด นำไปศึกษาค้นคว้าพระไตรปิฎกอรรถกถาฎีกาบาลี จนมีความรู้แตกฉานนั้นหาได้ยาก

ประเทศไทยไม่มีโรงเรียนพระไตรปิฎก

และที่น่าสลดใจอย่างยิ่ง คือ ในปัจจุบัน ประเทศไทย ไม่มีสำนักเรียนพระไตรปิฎก ทั้งภาษาบาลี หรือภาษาไทยอย่างแท้จริง ซึ่งในอดีตเคยมี (ในประเทศพม่า มีสำนักเรียนพระไตรปิฎกบาลี-พม่ากันอย่างแพร่หลาย ได้รับการสนับสนุนทั้งจากรัฐและเอกชน) เพราะการเรียนบาลีก็คือเรียนพระไตรปิฎก ในสมัยก่อน ตั้งแต่ครั้งกรุงศรีอยุธยาจนถึงต้นรัตนโกสินทร์ ผู้ที่เรียน**บาเรียนตรี** (ยังไม่ได้ใช้คำว่า **เปรียญ**) จะต้องศึกษาทรงจำพระวินัย **บาเรียนโท** จะต้องศึกษาทรงจำพระสูตร **บาเรียนเอก** จะต้องศึกษาทรงจำพระอภิธรรม (ใช้สอบปากเปล่า ยังไม่นิยมข้อเขียน ในสมัยอยุธยา พระมหา-กษัตริย์เป็นประธานการสอบเอง จึงเรียกว่า การสอบสนามหลวง) แต่เมื่อมีการปรับปรุงการศึกษาพระพุทธศาสนา ในรัชกาลที่ ๕ การเรียนภาษาบาลีก็เปลี่ยนไป จากคำว่า บาเรียน ก็เปลี่ยนเป็น เปรียญ ประโยค ๓ เป็นเปรียญตรี ประโยค ๔-๖ เป็นเปรียญโท

ประโยค ๗-๙ เป็นเปรียญเอก เฉพาะประโยค ๙ เป็นเปรียญเอกอุ หมายถึงจบการศึกษาขั้นสูงสุดแล้ว (แต่มีท่านเจ้าคุณระดับสมเด็จเปรียญ ๙ ประโยคท่านหนึ่ง มีกรุณาสั่งสอนลูกศิษย์ของท่านที่จบเปรียญ ๙ ว่า อย่าเพิ่งดีใจไปว่าจบการศึกษาแล้ว ความจริง เป็นเพียงขั้นเริ่มต้นเท่านั้น เพราะการศึกษาที่แท้จริง ต้องศึกษาพระ-ไตรปิฎก การเรียนบาลีก็เพื่อเข้าไปศึกษาในพระไตรปิฎกเท่านั้น ...)

ในสมัยนี้ มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาบาลีใหม่ เรียกว่า **บาลีน้อย** เป็นหลักสูตรรวบรัด ศึกษาและแปลได้เร็ว แต่ไม่ได้มีการศึกษาทรงจำแปลจากพระไตรปิฎกบาลีพุทธพจน์โดยตรง มีแต่แปลอรรถกถา และเนื่องจากหลักสูตรรวบรัด มีผลให้ความรู้ก็รวบรัดไปด้วย ทำให้ขาดความเข้าใจในพระบาลีอย่างลึกซึ้ง ผลก็คือ เมื่อมีการแปลพระไตรปิฎกบาลีเป็นภาษาไทย ทำให้มีความคลาดเคลื่อนหลายแห่ง และแต่ละฉบับ แต่ละสำนวน บางทีก็ไม่ตรงกัน ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

แสดงให้เห็นว่า การศึกษาภาษาบาลี ไม่ได้เน้นการศึกษาให้เข้าใจแตกฉานในพระพุทธพจน์อรรถกถาฎีกา แต่ไปเน้นที่การสอบตอบคำถาม แต่งประโยคบาลี และแปลได้ตรงกับที่คณะกรรมการตรวจสอบพอใจ ? และที่น่าสลดใจยิ่งกว่านั้น คือ มีข้อสอบรั่วไหล มีการทุจริตในการสอบ ถ้าสอบตกก็ยังมีการสอบซ่อม เหมือนกับการศึกษาทางโลก ยิ่งวิชานักธรรมตรี โท เอก ด้วยแล้ว มีการทุจริตทุกรูปแบบ ยิ่งกว่านั้น พระอาจารย์คุมสอบ ยังบอกข้อสอบให้กับพระภิกษุที่สังกัดวัดของตนเองด้วย เพื่อที่ว่า วัดของตนเองจะ

ได้ชื่อว่า มีพระภิกษุสอบได้นักธรรมเป็นจำนวนมาก นี่ ! อะไรกัน ? ... สามัญสำนึกในความเป็นพระภิกษุไม่มีอยู่เลยหรือนี่ ? หากเป็นทางโลก นักเรียนทุจริตในห้องสอบ ถูกจับได้ ปรับให้ตก แต่นี่เป็นทางธรรมในวัดและเป็นการสอบพระธรรมวินัย ยังสามารถทุจริตได้ทั้งผู้สอบและผู้คุมสอบ พระศาสนาจะดำรงอยู่ได้อย่างไรกันนี่ !

แม้หลักสูตรนักธรรมตรี โท เอก ก็เป็นหลักสูตรย่นย่อจากพระไตรปิฎกอันเป็นส่วนเล็กน้อยเท่านั้น รวบรัดมาก แม้ศึกษาจบนักธรรมเอกอย่างดี หากไม่ได้ไปศึกษา ค้นคว้าพระไตรปิฎกและอรรถกถาเพิ่มเติมก็ใช่ว่าจะเข้าใจพระธรรมวินัยอย่างถ่องแท้ ถ้าจะทำหลักสูตรรวบรัดอย่างนี้ สู้เอาสังคีติสูตร ทสุตตรสูตรและอรรถกถา ในทีฆนิกาย ปาฏิกวรรค ที่ท่านพระธรรมเสนาบดีสารีบุตรเถระ ผู้เป็นอัครสาวกเบื้องขวา เลิศทางด้านปัญญา เรียบเรียงไว้เป็นการทำสังคายนา เมื่อครั้งที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ยังทรงพระชนม์อยู่ มาทำเป็นหลักสูตรให้พระเณรได้ศึกษา จะดีกว่า เพราะครอบคลุมเนื้อหาในพระไตรปิฎกอย่างครบถ้วน ...

หนังสือพุทธประวัติตามหลักสูตรนักธรรมตรี มีถึง ๓ เล่ม แบ่งเป็นปฐมโพธิกาล มัชฌิมโพธิกาล ปัจฉิมโพธิกาล พูดถึงพุทธประวัติในชาติปัจจุบันเท่านั้น ไม่ได้กล่าวถึงการบำเพ็ญบารมีอันยาวนานถึง ๔ อสงไขย แสนกัป ในอดีตชาติของพระโพธิสัตว์เลย เรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ก็ตัดออก กลายเป็นเรื่องปุคคลาธิษฐาน หรืออุปมาเปรียบเทียบไป ทำให้ผู้ศึกษาในปัจจุบัน ไม่ค่อยเชื่อเรื่องภพชาติอดีต อนาคต การเวียนว่ายตายเกิด พลอยไม่เชื่อเรื่องกรรมและการสั่งสมบาปบุญไปด้วย อันเป็นเหตุที่ทำให้พุทธศาสนิกชน

ไม่เกรงกลัวต่อบาปทุจริต แม้ภิกษุสามเณรส่วนใหญ่ก็ไม่ค่อยกลัวต่ออาบัติ หรือการผิดศีล ก็เนื่องด้วยหลักสูตรการศึกษาไม่ได้เน้นเรื่องเหล่านี้ มีการวิเคราะห์วิจารณ์ นำอิทธิปาฏิหาริย์ไปเทียบเคียงกับวิทยาศาสตร์ เช่น การล่องหน ดำดิน ก็เหมือนการขุดอุโมงค์ การเดินบนน้ำ ก็เหมือนเดินบนน้ำแข็งในประเทศหนาวจัด การเหาะ ก็เหมือนการใช้อากาศยาน การลูบคลำพระจันทร์ พระอาทิตย์ด้วยมือ ก็เหมือนการรู้จักคำนวณคติของพระจันทร์ พระอาทิตย์ ตลอดถึงจันทรุปราคาและสุริยุปราคาได้แม่นยำ การฟังเสียงทิพย์ได้ ก็เหมือนการฟังเสียงไกลได้ ในบัดนี้ มีการได้ยินเสียงจากโทรศัพท์ เป็นต้น จนผู้ศึกษาเข้าใจว่า เรื่องนรกสวรรค์เป็นเรื่องหลอกเด็ก **เอานรกมาขู่ เอาสวรรค์มาล่อ** กลายเป็น **สวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ**ไปเสียฉิบ !

คำสอนของพระพุทธเจ้ามีถึง ๓ ปิฎก คือ พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎกและพระอภิธรรมปิฎก แบ่งออกเป็น ๕ นิกาย คือ ทีฆนิกาย-พระสูตรขนาดยาว มัชฌิมนิกาย-พระสูตรขนาดกลาง สังยุตตนิกาย-พระสูตรแบ่งตามสังยุตเป็นกลุ่มๆ เช่น เทวตาสังยุต เป็นต้น อังคุตตรนิกาย-พระสูตรขนาดสั้นจัดเป็นหมวดๆ ตั้งแต่หมวด ๑ ถึงหมวด ๑๑ ขุททกนิกาย-พระสูตรหมวดย่อยมีถึง ๑๔ คัมภีร์ พระวินัยและพระอภิธรรม ก็จัดอยู่ในขุททกนิกายนี้ด้วย เหตุไฉน ? จึงไม่นำมาเป็นหลักสูตรของพระภิกษุสามเณร รวมทั้งอุบาสก อุบาสิกา ทำไมจึงไปจัดหลักสูตรคล้อยตามทางโลก ทำให้พระภิกษุสามเณรที่ไปศึกษาแล้ว มีจิตใจน้อมไปในทางโลก ทำให้สั่งสมกิเลส ไม่น้อมไปในการประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ...

ดังนั้น จึงควรมีการแก้ไข โดยการจัดระบบการศึกษาเสียใหม่ ไม่ใช่ศึกษาเพื่อให้ได้ยศ ได้ภูมิชั้นต่าง ๆ แต่ศึกษาเพื่อจะได้ทรงไว้ซึ่งคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อจะได้นำมาปฏิบัติขัดเกลากิเลส เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เพื่อความผาสุกในปัจจุบัน และเพื่อความสิ้นไปแห่งภพชาติในอนาคต เป็นการศึกษาคำสอนโดยตรงจากพระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกาทั้งภาษาไทยและภาษาบาลี ควรต้องมีการปลูกฝังอุดมคติให้มีความรัก มีความซื่อตรงต่อพระรัตนตรัย บวชเพื่ออุทิศชีวิตให้พระรัตนตรัย ไม่ใช่เพื่อการเลี้ยงชีพ หรือหวังอะไรอย่างอื่น แต่เพื่อความพ้นจากวัฏฏทุกข์ โดยเฉพาะจะต้องสรรหาครูอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและทรงธรรม เข้าใจธรรมะอย่างดี ไม่ใช่เพียงมีความรู้นักธรรมเอก รู้ภาษาบาลีเปรียญธรรมสูงๆ แต่ไม่ได้รักษาศีลอย่างเคร่งครัด ไม่ประพฤติปฏิบัติธรรม ไม่มีความมักน้อย ไม่สันโดษ ไม่มีความเกรงกลัว ไม่ละอายต่อบาปเป็นต้น มาเป็นอาจารย์ผู้สอน ซึ่งก็หาได้ไม่ง่ายในยุคนี้ ...

๒. ด้านคณะผู้ปกครอง
ผู้นำดี ผู้ตามก็ดี ผู้นำเลว ผู้ตามก็เลว

เมื่อโคทั้งหลายว่ายข้ามแม่น้ำไป โคหัวหน้าฝูงว่ายไปคด เมื่อเป็นเช่นนี้ โคทั้งหมดก็ย่อมว่ายคดไปตามกัน ...

เมื่อโคทั้งหลายว่ายข้ามแม่น้ำไป โคหัวหน้าฝูงว่ายข้ามไปตรง เมื่อโคหัวหน้าฝูงว่ายข้ามไปตรงอย่างนี้ โคทั้งหมดก็ย่อมว่ายข้ามไปตรงตามกัน ... (ราโชวาทชาดก ขุ. ชา. ๕๘/๖๐๖)

ด้านคณะสงฆ์ผู้ปกครองดูแลพระภิกษุ ก็ควรจะมีการเลือกสรรตามพระธรรมวินัย ควรต้องเป็นผู้ซื่อตรง รักษาศีล ประพฤติตามพระธรรมวินัย ศึกษาปฏิบัติตามคำสอนโดยตรงจากพระไตรปิฎก อรรถกถา มีความรู้ละเอียดลออในคำสอน โดยเฉพาะพระวินัย รู้วิธีการจัดการ ตรวจสอบ วินิจฉัย ตัดสินตามระบบของสงฆ์ที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้ ไม่ใช่ตามกฎหมายทางโลก ไม่ควรบัญญัติกฎเกณฑ์ที่ขัดกับพระธรรมวินัย ควรเลือกพระเถระที่มีคุณสมบัติของสัปบุรุษ เที่ยงธรรม ไม่มีอคติ ไม่เห็นแก่ลาภยศ ไม่ใช่เลือกสรรจากพรรษา หรือความรู้บาลีเปรียญธรรม หรือเป็นพระครู เป็นเจ้าคุณระดับต่างๆ เพราะท่านเหล่านั้น ส่วนใหญ่ก็คร่ำเคร่งในการดูตำรับตำราบาลี หรือพุทธศาสตร์บัณฑิต ด้วยความต้องการสอบให้ผ่าน เพื่อจะได้รับประกาศนียบัตร มียศ มีเกียรติไปตามที่คนส่วนใหญ่นิยม ไม่ค่อยมีเวลาศึกษา ค้นคว้า ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยจากพระไตรปิฎก อรรถกถาเท่าที่ควร

การให้ยศชั้นตำแหน่งแก่พระภิกษุ ก็มีส่วนทำให้พระภิกษุหลงตัวเอง หลงอำนาจ ปรารถนาตำแหน่งสูงขึ้นไป ทำให้น้อมไปในกามได้ง่าย ไม่ควรสร้างค่านิยม ถือยศช้างขุนนางพระ ให้ความเคารพยำเกรงต่อยศตำแหน่งมากเกินไป จนทำให้พระภิกษุบางท่านถึงกับมีการซื้อยศตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นพระครูหรือเจ้าคุณบางระดับ แสดงให้เห็นถึงความไม่รู้จักตนเอง มีความโลภเกินขอบเขต และไม่ประพฤติตามพระธรรมวินัย เมื่อได้ยศ ได้ตำแหน่งแล้ว ก็มีมานะ สำคัญตน ถือตัว ลืมตน ไม่สมควรที่จะเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนาเลย

พระอุปัชฌาย์ผู้อุปสมบทกุลบุตร ควรจะต้องมีคุณสมบัติตามพระธรรมวินัย ไม่ใช่ใช้การสอบตามกฎเกณฑ์ ที่ตั้งกันขึ้นมาเอง ทำให้มีการใช้เส้นสายซื้อขายตำแหน่งอุปัชฌาย์ เพื่อหวังประโยชน์ในภายภาคหน้า พระพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติห้ามผู้ที่ไม่มีคุณสมบัติของอุปัชฌาย์ที่จะให้บวชกุลบุตร หรือผู้ที่จะให้นิสสัย ทรงปรับอาบัติไว้ด้วยว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้เขลา ไม่เฉียบแหลม ไม่พึงให้อุปสมบท รูปใดให้ ต้อง**อาบัติทุกกฎ** (วิ. มหา. ๖/๑๗๘)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตให้**ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ** มีพรรษาได้ ๑๐ หรือมีพรรษาเกิน ๑๐ ให้อุปสมบทได้

และทรงบัญญัติคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นอุปัชฌาย์ อาจารย์ให้นิสสัย หรือมีสิทธิ์ให้สามเณรอุปัฏฐากไว้ถึง ๘ หมวด ดังนี้

องค์ ๕ แห่งภิกษุผู้ควรให้อุปสมบท หมวด ๑

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ พึงให้อุปสมบท พึงให้นิสัย พึงให้สามเณรอุปัฏฐากได้ คือ

๑. ประกอบด้วยกองศีล อันเป็นของพระอเสขะ
๒. ประกอบด้วยกองสมาธิ อันเป็นของพระอเสขะ
๓. ประกอบด้วยกองปัญญา อันเป็นของพระอเสขะ
๔. ประกอบด้วยกองวิมุตติ อันเป็นของพระอเสขะ
๕. ประกอบด้วยกองวิมุตติญาณทัสสนะ อันเป็นของพระอเสขะ

(หมวดนี้เอาขั้นสูงสุด คือ ถึงความเป็นพระอรหันต์ทีเดียว)

หมวด ๒ ...

๑. ตนเองประกอบด้วยกองศีลอันเป็นของพระอเสขะ และสามารถ

ชักชวนผู้อื่นในกองศีล อันเป็นของพระอเสขะ

๒. ตนเองประกอบด้วยกองสมาธิ อันเป็นของพระอเสขะ และสามารถชักชวนผู้อื่นในกองสมาธิ อันเป็นของพระอเสขะ

๓. ตนเองประกอบด้วยกองปัญญา อันเป็นของพระอเสขะ และสามารถชักชวนผู้อื่นในกองปัญญา อันเป็นของพระอเสขะ

๔. ตนเองประกอบด้วยกองวิมุตติ อันเป็นของพระอเสขะ และสามารถชักชวนผู้อื่นในกองวิมุตติ อันเป็นของพระอเสขะ

๕. ตนเองประกอบด้วยกองวิมุตติญาณทัสสนะอันเป็นของพระอเสขะ และสามารถชักชวนผู้อื่นในกองวิมุตติญาณทัสสนะ อันเป็นของพระอเสขะ (หมวดนี้ ไม่เพียงตนเองปฏิบัติตนให้เป็นพระอรหันต์เท่านั้น แต่ยังชักชวนให้ผู้อื่นถึงความเป็นพระอรหันต์ได้ด้วย ...)

หมวด ๓ ...

๑. เป็นผู้มีศรัทธา ๒. เป็นผู้มีหิริ ๓. เป็นผู้มีโอตตัปปะ

๔. เป็นผู้ปรารภความเพียร ๕. เป็นผู้มีสติตั้งมั่น

(หมวดนี้ ต้องเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยอริยทรัพย์ ๕ หรือ ๗ ประการ หรือสัปปุริสธรรม ๗ รวมศีล สุตะ จาคะ ปัญญาด้วย)

หมวด ๔ ...

๑. เป็นผู้ไม่มีศีลวิบัติ ในอธิศีล *(ปาราชิก สังฆาทิเสส)*

๒. เป็นผู้ไม่มีอาจารวิบัติ ในอัธยาจาร *(อาบัติ ๕ กอง)*

๓. เป็นผู้ไม่มีทิฏฐิวิบัติ ในทิฏฐิอันยิ่ง *(มีสัมมาทิฏฐิ)*

๔. เป็นผู้ได้ยินได้ฟังมาก ๕. เป็นผู้มีปัญญา.

(หมวดนี้ พร้อมด้วยสมบัติ ๔ คือ ศีล อาจาร ทิฏฐิและอาชีวะ)

หมวด ๕ ...

๑. สามารถจะพยาบาลเอง หรือให้ผู้อื่นพยาบาลอันเตวาสิกหรือสัทธิวิหาริกผู้อาพาธ ๒. สามารถจะระงับเอง หรือหาผู้อื่นให้ช่วยระงับความกระสันของอันเตวาสิกหรือสัทธิวิหาริก

๓. สามารถจะบรรเทาเอง หรือหาผู้อื่นให้ช่วยบรรเทาความเบื่อหน่ายอันเกิดขึ้นแล้วโดยธรรมของอันเตวาสิกหรือสัทธิวิหาริก

๔. รู้จักอาบัติ ๕. รู้จักวิธีออกจากอาบัติ

(หมวดนี้ ต้องรู้วิชาพยาบาลและศิลปะในการจูงใจ พูดให้คนอื่นช่วยเหลือในกิจที่ชอบ ทั้งต้องรอบรู้ในพระวินัยอย่างดีด้วย)

หมวด ๖ ...

๑. อาจจะฝึกปรืออันเตวาสิก หรือสัทธิวิหาริกในสิกขาอันเป็นอภิสมาจาร *(มรรยาท ข้อปฏิบัติในขันธวัตร)*

๒. อาจจะแนะนำในสิกขาอันเป็นส่วนเบื้องต้นแห่งพรหมจรรย์ *(อาชีวัฏฐมกศีล, อุภโตวิภังค์, ปาราชิก ๔)*

๓. อาจจะแนะนำในธรรมอันยิ่งขึ้นไป *(อภิธรรม)*

๔. อาจจะแนะนำในวินัยอันยิ่งขึ้นไป *(อภิวินัย)*

๕. อาจจะเปลื้องความเห็นผิดอันเกิดขึ้นแล้วโดยธรรม

(หมวดนี้ นอกจากรู้พระวินัยอย่างดีแล้ว ยังต้องรู้พระอภิธรรมอย่างดีด้วย สามารถพร่ำสอนผู้อื่นให้ประพฤติตามธรรมวินัยได้)

หมวด ๗ ...

๑. รู้จักอาบัติ ๒. รู้จักอนาบัติ ๓. รู้จักอาบัติเบา ๔. รู้จักอาบัติหนัก ๕. เธอทรงจำปาติโมกข์ทั้ง ๒ ได้ดี โดยพิสดาร จำแนกได้ดี

คล่องแคล่วดี วินิจฉัยเรียบร้อย โดยสุตตะ โดยอนุพยัญชนะ

(หมวดนี้ ต้องมีความจำดี ไม่ใช่ทรงปาติโมกข์ทั้ง ๒ เท่านั้น ยังต้องทรงวิภังค์ทั้ง ๒ คือ ภิกขุวิภังค์และภิกขุณีวิภังค์ได้ด้วย และยังสามารถวินิจฉัยได้ด้วยดี) (วิ. มหาวรรค มหาขันธกะ ๖/๑๙๘)

หมวด ๘ ...

๑. รู้จักอาบัติ ๒. รู้จักอนาบัติ ๓. รู้จักอาบัติเบา

๔. รู้จักอาบัติหนัก **๕. มีพรรษา ๑๐ หรือมีพรรษาเกิน ๑๐**

(หมวดนี้ นอกจากรู้พระวินัยอย่างดีแล้ว ต้องมีพรรษาตั้งแต่ ๑๐ ขึ้นไป พร้อมทั้งรู้พระธรรมวินัยตามที่กล่าวนี้ จึงจะมีสิทธิ์ ...)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้ประกอบด้วยองค์ ๕ นี้แล พึงให้อุปสมบท พึงให้นิสัย พึงให้สามเณรอุปัฏฐาก

ส่วนองค์ ๕ แห่งภิกษุผู้ไม่ควรให้อุปสมบทหรือให้นิสสัย ไม่ควรให้สามเณรอุปัฏฐาก ก็มี ๘ หมวดโดยนัยตรงกันข้าม

ภิกษุผู้ฉลาด ผู้สามารถ ที่มีคุณสมบัติดังกล่าวใน ๘ หมวดนี้แล้ว ยังจะต้องทรงปริยัติตามที่แสดงไว้ **ในวรรคคาภิกขุโนวาท สิกขาบทที่ ๑ ในภิกขุนีวรรค พระวินัย มหาวิภังค์ เบอร์ ๔ หน้า ๓๗๘** อีกด้วย จึงจะเป็นอุปัชฌาย์ได้ ดังที่ท่านแสดงไว้ว่า

คุณสมบัติของภิกษุผู้ปริสูปัฏฐาปกะ

๑. มีพรรษาตั้งแต่ ๑๐ ขึ้นไป โดยอุปสมบท

๒. พึงกระทำวิภังค์ทั้ง ๒ ให้ช่ำชอง คล่องปาก เพื่อแนะนำบริษัทในอภิวินัย โดยกำหนดอย่างต่ำที่สุด เมื่อไม่อาจ พึงกระทำวิภังค์ทั้ง ๒ ให้ควรแก่การผลัดเปลี่ยนกันกับภิกษุ ๓ รูป

๓. พึงเรียนกรรมน้อยและกรรมใหญ่และขันธกวัตร

*(ใน**วินยาลังการฎีกา** เล่ม ๒ หน้า ๒๓๐ ภาษาบาลี ยังไม่ได้แปล ขยายคำว่า กรรมน้อยและกรรมใหญ่ไว้ ๒ นัย คือ*

***นัยที่ ๑** กรรมน้อย หมายถึง อปโลกนกรรมและญัตติกรรม กรรมใหญ่ หมายถึง ญัตติทุติยกรรมและญัตติจตุตถกรรม*

***นัยที่ ๒** กรรมน้อย หมายถึง กรรมเบาในสังฆกรรมทั้ง ๔ อย่างนั้น กรรมใหญ่ หมายถึง กรรมหนักในสังฆกรรมทั้ง ๔ อย่างนั้น)*

๔. แต่เพื่อจะแนะนำบริษัทในอภิธรรม ถ้าเป็นผู้กล่าว**มัชฌิมนิกาย** พึงเรียนมูลปัณณาสก์. ผู้กล่าว**ทีฆนิกาย** พึงเรียนแม้มหาวรรค. ผู้กล่าว**สังยุตตนิกาย** พึงเรียน ๓ วรรคข้างต้นหรือมหาวรรค. ผู้กล่าว**อังคุตตรนิกาย** พึงเรียนครึ่งนิกายข้างต้นหรือข้างปลาย. ผู้ไม่สามารถ แม้จะเรียนข้างต้นตั้งแต่ติกนิบาตไปก็ได้ แต่ใน**มหาปัจจรี**กล่าวว่า ผู้จะเรียนเอานิบาตเดียว แม้จะเรียนเอาจตุกกนิบาตหรือปัญจกนิบาตก็ได้. ผู้กล่าว**ชาดก** พึงเรียนเอาชาดกพร้อมทั้งอรรถกถา. จะเรียนต่ำกว่าชาดกพร้อมทั้งอรรถกถาไม่ควร. ท่านกล่าวไว้ใน**มหาปัจจรี**ว่า จะเรียนเอาแม้**ธรรมบท** พร้อมทั้งวัตถุนิทานก็ควร ...

ก็**ภิกษุใดช่ำชองวินัยปิฎก และอภิธรรมปิฎก พร้อมทั้งอรรถกถา แต่ไม่มีคันถะมีประการดังที่กล่าว ในสุตตันตปิฎก** ภิกษุนั้น **ย่อมไม่ได้เพื่อจะให้บริษัทอุปัฏฐาก.**

แต่ภิกษุใดเรียนคันถะประมาณดังกล่าวแล้ว จากสุตตันตปิฎกบ้าง จากวินัยปิฎกบ้าง ภิกษุนี้เป็น**ปริสูปัฏฐาปกะ** เป็น**พหุสสุตะ**

เป็นทิศาปาโมกข์ ไปได้ตามความปรารถนา ย่อมได้เพื่อจะให้บริษัทอุปัฏฐาก. *(คือให้บวช ให้นิสัยได้)* **(อฏฺข. โอวาทสิกขาบทที่ ๑ ปาจิตติยกัณฑ์ มหาวรรค พระวินัยปิฎก เบอร์ ๔ หน้า ๓๗๓)**

เพราะฉะนั้น ถ้าถือเอาเกณฑ์ตามพระพุทธพจน์และอรรถกถาตามที่อ้างมานี้ ก็เป็นสิ่งที่ยากเหลือเกินที่จะหาอุปัชฌาย์ อาจารย์ผู้มีคุณสมบัติที่จะให้กุลบุตรบวช หรือให้นิสสัยได้ ก็ถ้าเมื่อพระเถรานุเถระขาดคุณสมบัติของอุปัชฌาย์ อาจารย์เช่นนี้ แต่มาเป็นผู้ปกครองดูแลพระภิกษุสามเณร จะสามารถแนะนำ พร่ำสอนให้พระภิกษุสามเณรรอบรู้ และประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยได้อย่างไรกันเล่า ? ดังเช่นที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงภัยในอนาคตไว้โดยเฉพาะข้อที่ ๑ ข้อที่ ๒ และ ข้อที่ ๕ ใน**ตติยอนาคตสูตร อังคุตตรนิกาย ปัญจกนิบาต เบอร์ ๓๖ หน้า ๑๙๓** ความว่า

ภัยในอนาคต ๕ ประการ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภัยในอนาคต ๕ ประการนี้ ยังไม่บังเกิดในปัจจุบัน แต่จะบังเกิดในกาลต่อไป ภัยเหล่านั้นเธอทั้งหลายพึงรู้ไว้เฉพาะ ครั้นแล้ว พึงพยายามเพื่อละภัยเหล่านั้น ภัยในอนาคต ๕ ประการเป็นไฉน ? คือ

๑. ในอนาคต ภิกษุทั้งหลายจัก**ไม่อบรมกาย ไม่อบรมศีล ไม่อบรมจิต ไม่อบรมปัญญา** เมื่อไม่อบรมกาย ไม่อบรมศีล ไม่อบรมจิต ไม่อบรมปัญญา จักให้อุปสมบทกุลบุตรเหล่าอื่น จักไม่สามารถแนะนำแม้กุลบุตรเหล่านั้น ใน**อธิศีล อธิจิต อธิปัญญา** แม้กุลบุตรเหล่านั้น ก็จักไม่อบรมกาย ... ก็จักให้

อุปสมบทกุลบุตรเหล่าอื่น จักไม่สามารถแนะนำ แม้กุลบุตรเหล่านั้นในอธิศีล อธิจิต อธิปัญญา แม้กุลบุตรเหล่านั้นก็จักไม่อบรมกาย ไม่อบรมศีล ไม่อบรมจิต ไม่อบรมปัญญา เพราะเหตุดังนี้แล การลบล้างวินัยย่อมมีเพราะการลบล้างธรรม การลบล้างธรรมย่อมมีเพราะการลบล้างวินัย

๒. ในอนาคต ภิกษุทั้งหลายจักไม่อบรมกาย ... เมื่อไม่อบรมกาย ไม่อบรมศีล ไม่อบรมจิต ไม่อบรมปัญญา จักให้นิสัยแก่กุลบุตรเหล่าอื่น จักไม่สามารถแนะนำ แม้กุลบุตรเหล่านั้นในอธิศีล อธิจิต อธิปัญญา แม้กุลบุตรเหล่านั้นก็จักไม่อบรมกาย ... ก็จักให้นิสัยแก่กุลบุตรเหล่าอื่น จักไม่สามารถแนะนำแม้กุลบุตรเหล่านั้นในอธิศีล อธิจิต อธิปัญญา แม้กุลบุตรเหล่านั้น ...

๓. ในอนาคต ภิกษุทั้งหลายจักไม่อบรมกาย ... เมื่อไม่อบรมกาย ไม่อบรมศีล ไม่อบรมจิต ไม่อบรมปัญญา เมื่อแสดงอภิธรรมกถา เวทัลลกถา หยั่งลงสู่ธรรมที่ผิดก็จักไม่รู้สึก เพราะเหตุดังนี้แล การลบล้างวินัยย่อมมีเพราะการลบล้างธรรม การลบล้างธรรมย่อมมีเพราะการลบล้างวินัย

๔. ในอนาคต ภิกษุทั้งหลายจักไม่อบรมกาย ... เมื่อไม่อบรมกาย ไม่อบรมศีล ไม่อบรมจิต ไม่อบรมปัญญา พระสูตรต่าง ๆ ที่ตถาคตได้ภาษิตไว้ เป็นสูตรลึกซึ้ง มีอรรถลึกซึ้ง เป็นโลกุตระประกอบด้วยสุญญตาธรรม เมื่อพระสูตรเหล่านั้น อันบุคคลแสดงอยู่ ก็จักไม่ฟังด้วยดี จักไม่เงี่ยโสตลงสดับ จักไม่ตั้งจิตเพื่อรู้ จักไม่ใฝ่ใจในธรรมเหล่านั้นว่า ควรศึกษาเล่าเรียน แต่ว่าสูตรต่าง ๆ ที่นักกวีแต่งไว้ ประพันธ์เป็นบทกวี มีอักษรสละ

สลวย มีพยัญชนะสละสลวย เป็นพาหิรกถา เป็นสาวกภาษิต เมื่อพระสูตรเหล่านั้น อันบุคคลแสดงอยู่ ก็จักฟังด้วยดี จักเงี่ยโสตลงสดับ จักตั้งจิตเพื่อรู้ จักฝักใฝ่ใจในธรรมเหล่านั้น ว่าควรศึกษาเล่าเรียน เพราะเหตุดังนี้แล การลบล้างวินัยย่อมมีเพราะการลบล้างธรรม การลบล้างธรรมย่อมมีเพราะการลบล้างวินัย

๕. ในอนาคต ภิกษุทั้งหลายจักไม่อบรมกาย ... เมื่อไม่อบรมกาย ไม่อบรมศีล ไม่อบรมจิต ไม่อบรมปัญญา ภิกษุผู้เถระก็จักเป็นผู้มักมาก มีความประพฤติย่อหย่อน เป็นหัวหน้าในความล่วงละเมิด ทอดธุระในความสงัด จักไม่ปรารภความเพียร เพื่อถึงธรรมที่ยังไม่ถึง เพื่อบรรลุธรรมที่ยังไม่ได้บรรลุ เพื่อทำให้แจ้งธรรมที่ยังไม่ได้ทำให้แจ้ง ประชุมชนรุ่นหลัง ก็จักถือเอาภิกษุเหล่านั้นเป็นตัวอย่าง แม้ประชุมชนนั้น ก็จักเป็นผู้มักมาก ... เพราะเหตุดังนี้แล การลบล้างวินัยย่อมมีเพราะการลบล้างธรรม กาลบล้างธรรมย่อมมีเพราะการลบล้างวินัย

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภัยในอนาคต ๕ ประการนี้แล ซึ่งยังไม่บังเกิดในบัดนี้ แต่จะบังเกิดในกาลต่อไป ภัยเหล่านั้นอันเธอทั้งหลายพึงรู้ไว้เฉพาะ ครั้นแล้วพึงพยายามเพื่อละภัยเหล่านั้น

พระพุทธเจ้าทรงพยากรณ์ไว้แล้ว ตั้งแต่ครั้งพุทธกาลแลว่า ภัยยังจะไม่เกิดในครั้งกระนั้น แต่กำลังเกิดขึ้นในครั้งนี้ ในยุคกึ่งพุทธกาลนี้ ที่พระสังฆเถระทั้งหลายดำรงอยู่ในระบบเจ้าขุนมูลนาย มียศถาบรรดาศักดิ์ ให้ความสำคัญกับยศช้างขุนนางพระ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไร้สาระในสายตาของพระอริยเจ้า ถ้าเป็นไปได้ น่าจะรื้อระบบยศถาบรรดาศักดิ์ของพระภิกษุ แล้วมาเคารพยกย่อง บูชาสักการะ

ดูแลสนับสนุนพระภิกษุผู้รักษาศีล เคร่งครัดในพระวินัย ปฏิบัติธรรมตามพระไตรปิฎก อรรถกถา โดยไม่ต้องให้ยศชั้น จะมิดีกว่าหรือ ? เป็นการช่วยธำรงคำสอน และป้องกันมิให้พระภิกษุติดในลาภสักการะ ทำให้ถือเนื้อถือตัว ลืมตัวลืมตน จนคิดว่าตนเป็นคฤหัสถ์ มีการรับสินบน เกิดกรณีเงินทอนวัด มีการสั่งสมทรัพย์สินเงินทอง สะสมรถหรู สะสมที่ดิน สั่งสมบริวาร จนกระทั่งสะสมภรร ... เมีย ให้เป็นที่แสนละเหี่ยใจ ของพุทธศาสนิกชนทั่วไป ...

๓. ด้านพระภิกษุสามเณร

เป็นความผิดด้วยหรือ ? ที่เกิดมาเป็นชาวไร่ ชาวนาในประเทศไทย

เป็นความผิดด้วยหรือ ? ที่เกิดมายากจน พ่อแม่ไม่มีปัญญาส่งเสียให้เล่าเรียน เหมือนกับพวกที่มีอันจะรับประทานทั่วไป

เป็นความผิดด้วยหรือ ? ที่ต้องเข้ามาบวชเป็นภิกษุสามเณรเพื่อจะได้เรียนหนังสือ ในเมื่อสังคมให้โอกาส

เป็นความผิดด้วยหรือ ? ที่ต้องแสวงหาเงินทอง มาใช้จ่ายในเมื่อบวชเข้ามาแล้ว ไม่มีญาติโยมอุปัฏฐากที่มีฐานะ ไม่มีองค์กรหรือรัฐบาลหน่วยไหนให้การสนับสนุนในเรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

และ**เป็นความผิดด้วยหรือ ?** ในเมื่อบวชเข้ามาแล้ว อุปัชฌาย์อาจารย์ก็ไม่ได้สอน หรือไม่ได้ห้ามว่า อย่ารับหรือใช้เงินทองนะ ... เพราะตัวท่านอุปัชฌาย์ อาจารย์เองก็ยังรับและใช้เงินทองด้วย ...

ดังนั้น ควรจะเป็นความผิดของใคร ? ...

ผิดด้วยหรือ ? ที่เกิดมาเป็นชาวไร่ ชาวนา ในประเทศไทย ... ก็ไม่ใช่เป็นความผิดหร๊อก ! ในชาติปัจจุบัน แต่ถ้าใครไปเกิดเป็นชาวไร่ ชาวนา ในประเทศยุโรป อเมริกาหรือญี่ปุ่น ก็คงไม่ต้องโอดครวญ เพราะชาวไร่ ชาวนาในประเทศเหล่านั้น จัดอยู่ในระดับเศรษฐีทั้งนั้น เพราะฉะนั้น เป็นความผิดตั้งแต่ชาติที่แล้วๆ มา ที่มีมานะถือตัว และไม่ชอบให้ทาน จึงได้เกิดในตระกูลต่ำ ยากจนข้นแค้นเข็ญใจอย่างไรเล่า ! ... จึงควรให้ทานและอย่าถือตัวในบัดนี้

ผิดด้วยหรือ ? ที่เกิดมายากจน พ่อแม่ไม่มีปัญญาส่งเสียให้เล่าเรียน... ก็ไม่มีความผิดอะไรในชาติปัจจุบันอีกนั่นแหละ แต่เป็นความผิดจากชาติก่อนๆ ที่ไม่ชอบสละความตระหนี่ และความโลภไม่ชอบเสียสละให้ทาน จึงทำให้เกิดมายากจนในชาตินี้ แต่นั่นยังไม่สำคัญเท่าไร เพราะหลายๆ คนที่เกิดมายากจน แต่อาศัยวิริยะอุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร เก็บสะสมเงินทอง โตขึ้นก็ไปเรียนลัดในที่สุดก็ประสบความสำเร็จได้ อย่างเช่น **ประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอลน์** ผู้เกิดในตระกูลยากจน เป็นชาวไร่ ชาวนา แต่ด้วยความไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตา มีวิริยะ หมั่นเพียร ทำงานเก็บเงินขยันค้นคว้าศึกษา อ่านหนังสือที่หาได้ทุกอย่างตั้งแต่เด็ก ในที่สุดก็ได้มาเป็นนักกฎหมาย เป็นนักการเมือง และเป็นประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา ผู้เป็นต้นแบบของการเลิกทาสในที่สุด

ผิดด้วยหรือ ? ที่ต้องเข้ามาบวชเป็นภิกษุสามเณร เพื่อจะได้เรียนหนังสือ ในเมื่อสังคมให้โอกาส ...

ก็ไม่ผิดหรอก ถ้าบวชเข้ามาแล้ว ได้ทำหน้าที่ของพระภิกษุสามเณรที่ถูกต้องตามพระธรรมวินัย มิใช่อ้างเพียงสังคมให้โอกาสเท่านั้น ซึ่งตามความเป็นจริงของผู้ที่จะบวชเป็นพระภิกษุสามเณรก็เพื่อที่จะได้ศึกษาปฏิบัติธรรม เพื่อความหลุดพ้นจากวังวนของวัฏฏะ จึงต้องศึกษาพระปริยัติธรรม คือ พระไตรปิฎก อรรถกถา ไม่ใช่ศึกษาเพื่อสอบเอาวุฒิบัตรออกไปทำงาน แต่ในเมื่อสังคมที่ไม่ค่อยจะเอื้อเฟื้อต่อพระธรรมวินัยเท่าที่ควร เห็นว่า ลาภสักการะในพระพุทธศาสนามีมาก และสังคม หรือรัฐบาลก็ไม่สามารถให้ทุนการศึกษาแก่กุลบุตรทั้งหลายได้ครบถ้วน จึงเปิดโอกาสให้กุลบุตรที่ด้อยโอกาสในการศึกษาทางโลก ได้เข้ามาบวชเป็นภิกษุสามเณร เพื่อที่จะลดปัญหาสังคม และลดภาระของรัฐบาล แต่กลับมาสร้างปัญหาให้กับพระศาสนา เพราะผู้ที่บวชเข้ามาแล้วนั้น ส่วนใหญ่ไม่ได้มีความรัก มิได้เทิดทูนบูชาต่อพระรัตนตรัยหรือพระศาสนาด้วยความจริงใจเลย แต่กลับกลายเป็นเหลือบ เป็นเรือด เป็นเห็บที่มาเกาะ กัดกินเนื้อเลือดของพระศาสนา กลับเข้ามาย่ำยี ทำลายคำสอน เพียงหวังที่จะได้ลาภสักการะ เพื่อที่จะได้เรียนให้จบ ถ้ามีหนทางก็ลาสิกขาไปสร้างเนื้อสร้างตัว ถ้ายังไม่มีทางไป ก็เกาะกินเนื้อเลือดในพระพุทธศาสนาต่อไป นี่แหละ ! เป็นความผิดอย่างมากที่ทำให้พระศาสนาเสื่อมถอยในปัจจุบัน และเป็นความผิดหนักหนาที่ท่านทั้งหลายจะได้กลายเป็นสัตว์อบายในอนาคต ถึงตอนนั้นแล้ว ใครๆ ก็ไม่สามารถที่จะช่วยอะไรได้ ขณะนี้ มีพระรัตนตรัยให้เป็นที่พึ่ง แต่ไม่ยอมพึ่ง เวลาที่ไปเกิดในอบายภูมิแล้ว จะหาที่พึ่งใดๆ ไม่ได้เลย โอ ! สัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของๆ ตนหนอ ...

<ins>**ผิดด้วยหรือ ?**</ins> ที่ต้องแสวงหาเงินทองมาใช้จ่าย ในเมื่อบวชเข้ามาแล้ว ไม่มีญาติโยม ไม่มีองค์กรหรือรัฐบาลหน่วยไหนให้การสนับสนุนในเรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ...

อาจจะไม่ผิด ตามกระแสของสังคมในปัจจุบัน เพราะเป็นที่ยอมรับกันเป็นส่วนใหญ่แล้วว่า พระภิกษุรับเงินทองได้ เพราะท่านมีกิจจำเป็นต้องใช้ แต่สังคมในปัจจุบันที่ยอมรับกันได้นี้ เป็นสังคมของชาวพุทธตามทะเบียนบ้าน ไม่ใช่ชาวพุทธที่แท้จริง เพราะถ้าเป็นพุทธศาสนิกชนที่แท้จริงแล้ว ย่อมถือเอาหลักคำสอนตามพระธรรมวินัยขององค์พระศาสดา ไม่ใช่ถือเอาตามสมัยนิยม หรืออะลุ่มอล่วยกันเอง เพราะตามพระพุทธบัญญัติ ในพระวินัยปิฎก **ชาตรูปสิกขาบทที่ ๘ ในโกสิยวรรค มหาวรรค นิสสัคคิยกัณฑ์ เบอร์ ๓ หน้า ๙๔๐** แสดงไว้ว่า <ins>อนึ่ง ภิกษุใด รับก็ดี ให้รับก็ดี หรือยินดีเงินทองที่เขาเก็บไว้ให้ก็ดี เป็นนิสสัคคิยปาจิตตีย์</ins>

จะรับเงินทองเอง หรือให้คนอื่นรับแทน หรือฝากธนาคาร หรือเขาบอกว่า ขอถวายเงินทองเป็นจำนวนเท่านั้นเท่านี้ แค่เพียงยินดีด้วยใจ ไม่ห้ามด้วยกายหรือวาจา ก็ต้องอาบัติแล้ว แต่ถ้าห้ามด้วยทวารใดทวารหนึ่ง ก็พ้นจากอาบัติได้

และเงินทองในที่นี้ ก็ไม่ใช่หมายเอาเงินทองแท้ ๆ เท่านั้น สิ่งใดที่สามารถใช้เป็นวัตถุซื้อขายกันได้ ไม่ว่าจะเป็น เบี้ย เปลือกหอย ธนบัตร เหรียญ ฯ ก็ถือว่า เป็นเงินทองในสิกขาบทนี้ทั้งนั้น

และที่สำคัญ สิกขาบทนี้เป็นอจิตตกะเสียด้วย คือ แม้ไม่รู้ว่าเป็นเงินทอง แต่ไปรับเงินทองเข้าด้วยความไม่รู้ ก็ต้องอาบัติด้วย

เช่น มีผู้นำอาหารใส่ถุงมีหูหิ้วมาใส่บาตร แล้วใส่ธนบัตร ๑๐๐ บาท ไว้ในถุงนั้นด้วย พระภิกษุก็ไม่ทราบว่ามีธนบัตร จึงเปิดฝาบาตรรับโยมก็ใส่ลงในบาตร พระภิกษุรับอาหารนั้นพร้อมทั้งรับธนบัตรไปด้วย ต้องอาบัตินิสสัคคิยปาจิตตีย์ไปแล้ว ๑ ตัว ถ้าภิกษุเหลือบไปเห็นก่อนใส่บาตร เมื่อจะรักษาพระวินัย ก็ควรบอกโยมให้เอาเงินออก ก็จะไม่ต้องอาบัติ แต่ถ้าเห็นหลังจากรับอาหารไปแล้วก็ควรให้โยมเอาเงินคืนไป แล้วกลับไปวัดก็แสดงอาบัติเสีย แต่ต้องแสดงอาบัติกับพระภิกษุที่ไม่มีอาบัติในเรื่องรับเงินทอง เพราะเป็นสภาคาบัติ คือ ต้องอาบัติในเรื่องเดียวกัน ถ้าขืนแสดง ต้องอาบัติเพิ่มอีก ๑ ตัว คือ อาบัติทุกกฏ เพราะแสดงสภาคาบัติ ผู้รับแสดงอาบัติก็ต้องอาบัติทุกกฏ ๑ ตัว เพราะรับแสดงสภาคาบัติ

การที่พระพุทธเจ้าทรงห้ามการแสดงสภาคาบัติ ก็เพราะจุดประสงค์ในการแสดงอาบัติก็เพื่อจะเปิดเผยโทษที่ล่วงละเมิด เพื่อที่จะให้เกิดความละอาย หากไปแสดงกับผู้ที่มีอาบัติเหมือนกัน ก็จะไม่เกิดความละอาย จึงปรับโทษเอาไว้ เพราะฉะนั้น <u>ก่อนแสดงอาบัติจึงควรถามว่า มีอาบัติอะไรที่เหมือนกันหรือไม่ ? ถ้ามี จะได้ไม่แสดงอาบัติในเรื่องนั้น ไปแสดงกับภิกษุอื่นแทน</u> (ถ้าแสดงอาบัติเป็นภาษาไทย หรือภาษาบาลีก็ได้ แต่บอกเรื่องที่ทำให้ต้องอาบัติก็จะทำให้ไม่ต้องอาบัติทุกกฏ เพราะแสดงหรือรับแสดงสภาคาบัติ)

อาบัติในข้อรับเงินทองนี้ ต้องด้วยจิตทั้ง ๓ ประเภท คือ อกุศล กุศล และกิริยา เพราะฉะนั้น จะอ้างไม่ได้ว่า รับเพื่อสงฆ์ หรือนำไปทำสาธารณประโยชน์ แม้กระทั่งพระอรหันต์ผู้มีกิริยาจิตรับเงินทองด้วยความไม่รู้ว่าเป็นเงินทอง ดังตัวอย่างที่แสดงแล้วใน

เรื่องการรับบิณฑบาตก็ไม่เว้น ต้องไปแสดงอาบัติคืนทุกท่าน ถ้ารับเพื่อตนเอง ต้องอาบัตินิสสัคคิยปาจิตตีย์ ต้องสละเงินทองก่อนจึงจะแสดงอาบัติตก คือ ถึงความบริสุทธิ์ ถ้ายังมีเก็บไว้ในที่ใดก็ตาม แม้แสดงอาบัติทุกวันก็ไม่พ้นจากอาบัติไปได้ ถ้าจุติคือตายก็มีหวังได้ไปอบาย (**อบาย** แปลว่า ที่ไม่มีความเจริญ ไม่ใช่**สบาย**นะ !) แต่ถ้ารับเพื่อสงฆ์ เพื่อทำสาธารณประโยชน์ เพื่อบุคคลอื่นก็ต้องอาบัติทุกกฏเท่านั้น ซึ่งก็ยังเป็นเหตุให้ไปอบายภูมิได้อยู่ดี เพราะอาบัติทั้ง ๗ กอง เป็นอาณาวีติกกมันตราย คือ เป็นอันตรายต่อการบรรลุมรรค ผล นิพพาน และเป็นเครื่องกั้นต่อสวรรค์ด้วย เรียกว่าเป็นมัคคาวรณ์ (ห้ามมรรค) สัคคาวรณ์ (ห้ามสวรรค์หรือสุคติภูมิ) เลยทีเดียวนะ จะบอกให้ ...

(อฎฐ. อลคัททูปมสูตร ม. มู. ๑๘/๒๙๗)

ส่วนเงินทองที่รับมานั้น ถ้าไม่อยากยุ่งยาก สละให้ใครไปก็ได้ หรือโยนทิ้งไปก็ได้ แต่ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงว่า ต้องเสียสละในท่ามกลางสงฆ์เท่านั้น ก็ไม่ได้หมายความว่า สละให้สงฆ์แล้ว สงฆ์จะเอาเงินทองไปทำอะไรได้ เพราะถ้าสงฆ์นำไปใช้จ่ายก็จะเกิดโทษต่อสงฆ์ทั้งหมด แต่การเสียสละท่ามกลางสงฆ์นั้น เป็นอุบายเพื่อที่จะให้สงฆ์ได้รับประโยชน์จากเงินทอง เมื่อมีการทำตามพระวินัยแล้วเท่านั้น คือ พระภิกษุที่รับเงินทอง เสียสละเงินทองท่ามกลางสงฆ์แล้ว ก็ให้แสดงอาบัติ หากมีญาติโยมผู้ฉลาดผ่านมา แล้วถามว่า เงินทองนี้ของใคร ? ก็เล่าให้ญาติโยมฟัง ถ้าญาติโยมผู้นั้นรับเป็นธุระให้ว่า จะให้ทำอะไรกับเงินทองนี้ สงฆ์สามารถที่จะบอกได้ว่า สิ่งของใดที่สมควรแก่สงฆ์ เช่น เนยใส น้ำมัน น้ำผึ้ง

น้ำอ้อย สมควรแก่สงฆ์ แต่ไม่ควรบอกว่า จงไปซื้อสิ่งนั้นสิ่งนี้มา และยกเว้นเฉพาะภิกษุที่รับเงินทองมาเท่านั้นที่ห้ามบริโภคสิ่งของที่ได้มาจากเงินทองนั้น ส่วนภิกษุรูปอื่นทั้งหมดสามารถบริโภคได้ ...

แต่ถ้าไม่มีญาติโยมผ่านมา หรือญาติโยมไม่ฉลาด หรือขี้เกียจรับใช้สงฆ์ ก็ต้องสมมติภิกษุผู้ปราศจากอคติทั้ง ๔ (ลำเอียงเพราะรัก โกรธ กลัว หลง) และรู้ว่าจะทิ้งเงินทองอย่างไร ให้เป็นผู้นำเงินทองนั้นไปทิ้งโดยห้ามมองดูที่ตก หากมองดูรู้ที่ตกต้องอาบัติทุกกฏ เพื่อป้องกันความโลภที่อาจจะไปเก็บเอามาในภายหลัง ดังนี้แล ...

(ชาตรูปสิกขาบทที่ ๘ โกสิยวรรค นิสสัคคิยกัณฑ์ วิ. มหา. ๓/๙๔๒)

ผิดด้วยหรือ ? ในเมื่อบวชเข้ามาแล้ว อุปัชฌาย์อาจารย์ก็ไม่ได้สอน หรือไม่ได้ห้ามว่า อย่ารับหรืออย่าใช้เงินทองนะ ... เพราะท่านอุปัชฌาย์ อาจารย์เองก็ยังรับเงินทอง แม้ในวันบวชนาคเลย

ก็น่าเห็นใจจริง ๆ ที่กุลบุตรบางท่านมีศรัทธา หวังบวชเข้ามาประพฤติธรรม แต่เพราะทำบุญแต่ปางก่อนมาน้อย และไม่ได้สั่งสมบุญประเภทที่จะให้ได้พบกับกัลยาณมิตรมา จึงทำให้ได้พบกับปาปมิตร ผู้ชี้ทางผิดให้ เมื่ออุปัชฌาย์หรืออาจารย์ประพฤติอย่างไร ลูกศิษย์ก็ต้องประพฤติตามอย่างนั้น เป็นธรรมดา แต่ถ้ากุลบุตรผู้บวชด้วยศรัทธานั้น หวังปฏิบัติธรรม เพื่อความพ้นจากทุกข์จริงๆ ก็ต้องศึกษาค้นคว้า เพราะถ้าขาดความรู้ทางปริยัติแล้ว จะปฏิบัติให้ถูกต้อง ย่อมจะเป็นไปไม่ได้แน่นอน ดังเช่นกับชายตาบอดปรารถนาจะเดินทางไปยังเมืองเชียงใหม่ อันเป็นเช่นกับแดนสวรรค์ แต่ไม่มีแผนที่ ไม่มี GPS หลงทางไปขึ้นรถที่สายใต้ ดันไพล่ไป

ถามคนตาบอดด้วยกันที่ขึ้นไปนั่งบนรถก่อน คนตาบอดผู้นั้นกลับบอกว่า รถคันที่ขึ้นนี้ก็ไปเชียงใหม่ได้เหมือนกัน ก็เลยพากันนั่งรถลงไปทางใต้ ถ้าไม่มีคนตาดีและจิตใจดี มีเมตตามาถามและบอกทางที่ถูกให้ คนตาบอดเหล่านั้นก็คงไปผิดทาง อย่างที่อาจจะไม่มีทางที่จะหวนกลับมาได้ ช่างน่าเสียดายและน่าเห็นใจจริงเจียว ...

กุลบุตรที่บวชเข้ามาในพระพุทธศาสนานั้น แม้บวชเข้ามาเพื่อหวังที่จะเลี้ยงชีพ เพราะไม่มีทางที่จะไป ด้วยขาดแคลนทุนทรัพย์ยากแค้นขัดสน แต่เมื่อบวชเข้ามาแล้ว ตั้งใจศึกษาค้นคว้า ไม่ใช่เพียงนักธรรมตรี โท เอกเท่านั้น ไม่ใช่เรียนบาลีจนได้เป็นมหาเปรียญเท่านั้น แต่ต้องศึกษาพระไตรปิฎกอรรถกถาฎีกา จนกระทั่งเข้าใจความเป็นมา และความเป็นไปของชีวิตแล้ว เข้าใจเรื่องกรรมและผลของกรรม ที่ทำให้ชีวิตสัตว์ทั้งหลายเกิดมาแตกต่างกัน แล้วอุทิศชีวิตให้พระรัตนตรัย ตั้งใจรักษาสิกขาบททุกข้อ สมาทานธุดงค์บางข้อที่จะกระทำได้ อบรมสมถะและวิปัสสนา เพื่อความรู้แจ้งเห็นจริงในแก่นแท้ของชีวิต เพื่อจะลดละ บรรเทา ขัดเกลากิเลสอันเป็นสาเหตุของทุกข์โดยประการทั้งปวง เช่นนี้แล้ว เขาผู้นั้นก็ย่อมได้รับการยกย่องแม้จากเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย แม้ในครั้งพุทธกาล ก็มีบุคคลประเภทตกทุกข์ได้ยาก หวังเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง แล้วเข้ามาบวชเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนาเช่นกัน แต่เพราะได้สั่งสมบุญแต่ปางก่อนไว้มาก ประกอบกับได้กัลยาณมิตรผู้ยิ่งใหญ่เช่นกับพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยแล้ว จึงทำให้ท่านเหล่านั้นกลับตัว กลับใจ หันมาประพฤติไตรสิกขา จนในที่สุดก็ได้บรรลุความสิ้นทุกข์ เป็นพระอรหันต์ก็มีหลายท่าน เช่น ท่าน

พระปิณโฑลภารทวาชเถระ ผู้เลิศทางด้านบันลือสีหนาท (เอตทัคค บาลิ องฺ. เอก. เบอร์ ๓๒ หน้า ๓๒๒, อฏฺฐ. ภารทวชสูตร สํ. สฬา. เบอร์ ๒๘ หน้า ๒๓๔) ท่านพระราธเถระ ผู้เลิศทางด้านประกอบด้วยปฏิภาณ (เอตทัคคบาลิ องฺ. เอก. เบอร์ ๓๒ หน้า ๔๙๕) เป็นผู้สอนง่าย เป็นต้น (อฏฺฐ. บัณฑิตวรรค ขุ. ธ. เบอร์ ๔๑ หน้า ๒๘๖)

ถ้าจะถามหาว่า เป็นความผิดของใคร ? ที่ทำให้พระภิกษุสามเณรที่บวชเข้ามา เพื่อหาทางพ้นทุกข์แบบโลกๆ คือ เพื่อจะได้ปริญญา เพื่อจะเป็นพระมหาเปรียญ เป็นพระครู เป็นเจ้าคุณ หรือเพื่อแสวงหาเงินทองเลี้ยงชีวิต โดยที่ไม่ได้มีความมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาและปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ฯลฯ ก็คงยากที่จะตอบ แต่มีอุทาหรณ์เป็นตัวอย่างให้พิจารณาว่า การบวชโดยขาดสามัญสำนึกในความเป็นพระภิกษุ หรือสมณะ ผู้สงบนั้น น่าสลดใจเพียงใด ...

เจ้าคุณเผือก

เมื่อหลายสิบปีมาแล้ว ที่หมู่บ้านทุ่งโพธิ์ อ.หนองฉาง จ.อุทัยธานี ชาวบ้านในละแวกนั้น ตกเวลาพลบค่ำ ทุกคนจะต้องเห็นตาผาแกหาบคอนกิ่งไม้เบญจพรรณต่างๆ ซึ่งทุกคนก็รู้ดีว่า ตาผาแกไปตัดไม้มาจากป่าใหญ่ แล้วก็นำมาตัดเป็นท่อนๆ เอามาทอนกองรวมกันเป็นมัดๆ เพื่อจะหาบคอน นำต้นและกิ่งไม้พวกนี้ เอาไปตากแห้งทำฟืนขาย ซึ่งอาชีพนี้ ถึงจะไม่ร่ำรวย แต่ก็พอที่จะให้ตาผานำไปแลกเปลี่ยนเป็นเงิน เอาไปซื้อข้าวสารเลี้ยงยายทา ภรรยาของแก ซึ่งยายทาก็อยู่ในวัย ๖๐ ปี พอๆ กับแก แต่ว่า ยายทาแกแย่กว่าตาผาหน่อย ที่แกแบกหามหาบอะไร ทำงานหนักอย่าง

ตาผาไม่ค่อยจะได้ เพราะว่ายายทาแกเป็นคนขี้โรค ร่างกายผอมเกร็ง ก็ทำให้ดูเหมือนตกอยู่ในวัยสัก ๘๐ ผิดกับตาผาที่มีร่างกายแข็งแรง เหมือนกับคนยังหนุ่มอายุสัก ๔๐-๕๐ ยังไงยังงั้น

ชาวบ้านละแวกนั้นรู้ดีว่า ๒ ตายายคู่นี้แกไม่เคยมีลูก แต่จะด้วยบุญหรือกรรมอะไรก็เหลือจะเดา เมื่อประมาณ ๒๐ กว่าปีก่อนโน้น ตาผา ยายทาแกเคยมีลูกเหมือนกัน แต่ไม่ใช่ลูกในสายเลือดของแกหรอก เป็นสายเลือดของหญิงสาวคนหนึ่ง ซึ่งมีอาชีพเป็นโสเภณี เธอเดินทางมาจากถิ่นอื่น มาอาศัย ๒ ตายายพักอยู่เพื่ออาศัยคลอดลูก ซึ่งเรื่องอย่างนี้คนในสมัยก่อนเขาจะให้ความเมตตากันเสมอ นี่เป็นความละเอียดอ่อนในจิตใจของผู้คนในสมัยก่อนนั้น

เมื่อโสเภณีนางนี้ได้คลอดบุตรออกมาแล้ว ก็ทิ้งลูกน้อยไว้เป็นภาระให้ ๒ ตายาย แล้วก็หายสาบสูญไปเลย ตาผากับยายทาก็ดีใจหาย รับเด็กน้อยนั้นเลี้ยงไว้ เหมือนกับลูกที่เกิดมาจากสายเลือดของตัวเอง เหตุก็เพราะตาผายายทา แกไม่เคยมีลูกมาก่อนนั่นเอง

เด็กชายเผือก เป็นชื่อที่ตาผาแกตั้งให้ลูกบุญธรรมของแก ซึ่งกำลังเจริญเติบโตขึ้นมาโดยลำดับ คำว่า “เผือก” นี่ ก็คงเพื่อที่จะให้ประสานกับคำว่า “ผา” เพื่อที่จะให้คล้องจองกับชื่อของคนเป็นพ่อเป็นแม่ ถือว่าการตั้งชื่อให้คล้องจองกับพ่อแม่นั้น ทำให้มีความสุข และเป็นสัญญาณแห่งความรักลูกสุดหัวใจ

ด้วยบุญที่เคยสั่งสมมา แต่อดีตชาติปางก่อนของเด็กชายเผือก ๒๐ ปีผ่านไป เด็กชายเผือกก็ได้กลายเป็นท่านเจ้าคุณเผือก เป็น

ท่านเจ้าคุณที่มีอายุน้อยที่สุด ในกรุงเทพฯ เวลานั้น นั่นก็เพราะว่าเมื่อสมัยที่เป็นเด็กอยู่กับตาผาและยายทานี่ เด็กชายเผือกเป็นเด็กฉลาดเฉลียวผิดกว่าเด็ก ๆ ทั่วไป ตาผาผู้เป็นพ่อจึงนำไปฝากไว้กับท่านสมภารที่วัดใกล้ๆ บ้าน เพื่อจะให้ท่านสมภารบรรพชาเป็นสามเณร จะได้ศึกษาพระธรรมวินัย และด้วยความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียนของสามเณรเผือก ต่อมา ท่านสมภารก็เลยนำสามเณรเผือกไปฝากไว้ ที่วัดในกรุงเทพ ฯ เพื่อจะได้ศึกษาเล่าเรียนต่อ จนได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ แล้วก็สอบเปรียญธรรมชั้นสูงได้ จนได้เป็นท่านเจ้าคุณเผือก

กาลเวลาผ่านไปนาน จนอยู่มาวันหนึ่ง ตาผาก็พูดกับยายทาขึ้นว่า "เออ ยายทาเอ้ย ! ข่าวท่านสมภารท่านบอกว่า ลูกเราเป็นถึงท่านเจ้าคุณ อยู่กรุงเทพฯ เออ ได้เป็นเจ้าคุณแล้วนะยาย นี่ตั้งหลายปีแล้ว ยังไม่เห็นท่านกลับมาเยี่ยมเราที่บ้าน"

ยายทากล่าวขึ้นว่า "แกนี่ พูดมากนะ ลูกไปอยู่กรุงเทพฯ ยังไม่ถึง ๑๐ ปี แกก็บ่นถึงลูกเสียแล้ว ก็ลูกเรามันต้องเดินทางไปมามันสะดวกนักหรือ หา ?"

นั่นคือ เสียงบ่นของ ๒ ตายาย จริงอย่างที่ยายทาแกว่าเพราะการคมนาคมในสมัยก่อนลำบาก ผู้อยู่ต่างจังหวัดไกล ๆ จะเดินทางเข้าออกกรุงเทพสักที ก็ต้องตระเตรียมล่วงหน้ากันเป็นสิบ ๆ วัน เพราะว่าแต่ก่อนโน้น ๑๕ วันที จึงจะมีเรือกลไฟ คือ เรือแดงซึ่งเป็นเรือโดยสาร วิ่งเข้าออกกรุงเทพสักครั้งหนึ่ง แต่ด้วยความผูกพันของผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นพ่อแม่ ตาผา ยายทาแกตัดสินใจที่จะไปเยี่ยมท่านเจ้าคุณ

วัดนั้นเป็นวัดที่มีชื่อเสียงวัดหนึ่งในกรุงเทพฯ กุฏิของท่านเจ้าคุณนี่ เป็นตึกใหญ่โต ภายในบริเวณกุฏิก็มีญาติโยม คุณหญิงคุณนายมากหน้าหลายตา ตอนที่ตาผา ยายทาไปถึงนั้น เขากำลังจัดอาหารเพลถวายท่านเจ้าคุณกันอยู่

ร่างของ ๒ ตายาย คือ ตาผา ยายทา ปรากฏขึ้นด้วยรูปลักษณะการแต่งกายที่บ่งบอกชัดว่า เป็นคนมาจากบ้านนอกชนบท ท่านเจ้าคุณเหลือบไปเห็นเข้าแต่ไกล ชะรอยท่านจะอับอายขายหน้าญาติโยมชาวกรุงเทพฯ ที่นั่งอยู่มากมาย ท่านเจ้าคุณก็รีบบอกให้สามเณรรีบลงไปพา ๒ ตายายไปรอที่ศาลาโรงครัว ซึ่งไม่ไกลนักจากกุฏิที่ท่านอยู่ สั่งสามเณรให้ไปบอกว่า เดี๋ยวท่านเจ้าคุณจะมาพบ ให้ไปรออยู่ที่นั่นก่อน

ตาผา ยายทา ก็เลยไม่มีโอกาสได้ขึ้นกุฏิใหญ่ของท่านเจ้าคุณ ต้องรีบเดินลงไป อาการงกๆ เงิ่นๆ แต่สายตายายทาก็ไม่วายที่จะเหลียวไปดูลูกชาย คือ เจ้าคุณเผือก ด้วยความรักและภาคภูมิใจคนที่แกเคยเลี้ยงมาแต่เล็กแต่น้อย กำลังมีบุญบารมีสูงส่ง รอบข้างแวดล้อมไปด้วยคุณหญิง คุณนายมากมาย

พอตกเย็น เจ้าคุณเผือกก็ไปปรากฏร่างขึ้นต่อหน้า ๒ ตายายยังความปีติดีใจให้แก่ตาผา ยายทา เป็นอย่างยิ่ง ยกมือพนมไหว้ด้วยความรักใคร่สุดชีวิต แต่ความดีใจของ ๒ ตายายผู้น่าสงสารก็ต้องเปลี่ยนเป็นอาการตกใจ เมื่อท่านเจ้าคุณบอกว่า “เออ ! ... โยมจะมา แล้วทำไมไม่บอกล่วงหน้า ที่จริง ฉันก็ตั้งใจว่า ฉันจะไปเยี่ยมโยมวันสองวันนี้แล้ว แต่มันยังไม่มีโอกาส เพราะว่าคนเยอะ

เหลือเกิน เออ ... เอาอย่างนี้ เดี๋ยวโยมกลับไปก่อนก็แล้วกันนะ เดี๋ยวฉันจะให้ค่ารถค่าราเดินทางกลับนะ แล้วก็ไปรอฉันที่บ้านนั่นแหละ อีก ๒-๓ วัน ฉันจะลงไป ไม่ต้องขึ้นมาหรอก" ... ท่านเจ้าคุณพูดเสร็จแล้วก็บอกให้สามเณรไปส่งตาผา ยายทาขึ้นเรือกลับ

เวลานั้น จิตสำนึกของตาผา ยายทาจะคิดอย่างไร ในการต้อนรับของพระลูกชาย ไม่มีใครสามารถล่วงรู้ได้ กลับจากกรุงเทพฯ เที่ยวนั้น ตาผากลายเป็นคนเงียบขรึม ส่วนยายทาก็มองดูเศร้าหมอง ไม่ร่าเริงอย่างที่เคยเป็น มีคนถามว่า "ไปหาเจ้าคุณลูกชายเป็นอย่างไรบ้าง ?" ยายทาก็ตอบว่า "ท่านก็อยู่สบายดี มีคนมาหาท่านเยอะ" ยายทาพูดแต่สิ่งดี ๆ เท่าที่แกคิดได้ เกี่ยวกับตัวท่านเจ้าคุณ ทั้งที่สิ่งดี ๆ ที่แกคิด มันตรงกันข้ามกับความจริงที่แกได้ไปประสบมา แต่หัวอกของคนที่รักเขาอย่างจริงใจ เหมือนพ่อเหมือนแม่ที่แท้จริงที่มีต่อลูก แม้ว่าลูกนั้นจะได้ชื่อว่าไม่ใช่สายเลือดของตัวเองก็ตาม แต่ความผูกพันที่เคยมีต่อกัน เคยนอนกอดมาตั้งแต่เล็กแต่น้อย เคยป้อนนมป้อนน้ำมาตั้งแต่เกิด กลายเป็นสายสวาทผูก มัดจิตใจของตาผายายทา มากเสียยิ่งกว่าน้ำนมของแม่แท้ ๆ ที่ทิ้งขว้างจางไป ไม่หวนกลับมาอีกเลย นมชงของยายทามีค่ามากกว่าน้ำนมแท้ ๆ ของแม่ผู้ให้กำเนิดเสียอีก

อีก ๒ ปีต่อมา ในงานพระราชทานเพลิงศพของท่านเจ้าคุณเผือก เพราะท่านเจ้าคุณเผือกมรณภาพอย่างกะทันหัน ด้วยโรคมะเร็งในทางเดินอาหาร งานพระราชทานเพลิงศพในวันนั้น เป็นของธรรมดา งานศพพระนี่ จะไม่ค่อยมีคนร้องไห้ งานศพของ

ท่านเจ้าคุณก็เหมือนกัน รถราจอดกันแน่นเต็มวัด คนมาก็แต่งตัวเต็มยศ มาประชุมเพลิงจนล้น แน่นไปทั้งวัด ไม่มีใครสักคนเดียวที่เสียน้ำตาให้ท่านเจ้าคุณ ... แต่ถ้าใครเดินไปทางหลังเมรุที่เผาศพก็จะเห็นมีคนร้องไห้อยู่ ๒ คน ... ตาผา ยายทา นั่งกอดคอกันร้องไห้อยู่ที่หลังเมรุ ตาผา ยายทา เป็น ๒ คนเท่านั้น ในโลกนี้ที่ร้องไห้ให้กับท่านเจ้าคุณ ... (ถอดความจากเรื่องเล่าอาจารย์ยอด)

(อุทาหรณ์เรื่องนี้สอนให้รู้ว่า หัวใจของผู้เป็นพ่อแม่ แม้ตนเองจะทุกข์ยากลำบากสักเพียงไร แต่ก็ปรารถนาให้ลูกอยู่อย่างสุขสบาย และยังสอนให้รู้ว่า คนอกตัญญู ไม่มีวันที่จะมีความสุขความเจริญได้อย่างแท้จริง, การบวชเป็นพระภิกษุถึงระดับเจ้าคุณ ไม่ได้ทำให้มีจิตสำนึกในความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีพระคุณเลยเชียวหรือ ? ...)

ท้องมันหิว

มีอีกเรื่องหนึ่ง ให้พึงพินิจ ... ในชนบทหลายจังหวัด เป็นถิ่นแห้งแล้งกันดาร ทำนาได้ปีละครั้ง เด็กหญิงชายต้องช่วยพ่อแม่ทำไร่ไถนา เมื่อเรียนจบชั้นประถมปีที่ ๖ บางครอบครัวที่ยากจนไม่มีทุนจะส่งให้เรียนต่อ เด็กน้อยก็ต้องเข้าเมืองกรุง มุ่งหางานทำ แต่บางครอบครัวที่มีลูกชาย ไม่อยากให้ลูกทุกข์ยากลำบาก จึงให้บวชเป็นสามเณร เพื่อจะได้มีโอกาสได้ร่ำเรียน และมีอยู่มีกิน บางครอบครัวบวชกันทั้งบ้านก็มี พ่อบวชเป็นพระ ลูกชายบวชเป็นเณร แม่กับลูกสาวบวชเป็นชี ไปอยู่วัดเดียวกันก็มี อยู่คนละวัดก็มี บางทีก็หาสำนักร้างสร้างเป็นวัด แล้วอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวเลยก็มี ...

มีครอบครัวหนึ่ง พ่อแม่มีลูก ๓ คน คนโตเป็นผู้ชาย มีน้องเป็นผู้หญิงอีก ๒ คน เมื่อลูกชายเรียนจบชั้นประถมปีที่ ๖ จึงตัดสินใจให้บวชเป็นสามเณรอยู่ในวัดแถวบ้าน อยู่วัดนั้นได้ไม่นานสามเณรน้อยก็ได้เสาะแสวงหาสำนักเรียน เพราะคิดถึงอนาคตและตั้งใจจะเรียนทางด้านภาษาบาลี เพื่อที่จะได้สอบเป็นมหาเปรียญหวังจะได้ให้โยมพ่อแม่และญาติพี่น้องเกิดความภาคภูมิใจ

กาลเวลาผ่านไป สามเณรขยันเรียน และสอบได้นักธรรมตรี โท เอกตามลำดับ ยังความปลื้มใจให้แก่โยมพ่อแม่ และญาติๆ สามเณรได้ย้ายวัดไปอยู่ในหลายจังหวัด ทั้งทางภาคเหนือและเขตปริมณฑล จนในที่สุดก็ได้บวชเป็นพระภิกษุ สอบได้มหาเปรียญ ๔ ประโยค จนเป็นพระเถระ มีชีวิตสุขสบาย ได้เป็นพระอาจารย์สอนภาษาบาลี สอนธรรมะ มีลูกศิษย์ทั้งที่เป็นพระ เป็นเณรและคฤหัสถ์ไม่น้อย ได้กลับไปเยี่ยมโยมพ่อแม่และญาติเป็นครั้งคราว

ชีวิตไม่มีอะไรแน่นอน เหตุการณ์ผันผวน เมื่อโยมพ่อได้เสียชีวิตจากไป ทิ้งน้องที่ยังเล็กไว้ ๒ คน ครั้งหนึ่ง พระมหาเปรียญได้กลับไปเยี่ยมโยมแม่และญาติๆ เมื่อได้สนทนา ไต่ถามสารทุกข์สุกดิบกับโยมแม่และน้องๆ พอสมควรแล้ว โยมแม่ก็ได้เอ่ยขึ้นว่า **"โยมแม่อยากจะให้พระลูกสึกมาช่วยทำมาหากิน เพราะน้องๆ เป็นผู้หญิง ช่วยอะไรได้ไม่เต็มที่"**

ท่านพระมหาเปรียญก็รู้อยู่เต็มอกว่าโยมแม่และน้องๆ ลำบาก เมื่อก่อนยังไม่ได้รักษาพระวินัย ยังรับเงินทองอยู่ เมื่อมีเงินทองพอสมควร ก็จะส่งไปให้โยมพ่อแม่ใช้บ้าง แต่เมื่อได้กัลยาณมิตรชัก

ชวนให้รักษาพระวินัย ไม่รับเงินทองแล้ว จึงได้แต่ส่งข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ ที่พอรวบรวมได้มาให้ จะลาสิกขามาช่วยโยมแม่ทำมาหากินก็เสียดายความเป็นพระภิกษุ และรู้ว่า ถึงลาสิกขาออกมาช่วยทำมาหากิน นอกจากจะต้องทำไร่ไถนาซึ่งก็ทำให้พอมีกิน ไม่อดตายเท่านั้น คงไม่อาจร่ำรวยไปได้ แล้วก็จะต้องทุกข์ยากลำบาก โอกาสจะบำเพ็ญบุญ ศึกษาปฏิบัติธรรมก็คงยาก จึงบอกกับโยมแม่ว่า "ลูกชายได้บวชเป็นพระภิกษุ ได้เป็นพระมหาเปรียญ เป็นพระอาจารย์สอนธรรมะ โยมแม่ไม่ดีใจ ไม่ภาคภูมิใจหรอกหรือ ?"

โยมแม่นั่งซึม มีหน้าตาเศร้าสร้อย ตอบด้วยเสียงแหบแห้งว่า "ก็ดีใจ ภาคภูมิใจอยู่หรอก **แต่ท้องมันหิว !** จะให้โยมแม่ทำยังไง?"

ท่านพระมหาเปรียญได้ฟังก็พลอยเศร้าใจไปด้วย เพราะโยมแม่ยังไม่ได้เข้าถึงพระรัตนตรัยอย่างแน่วแน่ ยังไม่มีศรัทธาและยังไม่เข้าใจ ไม่ซาบซึ้งในพระธรรมจนถึงกับจะเอาเป็นที่พึ่งได้ ก็ต้องเห็นแก่ปากแก่ท้องก่อน ไม่ใช่เพียงลำพังโยมแม่เท่านั้น ยังมีน้องผู้หญิงที่ไม่ค่อยจะแข็งแรงอีก ๒ คน มีร่างกายผ่ายผอม เพราะไม่มีอาหารที่สมบูรณ์ ท่านจึงได้พูดผัดผ่อนกับโยมแม่ว่า "ขออาตมาไปคิดใคร่ครวญดูก่อนก็แล้วกัน ถ้าพร้อมเมื่อไหร่ อาตมาค่อยให้คำตอบ" แล้วท่านก็ลาโยมแม่และญาติๆ กลับวัดในเขตปริมณฑลด้วยจิตที่ห่อเหี่ยว มีใจเศร้าหมองตลอดมา จนพระเพื่อนๆ สังเกตได้ บางท่านก็ถามว่า "ทำไมหมู่นี้ ไม่ค่อยร่าเริงเบิกบาน ไม่พูดจาปราศรัยเหมือนอย่างแต่ก่อน" ท่านพระมหาเปรียญก็ตอบเลี่ยงไปว่า "ไม่มีอะไรหรอกครับ ... ฟุ้งซ่านนิดหน่อย"

เมื่อทนฟุ้งซ่านอยู่หลายวันไม่ไหวต่อไป จึงเข้าไปปรึกษาครูอาจารย์ที่เคยสอนบาลีและธรรมวินัยให้แก่ท่าน ท่านพระอาจารย์ก็ดีเหลือหลาย ท่านรับปากว่า จะช่วยแก้ไขให้ เท่าที่จะช่วยได้ เพราะเสียดายความเป็นพระภิกษุผู้ตั้งใจรักษาพระวินัย แม้เงินทองก็ไม่รับ จึงไม่มีเงินทองส่งเสีย ทำให้ครอบครัวเดือดร้อนอย่างนี้

แล้วพระอาจารย์ท่านนั้น ก็ปรึกษากับบรรดาลูกศิษย์หลายรูปหลายคนทั้งที่เป็นพระภิกษุและเป็นคฤหัสถ์ มีพระภิกษุผู้เป็นสหายธรรมของพระมหาเปรียญบางท่าน มีญาติเป็นคนมีฐานะจึงชักชวนญาติโยมให้จัดหากองทุนเป็นจำนวนแสน เพื่อให้พระมหาเปรียญเอาไว้ใช้จ่ายที่วัด เนื่องจากทำเป็นสำนักเรียนบาลี จัดทุนจำนวนหนึ่งไว้เป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัว และสำหรับครอบครัวโยมแม่ของท่าน ทั้งยังมีลูกศิษย์ของพระอาจารย์รูปนั้นมีกรุณา จัดตั้งทุนให้เป็นรายเดือน ส่งเสียให้แก่ครอบครัวโยมแม่ของพระมหาเปรียญรูปนี้

เรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อ ๗-๘ ปีมาแล้ว ปัจจุบันนี้ ท่านพระมหาเปรียญรูปนี้ ก็ยังคงดำรงเพศพระภิกษุอยู่ ยังรักษาพระวินัยอย่างเคร่งครัด ก็หวังว่า ท่านจะศึกษาพระไตรปิฎกและอรรถกถาอย่างละเอียด เพื่อจะได้นำมาปฏิบัติ เจริญสมถะวิปัสสนา เห็นโทษของการเกิด ที่ทำให้ต้องมาเคยทุกข์ยากลำบากอย่างนี้ และหวังว่าท่านจะไม่ลืมตัว ตามภาษิตที่ว่า **วัวลืมตีน** หรือ**คางคกขึ้นวอ** หรือ **กิ้งก่าได้ทอง** มุ่งทำประโยชน์ให้พระศาสนา กลับไปเทศน์โปรดโยมแม่และญาติ ๆ ให้สำนึกในคุณของพระรัตนตรัย และอานิสงส์ของศีลที่ท่านได้รักษา จนทำให้ครอบครัวได้ลืมตาอ้าปากได้บ้าง ...

อุทาหรณ์เรื่องนี้ สอนให้รู้ว่า ถ้ามั่นคงในศีล ศีลก็จะรักษาคุ้มครองให้คลาดแคล้วปลอดภัย ประสบกับความสุข พ้นจากทุกข์ได้ทั้งในชาติปัจจุบันและอนาคตชาติด้วย และอีกประการหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นคฤหัสถ์หรือพระภิกษุ เมื่อมีโอกาสให้ทาน จงอย่าลืมที่จะให้ เพราะผลของทานจะทำให้ไม่แร้นแค้น ไม่ทุกข์ยากลำบากในชาติที่ไปเกิด ย่อมจะมีลาภ ปัจจัย ๔ พรั่งพร้อมบริบูรณ์ ไม่ว่าจะครองเรือนอยู่ หรือบวชเป็นเพศบรรพชิตก็ตาม ... เอวัง !

๔. ด้านสังคมสิ่งแวดล้อม รัฐบาล

สิ่งแวดล้อม สังคม และรัฐบาล ก็มีส่วนเป็นปัจจัยแก่การดำรงชีวิตอยู่ของพระภิกษุ ผู้จะรักษาพระวินัยบัญญัติได้หรือไม่ ? โดยเฉพาะสิกขาบทเรื่องของการรับและใช้เงินทอง ...

ในเมื่อสังคมที่เร่งรีบในการทำมาหากิน ต้องแย่งกันประกอบอาชีพหาเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง หากามมาบริโภค และเก็บสะสมให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ จนละเลยการศึกษาหลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นตัวศาสนา อันจะนำความสงบสุขในชีวิตมาให้ผู้ศึกษาและปฏิบัติตาม

ส่วนใหญ่ของชาวพุทธในประเทศไทย เข้าใจผิดๆ ว่า **การทำบุญ** ก็คือ การใส่บาตรด้วยอาหารสดหรืออาหารแห้ง รวมทั้งไทยธรรมเครื่องใช้สอย มีสบู่ ผงซักฟอก ยาสีฟัน แปรงสีฟันเป็นต้น กับพระภิกษุ ถ้าเร่งรีบ จะไปทำงาน ไม่มีเวลาเตรียมอาหาร หรือซื้ออาหารไม่ทัน ก็ใส่เงินทองในบาตรแทนก็ได้

ส่วน**การให้ทาน** ก็คือ การให้อาหารแก่สัตว์ หรือให้อาหาร เสื้อผ้า ให้เงินทองกับขอทาน ซึ่งความเป็นจริงแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการให้วัตถุสิ่งใดที่เป็นประโยชน์ ไม่เกิดโทษแก่ผู้รับ จะเป็นมนุษย์หรือสัตว์ดิรัจฉาน จะเป็นฆราวาส หรือพระภิกษุก็ตาม เป็นบุญกุศลขั้นทานทั้งสิ้น แต่การให้สิ่งใดที่เกิดโทษแก่ผู้รับ ไม่จัดว่าเป็นบุญที่มีอานิสงส์มาก และถ้ารู้อยู่ว่าเป็นโทษแก่ผู้รับ แล้วยังขืนให้ ก็จะกลายเป็นการทำบาปด้วยซ้ำ เช่น การให้สุรายาเมาแก่นักเลงสุรา การให้เงินทองแก่พระภิกษุสามเณร เป็นต้น และบุญกุศลนั้นก็มีมากมายหลายขั้น ไม่ใช่เพียงการให้ทานเท่านั้น

บุญกิริยาวัตถุ ๑๐

การบำเพ็ญบุญกุศล อันเป็นเหตุนำมาซึ่งความสุขในชีวิตมีมากมายหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น**ศีลมัย** – บุญสำเร็จจากการรักษาศีล, ศีล ๕ ศีล ๘ ของคฤหัสถ์ ศีล ๑๐ ของสามเณร หรือศีล ๒๒๗ ของพระภิกษุ เป็นการไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ทำให้สังคมอยู่เป็นสุข, **อปจายนมัย** – บุญสำเร็จจากการอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่เย่อหยิ่งถือตัว มีการกราบไหว้ ลุกรับ ทำสามีจิกรรมด้วยกายวาจาแก่ผู้ที่มีวัยวุฒิ คุณวุฒิและชาติวุฒิสูงกว่า, **เวยยาวัจจมัย** – บุญสำเร็จจากการขวนขวายในกิจที่ชอบ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เป็นการสละความเห็นแก่ตัว มีจิตสาธารณะ

ภาวนามัย – บุญสำเร็จจากการทำสมาธิ เจริญสมถะเพื่อละตัณหาและกิเลสนิวรณ์ เครื่องกั้นความดี และบุญสำเร็จจากการพัฒนาปัญญา เจริญวิปัสสนาเพื่อละอวิชชาและวิปัลลาส ที่ยึดถือ

และเห็นผิด ในสิ่งที่ไม่งามว่างาม สิ่งที่ไม่เที่ยงว่าเที่ยง สิ่งที่เป็นทุกข์ว่าเป็นสุข สิ่งที่เป็นอนัตตา บังคับบัญชาไม่ได้ ไม่มีสาระแก่นสารว่าเป็นอัตตาตัวตน จนทำให้เกิดปัญหาต่างๆ, **ธัมมัสสวนมัย** – บุญสำเร็จจากการฟังธรรม เพื่อเพิ่มพูนปัญญา รู้คุณค่าของชีวิตว่า ไม่ใช่เกิดมาเพื่อแสวงหากาม หรือใช้กรรมเท่านั้น แต่ควรเกิดมาเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ตน ผู้อื่นและสังคม เพื่อสร้างคุณความดีอันเป็นบารมี เพื่อถึงฝั่งพระนิพพาน, **ธัมมเทสนามัย** – บุญสำเร็จจากการแสดงธรรม เมื่อมีความรู้ไม่ว่าทางโลกหรือทางธรรมก็ควรแบ่งปันให้ผู้อื่น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อเขา ในการนำไปใช้ดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะทำกิจการงานเพื่อยังชีพ หรือเพื่อนำไปใช้ปฏิบัติธรรมอันจะนำความสุขมาให้, **ทิฏฐุชุกรรม** – บุญที่เกิดจากการทำความเห็นให้ตรง มีความเชื่อและความเห็นถูกว่า พระรัตนตรัยมีคุณจริงอย่างไรบ้าง เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจได้อย่างไร ? สามารถน้อมนำพระธรรมอันเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า และเป็นแนวทางดำเนินชีวิตของพระอริยสงฆ์มาประพฤติปฏิบัติตาม จนเห็นผลจริง ได้รับความสุขตามสมควรแก่การปฏิบัติชอบ, การเข้าใจเรื่องกรรมและผลของกรรมว่ามีจริง บาปบุญคุณโทษ นรกสวรรค์มีจริง ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ไม่ใช่สวรรค์อยู่ในอก นรกอยู่ในใจ (เข้าใจบ่ ?) ...

ปัตติทานมัย – บุญสำเร็จจากการให้ส่วนบุญ ไม่ตระหนี่บุญความดี ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข, **ปัตตานุโมทนามัย** – บุญสำเร็จจากการยินดีในความดีที่ผู้อื่นทำแล้ว ไม่อิสสาริษยาใครๆ, **ทานมัย** – บุญสำเร็จจากการให้วัตถุสิ่งของ ข้าวปลาอาหารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น ด้วยใจอนุเคราะห์ หรือเพื่อเป็นการบูชา

การให้ทาน เป็นกุศลขั้นพื้นฐาน และทำได้ง่ายที่สุด สำหรับผู้มีศรัทธาและพอจะมีทรัพย์หรือวัตถุทาน ทำให้สละความตระหนี่และความโลภ อันเป็นสนิมในใจ ทำจิตใจให้ขุ่นมัว คนที่ไม่ชอบให้ทาน จะสะสมแต่ความโลภ และความตระหนี่ ต้องการที่จะเอาแต่ไม่สละ ย่อมไม่ทำให้เกิดความสุขใจแก่ตนเอง แม้สังคมส่วนย่อย เริ่มตั้งแต่ครอบครัวที่มีแต่คนตระหนี่และคนที่ขี้โลภ ย่อมจะหาความสุโขสโมสรมิได้เลย คนไม่ชอบให้ทาน จะไม่เป็นที่รักของใครๆ แม้กระทั่งสุนัขบ้าน สุนัขข้างถนนก็จะไม่กระดิกหางให้

ต่างจากคนที่ชอบสละให้ทาน ย่อมจะเกิดความสุขใจเมื่อได้ช่วยเหลือแบ่งปันข้าวน้ำให้แก่ผู้อื่น โดยที่สุดแม้กระทั่งสัตว์ดิรัจฉาน แบ่งปันแม้เพียงเศษเงินทองเล็กน้อยให้แก่ขอทาน ไร้บ้าน อนาถา เพราะว่า สภาพจิตที่เกิดจากการให้ มีอโลภะเป็นประธาน เกิดกับปัสสัทธิ ซึ่งเป็นความสงบจากอกุศล ทำให้เกิดปีติโสมนัสได้

อานิสงส์ของการให้ ๕ ประการ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อานิสงส์แห่งการให้ทาน ๕ ประการนี้ ๕ ประการเป็นไฉน ? คือ

๑. ผู้ให้ทานย่อมเป็นที่รักที่ชอบใจของชนหมู่มาก

๒. สัปบุรุษผู้สงบย่อมคบหาผู้ให้ทาน

๓. กิตติศัพท์อันงามของผู้ให้ทานย่อมขจรทั่วไป

๔. ผู้ให้ทานย่อมไม่ห่างเหินจากธรรมของคฤหัสถ์

๕. ผู้ให้ทานเมื่อตายไปแล้วย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อานิสงส์แห่งการให้ทาน ๕ ประการนี้แล

ผู้ให้ทานย่อมเป็นที่รักของชนเป็นอันมาก ชื่อว่า ดำเนินตามธรรมของสัปบุรุษ สัปบุรุษผู้สงบ ผู้สำรวมอินทรีย์ ประพฤติพรหมจรรย์ย่อมคบหาผู้ให้ทานทุกเมื่อ สัปบุรุษเหล่านั้นย่อมแสดงธรรมเป็นที่บรรเทาทุกข์ทั้งปวงแก่เขา เขาได้ทราบชัดแล้วย่อมเป็นผู้หาอาสวะมิได้ ปรินิพพานในโลกนี้ **(องฺ. ปญฺจ. ๓๖/๔๒)**

ความรู้จากพระธรรมคำสอนเหล่านี้ ถูกละเลย เพราะสังคมมัวแต่พัฒนาความเจริญทางด้านวิทยาการ ทางด้านวัตถุ จึงทำให้ประชาชนมุ่งแต่หาความรู้ทางโลก หาความสุขจากวัตถุกาม จนลืมที่จะเจริญกุศล ทำให้หาความสงบสุขที่แท้จริงไม่ได้ สังคมเร่าร้อน ผู้คนเห็นแก่ตัวมากขึ้น เต็มไปด้วยทุจริต คอรัปชั่น ยาเสพติด โสเภณี การข่มขืน การฆ่า การปล้นจี้ การเอารัดเอาเปรียบเพื่อแสวงหาผลประโยชน์เข้าตัว เกิดการทุจริต มิจฉาชีพทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล ทหาร ตำรวจ <u>ไม่เว้นแม้วงการดงขมิ้น</u> เห็นได้จากครั้งล่าสุด <u>กรณีเงินทอนวัด</u> นี่ก็เกิดจากสาเหตุที่สังคมไม่ได้ปลูกฝัง ไม่ได้ให้ค่านิยมในการประพฤติสุจริตธรรม ไม่ได้ศึกษาปฏิบัติตามคำสอน ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงทางดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขและสงบไว้อย่างเพียบพร้อมในพระไตรปิฎกนั่นเอง

บางคนอาจจะมีอัธยาศัยในการเสียสละ ให้ทาน เพราะรู้สึกว่าถ้าได้ให้ ได้ทำบุญจะทำให้สงบจิต สบายใจ บางคนชอบทำบุญกับพระภิกษุ แต่เนื่องจากไม่มีความเข้าใจพระธรรมวินัย จึงชอบ**ถวายเงินทองแทนที่จะถวายปัจจัย ๔ ที่สมควรแก่บรรพชิต** มีจีวร อาหารบิณฑบาต เสนาสนะ-ที่อยู่อาศัย เภสัช-ยารักษาโรคเป็นต้น

เพราะเข้าใจว่าจะได้บุญมาก และส่วนใหญ่พระภิกษุก็จะรับเงินทอง เพราะถือปฏิบัติตามๆ กันมา โดยที่ไม่เข้าใจว่า ถ้าฝ่าฝืนพระวินัยบัญญัติจะมีผลร้ายแรง ทั้งแก่ตนเอง ทั้งทำลายพระศาสนา และอีกประการหนึ่ง คนไทยมีศรัทธาชอบให้ทาน มากกว่าชนชาติอื่น สังเกตได้จากผู้แสวงบุญที่ไปอินเดีย พวกวณิพกจะเดินตาม วิ่งตามกลุ่มทัวร์ที่มาจากเมืองไทย ไม่วิ่งตามกลุ่มทัวร์ที่มาจากประเทศอื่น แม้ว่าเป็นชาวพุทธเหมือนกัน ไม่ว่าจะเป็นพม่า ลังกา จีน ญี่ปุ่น ...

นี่จึงเป็นสาเหตุให้คนพาลสันดานหยาบ ผู้ที่หมดทางหากินทางโลก จึงชักชวนกันเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา เพื่อแสวงหาเงินทอง บางคนก็ปลอมบวช โกนหัว หาจีวรมานุ่งห่มเอง บางคนก็ไปบวชที่วัดถูกต้องตามประเพณี แต่มีจุดประสงค์บวชเพื่อเลี้ยงชีพ มิได้มีศรัทธา มิได้ตั้งใจจะศึกษาปฏิบัติตามพระธรรมวินัย เป็นความบกพร่อง หละหลวมของวงการสงฆ์ และสังคมที่ไม่ได้มีการตรวจสอบ ไม่ได้มีการคัดกรอง เพื่อปกป้องพระพุทธศาสนา

สวัสดิการของสังคมก็บกพร่อง ไม่มีการจัดระบบการศึกษาให้ได้มาตรฐาน คนด้อยโอกาส ไม่มีทุนเรียน จึงเข้ามาบวชในพระศาสนา แสวงหาผลประโยชน์ เอาเปรียบสังคม โดยขาดจิตสำนึก ไม่มีความกตัญญูรู้คุณของพระศาสนา และพระรัตนตรัย ทั้งสังคม รัฐบาลและวงการคณะสงฆ์ก็ไม่มีนโยบายในการตรวจสอบ คัดกรอง หรือจัดการกับผู้ที่เป็นเหลือบแฝงตัวอยู่ในคราบของพระภิกษุ พระศาสนาจึงไม่พัฒนาเท่าที่ควร ผู้คนเสื่อมความเลื่อมใสในพระสงฆ์และพระศาสนา ไม่หันหน้าเข้าวัด เพราะเห็นว่าวัดเป็นที่แสวงหาผลประโยชน์ มีแต่เรื่องงมงายชวนให้เสียเงินทองเป็นส่วนใหญ่ ไม่

ว่าจะเป็นการชักชวนให้สะเดาะเคราะห์ ต่อชะตา การบูชาพระราหู เจ้าแม่เจ้าพ่อสารพัด พิฆเนศวร์ท่านอน ท่ายืน ท่านั่ง หลากหลายเวอร์ชั่น แม้พระพุทธรูป ๙ เศียร เครื่องรางของขลังก็มีจำหน่าย เป็นพุทธพาณิชย์ จนเรียกได้ว่า เป็นตลาดพระเครื่อง มีทั้งภายในวัดและภายนอกวัด นี่นะหรือคือชาวพุทธ ? ... ไม่น่าจะใช่ !

ในหนังสือ เมืองไทยจะวิกฤต ถ้าคนไทยมีศรัทธาวิปริต ของพระพรหมคุณาภรณ์ ป. อ. ปยุตฺโต (สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์) มีข้อความตอนหนึ่งกล่าวไว้ว่า

การที่วัดและพระศาสนาของเรากลายเป็นที่ระบายทุกข์ และระบายปัญหาของสังคม แทนที่จะเอาพระพุทธศาสนาไปบรรเทาดับทุกข์ของสังคม สังคมกลับเอาพระพุทธศาสนาเป็นที่ถ่ายทุกข์ของตน อะไรยุ่งยาก อะไรเป็นปัญหา ของทิ้ง ของเสีย ตัวเองแก้ไขไม่ได้ จัดการไม่ไหว ก็เอาไปเท เอาไปทิ้ง ปล่อยเข้าไปในพระศาสนา

ชาวบ้านที่ยากจน มาเอาพระพุทธศาสนา เป็นที่หาเลี้ยงชีพช่วยชีวิตตน ... สภาพที่ชาวบ้าน คนยากไร้ คนด้อยโอกาส คนด้อยการศึกษา คนมีปัญหาต่างๆ และคนหมดทางไป มาอาศัยวัดและพระศาสนาเป็นที่ทำมาหาเลี้ยงชีพ และแสวงหาหนทางอยู่รอดในสังคมนี้ ยังมีอีกมาก ที่พูดมานี้เป็นเพียงตัวอย่าง ...

ในประเทศพม่า มีองค์กรสนับสนุนให้ประชาชนและพระสงฆ์ศึกษาพระไตรปิฎก ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน มีการทำนุบำรุงด้วยปัจจัย ๔ และจัดระบบการเรียน การสอน การสอบเป็น

ขั้นตอน โดยให้ความสำคัญระดับชาติ แต่น่าเสียดายที่เมืองไทยไม่มีกิจกรรมอย่างนี้ รัฐบาลไม่มีการสนับสนุนเป็นเรื่องเป็นราวแต่อย่างใด นอกจากให้งบประมาณแก่ทุกศาสนา ถือว่าทุกศาสนามีสิทธิเท่าเทียมกัน โดยขาดจิตสำนึกว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยมานมนาน ตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตาทวด แสนนานเพียงไร แต่มาขาดช่วงการสืบต่อการเล่าเรียน การทรงจำพระไตรปิฎกในยุคนี้ ช่างสุดแสนจะเสียดาย ...

๕. ด้านประชาชนพลเมือง

ชาวพุทธน่าจะมีสัก ๕ ประเภท คือ ๑. พุทธตามทะเบียนบ้าน ๒. พุทธตามประเพณี ๓. พุทธพาณิชย์ ๔. พุทธไสยศาสตร์ ๕. พุทธปรัชญาหรือพุทธปัญญา ท่านเป็นชาวพุทธประเภทใด ?...

ชาวพุทธตามทะเบียนบ้าน

ผู้ที่เกิดมาในประเทศไทย ถ้าพ่อแม่ไม่ใช่คนในศาสนาอื่น เวลาที่ไปแจ้งเกิดที่อำเภอ เจ้าหน้าที่ก็จะถามว่านับถือศาสนาใด พ่อแม่ก็บอกว่า “พุทธศาสนา” เจ้าหน้าที่จะกรอกข้อความในทะเบียนบ้านและใบสูติบัตรว่า **นับถือศาสนาพุทธ** เมื่อโตขึ้น เนื่องจากพ่อแม่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เพราะมัวแต่ต้องทำมาหากินจึงไม่สามารถแนะนำหลักธรรมคำสอน ประวัติความเป็นมาของพระศาสดาและของพระสาวกได้ เด็กน้อยจึงได้ชื่อว่า เป็นชาวพุทธตามทะเบียนบ้าน ตามพ่อแม่นั่นแหละ

เมื่อเริ่มเรียนหนังสือ ก็ไม่มีวิชาหน้าที่ศีลธรรม เหมือนอย่างแต่ก่อน วิชาที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา กลายเป็นจริยธรรม เป็น

วิชาเลือกที่ใครจะเรียนก็ได้ ไม่เรียนก็ได้ เด็กน้อยจึงเติบโตขึ้นโดยที่ไม่รู้จักพระพุทธเจ้า ผู้เป็นศาสดาของพระพุทธศาสนา ที่ตนเองนับถือ ไม่รู้จักพระธรรมที่จะนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันต่อบุคคลและสังคม เริ่มต้นจากครอบครัว ไม่รู้จักพระอริยสงฆ์ว่าคือใครบ้างมีคุณธรรมอะไรบ้าง ไม่รู้แม้กระทั่งวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษาเป็นต้น ว่ามีความสำคัญอย่างไร ?

รู้อย่างเดียวว่าจะต้องเรียนให้จบไวๆ จะได้หางานทำ เก็บเงิน ซื้อบ้าน ซื้อรถ แต่งงาน มีลูก แสวงหาความสุข ความบันเทิงให้เพิ่มขึ้น จนบางครั้งทำให้ลืมพ่อแม่ ผู้ที่เลี้ยงดูส่งเสียให้เรียนจนจบมีครอบครัวและมีทุกสิ่งอย่าง น่าสลดใจไหมเล่า ? ... ชีวิตของชาวพุทธที่ต้องคล้อยตามสังคมสมัยใหม่ จนหาความสุขที่แท้จริง และความจริงใจไม่ค่อยจะได้ มีแต่ความสุขแบบฉาบฉวย (Fast Happy) เหมือนอาหารจานด่วน (Fast Food) ที่สั่งได้เร็ว อร่อย แต่ขาดคุณภาพ ขาดสารอาหารที่สมบูรณ์ และเจือไปด้วยสารพิษ

ความสุขที่ทุกคนแสวงหากันในปัจจุบันนี้ก็เช่นกัน หาได้ง่ายได้เร็วและสนุกสุดเหวี่ยง ขอให้มีเงินก็บันดาลได้ทุกสิ่ง เปรียบเงินดั่งพระเจ้า เป็นเช่นกับแก้วมณีสารพัดนึก แต่เหตุไฉน จึงมีข่าวเศรษฐีฆ่าตัวตาย นายตำรวจทำทุจริต นิสิตนักศึกษายกพวกตีกัน คนเป็นหมอฆ่าหั่นศพ พระภิกษุสมคบรับเงินทอนวัด สารพัดคอรัปชั่นทุกวงการ รัฐบาลหาได้น้อยที่ไม่โกงกิน ศิลปินมีปัญหายาเสพติด โสเภณีติดอันดับโลก ชาวพุทธถือโชคอยากได้ลาภ ซื้อหวยรวยเบอร์ ผัวเมียเผลอก็ไปมีกิ๊ก ฯลฯ ดูเหมือนว่า สังคมทุก

วงการพยายามแสวงหาความสุขกันอย่างเต็มที่ แต่ทว่ายิ่งหาก็ยิ่งหิว จนเข้าถึงทางตัน จึงเรียกการแสวงหาที่ไม่ถูกทางนี้ว่า ตัณหา ? เป็นการแสวงหาที่ไม่ประเสริฐเลย ส่วนการแสวงหาที่ประเสริฐนั้น พระพุทธเจ้า ผู้ประเสริฐสุด ได้ทรงแสดงไว้แล้วในพระไตรปิฎกทั้ง ยังเปรียบเทียบกับการแสวงหาที่ไม่ประเสริฐให้เห็นเด่นชัด เพื่อจะได้กลับตัวกลับใจ ไปแสวงหาสิ่งที่ประเสริฐ จะได้พ้นจากทุกข์ ซึ่งหาผู้ที่จะแสวงหาสิ่งที่ประเสริฐเช่นนี้ได้น้อยนัก แม้ในวงการดงขมิ้น

การแสวงหาที่ประเสริฐและไม่ประเสริฐ ๖ อย่าง

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย การที่พวกเธอผู้เป็นกุลบุตร ออกจากเรือน ไม่มีเรือน บวชด้วยศรัทธา นั่งสนทนาธรรมีกถากันเป็นการสมควร พวกเธอ**เมื่อนั่งประชุมกันควรทำกิจ ๒ อย่าง** คือ **สนทนาธรรมกัน** หรือ**นั่งนิ่งตามแบบพระอริยะ** ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย การแสวงหามี ๒ อย่าง คือ **การแสวงหาที่ไม่ประเสริฐ** อย่างหนึ่ง **การแสวงหาที่ประเสริฐ**อย่างหนึ่ง

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย การแสวงหาที่ไม่ประเสริฐเป็นไฉน ? **(อนริยปริเยสนา)** คนบางคนในโลกนี้

๑. ตนเองเป็นผู้มี**ความเกิด**เป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความเกิดเป็นธรรมดาอยู่นั่นแหละ
๒. ตนเองเป็นผู้มี**ความแก่** เป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความแก่เป็นธรรมดาอยู่นั่นแหละ
๓. ตนเองเป็นผู้มี**ความเจ็บไข้** เป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความเจ็บไข้เป็นธรรมดาอยู่นั่นแหละ

๔. ตนเองเป็นผู้มี**ความตาย**เป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความตายเป็นธรรมดาอยู่นั่นแหละ
๕. ตนเองเป็นผู้มี**ความโศก**เป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความโศกเป็นธรรมดาอยู่นั่นแหละ
๖. ตนเองเป็นผู้มี**ความเศร้าหมอง**เป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความเศร้าหมองเป็นธรรมดาอยู่นั่นแหละ

เธอบอกได้ไหมว่า อะไร คือ สิ่งที่มีความเกิดเป็นธรรมดา ? บุตร ภรรยา คนรับใช้หญิงชาย แพะ แกะ ไก่ สุกร ช้าง โค ม้า ลา ทอง เงิน เรียกว่า สิ่งที่มีความเกิดเป็นธรรมดา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งมีความเกิดเป็นธรรมดาเหล่านั้นเป็นอุปธิ (ทรงไว้ซึ่งทุกข์) ผู้ที่ติดพัน ลุ่มหลง เกี่ยวข้องในสิ่งที่มีความเกิดเป็นธรรมดาเหล่านั้นชื่อว่าตนเองเป็นผู้มีความเกิดเป็นธรรมดา ยังแสวงหาสิ่งที่มีความเกิดเป็นธรรมดาอยู่นั่นแหละ

เธอบอกได้ไหมว่า อะไร คือ สิ่งที่มีความแก่เป็นธรรมดา ? บุตร ภรรยา คนรับใช้หญิงชาย แพะ แกะ ไก่ สุกร ช้าง โค ม้า ลา ทอง เงิน เรียกว่า สิ่งที่มีความแก่เป็นธรรมดา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่มีความแก่เป็นธรรมดาเหล่านั้นเป็นอุปธิ ผู้ที่ติดพัน ลุ่มหลง เกี่ยวข้องในสิ่งที่มีความแก่เป็นธรรมดาเหล่านั้น ชื่อว่า ตนเองเป็นผู้มีความแก่เป็นธรรมดา ยังแสวงหาสิ่งที่มีความแก่เป็นธรรมดาอยู่นั่นแหละ

เธอบอกได้ไหมว่า อะไรคือสิ่งที่มีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา ? บุตร ภรรยา คนรับใช้หญิงชาย แพะ แกะ ไก่ สุกร ช้าง โค ม้า ลา ทอง เงิน เรียกว่า สิ่งที่มีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่มีความเจ็บไข้เป็นธรรมดาเหล่านั้น เป็นอุปธิ ผู้ที่ติดพัน ลุ่มหลงเกี่ยวข้องในสิ่งที่มีความเจ็บไข้เป็นธรรมดาเหล่านั้น ชื่อว่า ตนเองเป็นผู้มีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา ยังแสวงหาสิ่งที่มีความเจ็บไข้เป็นธรรมดาอยู่นั่นแหละ

เธอบอกได้ไหมว่า อะไรเล่าคือสิ่งมีความตายเป็นธรรมดา ? บุตร ภรรยา คนรับใช้หญิงชาย แพะ แกะ ไก่ สุกร ช้าง โค ม้า ลา ทอง เงิน เรียกว่า สิ่งที่มีความตายเป็นธรรมดา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่มีความตายเป็นธรรมดาเหล่านั้น เป็นอุปธิ ผู้ที่ติดพัน ลุ่มหลง เกี่ยวข้องในสิ่งที่มีความตายเป็นธรรมดาเหล่านั้น ชื่อว่า ตนเองเป็นผู้มีความตายเป็นธรรมดา ยังแสวงหาสิ่งที่มีความตายเป็นธรรมดาอยู่นั่นแหละ

เธอบอกได้ไหมว่า อะไรคือสิ่งที่มีความโศกเป็นธรรมดา ? บุตร ภรรยา คนรับใช้หญิงชาย แพะ แกะ ไก่ สุกร ช้าง โค ม้า ลา ทอง เงิน เรียกว่า สิ่งที่มีความโศกเป็นธรรมดา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่มีความโศกเป็นธรรมดาเหล่านั้น เป็นอุปธิ ผู้ที่ติดพัน ลุ่มหลง เกี่ยวข้องในสิ่งที่มีความโศกเป็นธรรมดาเหล่านั้น ชื่อว่า ตนเองเป็นผู้มีความโศกเป็นธรรมดา ยังแสวงหาสิ่งที่มีความโศกเป็นธรรมดาอยู่นั่นแหละ

เธอบอกได้ไหมว่า อะไร คือ สิ่งที่มีความเศร้าหมองเป็นธรรมดา ? บุตร ภรรยา คนรับใช้หญิงชาย แพะ แกะ ไก่ สุกร ช้าง โค ม้า ลา ทอง เงิน เรียกว่า สิ่งที่มีความเศร้าหมองเป็นธรรมดา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่มีความเศร้าหมอง เป็นธรรมดาเหล่านั้นเป็นอุปธิ ผู้ที่ติดพัน ลุ่มหลง เกี่ยวข้องในสิ่งที่มีความเศร้าหมองเป็นธรรมดาเหล่านั้น ชื่อว่า ตนเองเป็นผู้มีความเศร้าหมองเป็นธรรมดา ยังแสวงหาสิ่งที่มีความเศร้าหมองเป็นธรรมดาอยู่นั่นแหละ. ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นี้คือการแสวงหาที่ไม่ประเสริฐ

ว่าด้วยการแสวงหาสิ่งประเสริฐ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย การแสวงที่ประเสริฐ **(อริยปริเยสนา)** เป็นไฉน ? คนบางคนในโลกนี้

๑. ตนเองเป็นผู้มีความเกิดเป็นธรรมดา ทราบชัดโทษในสิ่งมีความเกิดเป็นธรรมดา ย่อมแสวงหาพระนิพพาน ที่ไม่เกิด หาธรรมอื่นยิ่งกว่ามิได้ เกษมจากโยคะ

๒. ตนเองเป็นผู้มีความแก่เป็นธรรมดา ทราบชัดโทษในสิ่งที่มีความแก่เป็นธรรมดา ย่อมแสวงหาพระนิพพาน ที่ไม่แก่ หาธรรมอื่นยิ่งกว่ามิได้ เกษมจากโยคะ

๓. ตนเองเป็นผู้มีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา ทราบชัดโทษในสิ่งที่มีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา ย่อมแสวงหาพระนิพพาน ที่ไม่เจ็บไข้ หาธรรมอื่นยิ่งกว่ามิได้ เกษมจากโยคะ

๔. ตนเองเป็นผู้มีความตายเป็นธรรมดา ทราบชัดโทษในสิ่งที่มีความตายเป็นธรรมดา ย่อมแสวงหาพระนิพพาน ที่ไม่ตาย หาธรรมอื่นยิ่งกว่ามิได้ เกษมจากโยคะ

๕. ตนเองเป็นผู้มีโศกเป็นธรรมดา ทราบชัดโทษในสิ่งที่มีความโศกเป็นธรรมดา ย่อมแสวงหาพระนิพพานที่ไม่มีโศก หาธรรมอื่นยิ่งกว่ามิได้ เกษมจากโยคะ

๖. ตนเองเป็นผู้มีความเศร้าหมองเป็นธรรมดา ทราบชัดโทษในสิ่งที่มีความเศร้าหมองเป็นธรรมดา ย่อมแสวงหาพระนิพพานที่ไม่เศร้าหมอง หาธรรมอื่นยิ่งกว่ามิได้ เกษมจากโยคะ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นี้แล คือ การแสวงที่ประเสริฐ

(ปาสราสิสูตร ม. มู. ๑๘/๔๑๑)

ชาวพุทธตามประเพณี

ทุกชาติ ทุกศาสนาย่อมมีประเพณีต่าง ๆ อย่างมากมาย ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากความกลัวภัย และต้องการความสุข ความเจริญ มีผลผลิตดีจากพืชพันธุ์ธัญญาหาร ทำมาค้าขึ้น จึงทำให้บางคนหรือบางกลุ่ม ที่ฉลาดทางความคิด จัดตั้งพิธีกรรมต่างๆ ขึ้นมาเพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้คน จนถือปฏิบัติกันมานับเป็นพันๆ ปี อย่างเช่น การบูชาเจ้าแม่คงคาในอินเดีย (คงคาวารี) การบูชาเจ้าแม่ธรณี พระภูมิเจ้าที่ของพวกพราหมณ์ ประเพณีตรุษจีน สารทจีน ไหว้เจ้า เข้าทรงเจ้าพ่อ เจ้าแม่นานาเวอร์ชั่น หรือการบูชาเทพเจ้าหลายหลากในกรีกและโรมัน ฯลฯ มีกันทุกประเทศ ไม่เว้นแม้ในแดนดิน ถิ่นที่นับถือพระพุทธศาสนา ที่เน้นเรื่องของเหตุผลอันเป็นส่วนของปัญญา อย่างประเทศไทยเรา

ประเพณีที่ดีงามของชาวไทยนั้นก็มีมากมาย เช่น วันไหว้ครู มีการสวดบทไหว้ครู มอบพานดอกไม้, วันสงกรานต์ มีการรดน้ำดำหัว ขอขมาโทษผู้ใหญ่ ท่านให้ศีลให้พร บางท่านนำโกฏิบรรจุอัฐิของญาติผู้ใหญ่ไปวัด รดน้ำ แล้วถวายผ้าบังสุกุล ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้ญาติผู้ล่วงลับไปแล้ว บางวัดอาจมีการสรงน้ำพระพุทธรูปและพระภิกษุ ขอขมาโทษและรับศีลรับพร, วันพ่อวันแม่ มีการ

มอบพวงมาลัยดอกมะลิ กราบขอขมาโทษต่อพ่อแม่ พาพ่อแม่ไปทานอาหาร, วันพระหรือวันอุโบสถ มีการนำข้าวปลาอาหาร ไทยธรรมเครื่องใช้สอยไปทำบุญที่วัด รับศีล ฟังธรรม, การทอดกฐินทอดผ้าป่า มีการถวายทาน ได้สละความตระหนี่ และความโลภเป็นต้น ประเพณีเหล่านี้เป็นสิ่งที่ควรอนุรักษ์ เพราะทำให้มีจิตใจดีงาม อ่อนน้อมถ่อมตน แสดงความกตัญญู เป็นบุญกุศล อันจะเป็นเหตุนำมาซึ่งความสุข ความเจริญ ความร่มเย็นแก่ผู้กระทำและเป็นทิฏฐานุคติที่ดีต่อชนรุ่นหลัง ซึ่งประเพณีทั้งหมด ชาวพุทธควรทำด้วยความเข้าใจถูกต้อง มีจุดประสงค์ที่ดีงามและมีเหตุมีผลไม่ทำแบบงมงาย โดยทำตามๆ กันเท่านั้น

แต่ประเพณีที่ขาดเหตุผล เป็นเรื่องของความเชื่อ ความงมงายที่ถ่ายทอดมาจากลัทธิศาสนาอื่น เป็นมิจฉาทิฏฐิประเภทสีลัพพตปรามาส ที่ถือกันว่า ถ้าไม่ทำตามๆ กัน จะเป็นเหตุให้ไม่เป็นมงคล ไม่เจริญด้วยลาภยศ หรือถึงกับอับจนปนปี้ ฉิบหายเลยก็มี

ประเพณีอะไรบ้าง ที่เป็นความหลงงมงาย ?

ฆ่าสัตว์บูชายัญ ในเมืองไทยมาในรูปแบบของการฆ่าหมูเป็ดไก่ วัว ควาย เพื่อนำไปเซ่นไหว้เจ้า (ไม่รู้ว่าเจ้าองค์ไหน ? เคยมาพูดคุยทักทายปราศรัย ถามสุขทุกข์กันบ้างหรือเปล่า ?) หรือแม้การฆ่าสัตว์เหล่านั้น แล้วนำไปไหว้พ่อแม่ญาติผู้ใหญ่ ผู้ล่วงลับไปแล้ว เพื่อหวังว่า ท่านจะได้มาบริโภคให้อิ่มนำสำราญ (ไม่ใช่หลักการในพระพุทธศาสนา หลักที่แท้จริง คือ ทำบุญกับผู้มีศีล อุทิศส่วนกุศลไปให้) หรือแม้ฆ่าสัตว์เพื่อฉลองในงานบวช งานกฐินผ้าป่า เรียกว่า เป็นการทำบาปแลกบุญ จะขาดทุนร่ำไป

สะเดาะเคราะห์ต่อชะตา ในพระพุทธศาสนาสอนให้เชื่อและเข้าใจเรื่องของกรรมและผลของกรรม ใครทำกรรมใดไว้ก็ต้องได้รับผลของกรรมนั้น ไม่ว่าดีหรือชั่ว ถ้าสะเดาะเคราะห์ต่อชะตาได้ ผู้คนก็ไม่ต้องตาย มีแต่คนโชคดี ไม่มีคนโชคร้าย และได้ดีมีสุขร่ำรวยกันทุกคน แต่ความจริงมิได้เป็นเช่นนั้น เป็นทางหากินของคนฉลาดแกมโกง ที่คอยหลอกต้มตุ๋นคนที่ฉลาดน้อย จนถึงขั้นไม่ฉลาดเลยนั่นเอง เข้าทำนองที่ว่า คนโง่ย่อมเป็นเหยื่อของคนฉลาด

การบวงสรวง บนบานศาลกล่าว ไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ไม่ว่าจะเป็นการไปบนขอลูก ขอเมีย ขอให้ไม่เป็นทหาร ขอให้ร่ำรวย ขอให้มีโชคลาภถูกล๊อตเตอรี่ ขอ ฯๆๆ กับพิฆเณศ เจ้าแม่กวนอิม ราหูอมจันทร์ พระอินทร์ พระพรหม แม้กระทั่งหลวงพ่อโสธร หลวงพ่อวัดไรขิง หลวงพ่อพระพุทธชินราช ฯลฯ ใครว่าที่ไหนศักดิ์สิทธิ์ ชาวพุทธตามประเพณีพวกนี้ก็จะแห่กันไปกราบไหว้บนบานศาลกล่าว โดยเฉพาะวันที่ใกล้หวยจะออก สถานที่เหล่านั้นก็จะเต็มไปด้วยนักเสี่ยงโชคและคนขายล๊อตเตอรี่ นี่หรือคือชาวพุทธ !

ประเพณี ๔ ภาคของชาวไทยก็มีอีกมากมาย พูดขยายเท่าไรก็ไม่จบ ยิ่งโดยเฉพาะทางภาคเหนือหรือภาคอีสานด้วยแล้ว จัดกันทุกเดือน เรียกว่า ฮีต ๑๒ คอง ๑๔ (ประเพณี ๑๒ เดือน และข้อปฏิบัติ ๑๔ อย่าง) หากจะเป็นชาวพุทธที่แท้จริง ควรจะเลือกเฟ้นด้วยสติปัญญาว่า ประเพณีใดที่มีเหตุผลและนำมาซึ่งประโยชน์ อย่างน้อยที่สุด คือ ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ และไม่ทำให้เกิดความหลงงมงาย ไม่เป็นมงคลตื่นข่าว ไม่เสียทรัพย์มากจนเกินไป ไม่เสียสุขภาพ และเป็นบุญกุศล ก็ควรทำ หากเป็นตรงกันข้าม ขาดเหตุ ไร้ผล ชวนให้งมงาย ก็ไม่ควรทำ จำไว้ ...

ชาวพุทธพาณิชย์

การดำรงชีวิตในปัจจุบันต้องพึ่งเงินทองเป็นหลักสำคัญ เพราะเป็นที่ตกลงกันของสังคมว่า คนที่มีเงินทองมากจะเป็นคนที่มีเกียรติ มีความมั่นคงและมีความสุข (ไม่ได้เป็นความจริงเสมอไป) ทุกคนต้องการความสุข จึงต้องแสวงหาเงินทองกัน ชนิดตัวเป็นเกลียวหัวเป็นน็อต จนบางคนไม่มีเวลาให้ความสุขกับครอบครัว แม้เข้ามาอยู่ในวัด แทนที่จะศึกษาปฏิบัติธรรม แสวงหาความสุขทางใจ แต่กลับมาแสวงหาเงินทองในวัดอีก ทั้งคฤหัสถ์และบรรพชิตก็คิดแต่จะหาเงินทองในรูปแบบต่าง ๆ บางคน หรือบางกลุ่มก็คิดทำการค้า ผลิตสินค้าในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งพระเครื่อง พระพุทธรูปขนาดต่าง ๆ เครื่องรางของขลังมากมายหลายชนิด ผ้ายันต์อันศักดิ์สิทธิ์ ทำกระเป๋าถือสำหรับสตรีลงอักขระเลขยันต์ก็มีจำหน่ายในวัด แม้บริขารของพระภิกษุก็มีขายกันทุกอย่าง กลายเป็นเซเว่นอีเลฟเว่นของนักบวชไปเสียแล้ว

อยากได้บริขารหรือข้าวของ วัตถุสิ่งใดที่เกี่ยวกับวัดวาอารามหรือพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาก็ไปแสวงหาได้แถวเสาชิงช้า จะมีร้านค้าสังฆภัณฑ์เป็นร้อย ๆ ร้านให้เลือกหา มีพระพุทธรูปตั้งแต่ขนาดใหญ่หน้าตักหลายเมตร จนถึงองค์จิ๋วเท่านิ้วก้อยก็มี เครื่องบูชาสารพัด มีแม้กระทั่งผอบหรือเจดีย์แก้วเอาไว้ใส่พระธาตุ บางร้านหากซื้อผอบหรือเจดีย์แก้ว ก็ยังแถมพระธาตุด้วย (รับรองว่าเป็นพระธาตุแท้แน่นอน คือ ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุไฟ ธาตุลม !)

ที่น่าสลดใจ ก็คือ เอาพระพุทธรูปขนาดต่าง ๆ มาเรียงรายไว้ติดถนน เพื่อเป็นการโชว์สินค้า ยิ่งแถวท่าพระจันทร์ หรือบริเวณวัดมหาธาตุฯ จะมีแผงพระเครื่องหลากหลายชนิด วางแบกะดินให้ผู้คนที่เดินไปมาขวักไขว่ได้เลือกชมกัน ชนิดติดดินกันเลยทีเดียว พระพุทธรูปอันเป็นอุทเทสิกเจดีย์ เป็นพุทธปฏิมา รูปเปรียบของพระพุทธเจ้า ที่เหล่าโบราณกบัณฑิตคิดสร้างกันไว้ เพื่อให้ระลึกถึงคุณของพระองค์ ผู้ทรงบำเพ็ญบารมีมาสิ้น ๔ อสงไขย แสนกัปเพื่อมาแสดงพระสัทธรรมให้สัตว์โลกได้พ้นจากวัฏฏทุกข์ แต่กลับถูกนำมาเป็นสินค้าซื้อขายแลกเปลี่ยน นำมาซึ่งเงินตราอันเปรียบเสมือนเปรียงเน่า เป็นที่น่าเศร้าสลดและน่าอนาถหนอ ชาวพุทธ !

วัดวาอารามซึ่งหมายถึงที่น่ารื่นรมย์ ควรเป็นที่พักพิง เป็นที่พึ่งของคนมีทุกข์ ได้เข้าไปรักษาศีล ปฏิบัติธรรม แต่กลับกลายเป็นศูนย์รวมสินค้า เป็นตลาดนัด กลายเป็นที่แสวงหารายได้ เก็บค่าเช่าแผงร้านค้า หรือกลายเป็นที่จอดรถ เสียค่าจอดเป็นรายวันหรือรายเดือนก็มี, จะนิมนต์พระภิกษุไปทำบุญเลี้ยงพระ ขึ้นบ้านใหม่ งานมงคล งานอวมงคล นอกจากเลี้ยงอาหารแล้ว ก็ยังต้องเอาปัจจัย (เงินธนบัตร) ใส่ซองถวายอีก นี่มันอะไรกัน ให้ฉันแล้วยังต้องให้เงินอีกหรือ ? ... ถ้าใส่ซองน้อยไป พระภิกษุบางวัดก็จะบ่นกันอู้อี้ว่ารู้ว่าให้น้อยอย่างนี้ ทีหลังไม่มาให้เสียเวลาหรอก บ้านนี้ ...

เวลามีคนตาย ก็เป็นที่น่าเศร้าใจอยู่แล้ว ยังต้องมีเรื่องเศร้าเข้าไปอีก ก็คือต้องหาเงินมาทำศพ ไหนจะค่าโรงศพ ค่าฉีดยาศพไม่ให้เน่า ค่าเช่าศาลาจัดงานศพ ค่าอาหาร เครื่องดื่มเลี้ยงผู้คนที่มาในงาน ค่าสวดศพแต่ละคืน ค่าเมรุเผาศพ ค่าสัปเหร่อจัด

การเผาศพจนถึงการเก็บกระดูก รวมถึงค่าใช้จ่ายในการนำกระดูกไปลอยอังคารที่แม่น้ำอีก ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ ในบางวัดนับเป็นจำนวนแสน วัดจึงกลายเป็นที่ทำมาหากินของชาวพุทธทั้งหัวดำและหัวล้านไปเสียแล้ว เศรษฐกิจกำลังฝืดเคือง จนบางคนตั้งจิตภาวนาขอให้ญาติของตนอย่าเพิ่งตายเลย เพราะยังไม่มีเงินจะจัดงานศพ...

การฝังศพลอยฟ้า (SKY BURIAL)

มีข้อแนะนำว่า ! ... น่าจะจัดงานศพแบบทิเบต เรียกว่า การฝังลอยฟ้า (Sky Burial) เมื่อมีคนตาย เขาจะนำไปวัด แล้วนำข้าวสาร ถั่ว งา ธัญพืชต่างๆ ไปถวายวัด ให้พระสวดมนต์ทำพิธีไม่นาน เขาไม่ได้เศร้าโศกอะไรกันมากนัก จากนั้นก็กลับไปบ้าน พิธีกรรมที่เหลือเป็นของพระทิเบต หรือสัปเหร่อประจำวัด พระทิเบตหรือสัปเหร่อก็จะจับศพให้นั่งขัดสมาส เอาผ้าคลุมศพ ตั้งแต่หัวจรดเท้าแล้วมัดให้แน่น จากนั้นก็แบกขึ้นหลัง เดินขึ้นไปบนเขาไม่สูงนัก เอาฟืนมาสุมแล้วจุดไฟให้มีควัน เพื่อส่งสัญญาณให้ผู้ส่งวิญญาณมารับเอาวิญญาณไปสู่สรวงสวรรค์ และแล้ว ... ฝูงผู้ส่งวิญญาณก็พากันบินมาสู่ภูเขาแห่งนั้น วนเวียนรอบๆ บริเวณที่ศพตั้งอยู่ ... ฝูงแร้งนั่นเอง ชาวทิเบตเชื่อกันว่า เป็นผู้ส่งวิญญาณ

พระทิเบตจะตอกหลัก นำเชือกไปผูกไว้ที่หลัก ปลายอีกข้างหนึ่งผูกที่คอของศพ แก้เชือกที่มัดศพและนำผ้าคลุมออก จากนั้นก็ใช้มีดกรีดที่ผิวหนังของศพให้เป็นริ้วรอย เพื่อที่จะให้ฝูงแร้งจิกกินได้สะดวก ถึงตอนนี้ ฝูงแร้งก็พากันมารุมล้อมซากศพ เตรียมเข้ารุมจิกทึ้ง เมื่อพระทิเบตเปิดโอกาสให้ แล้วเดินออกไปนั่งรอที่ส่วน

ข้างหนึ่ง ฝูงแร้งผู้ส่งวิญญาณก็เข้ารุมจิกทึ้งซากศพกันชุลมุน เชือกที่ผูกคอศพไว้ จะทำให้ซากศพไม่ถูกลากไปไกล เมื่อเนื้อถูกจิกกินไปจนหมดแล้ว เหลือแต่กระดูกติดเอ็น พระทิเบตก็จะใช้ขวานทุบกระดูกเหล่านั้นให้แหลก ตัดเส้นเอ็นให้ขาด เพื่อแร้งเหล่านั้นจะได้กินมันสมองและไขกระดูก รวมทั้งเศษกระดูกชิ้นเล็กที่แหลกแล้ว

วิธีเช่นนี้ ก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ อย่างแรก คือไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในงานศพมากมาย ประการที่ ๒ ไม่เกิดมลภาวะเป็นพิษจากการนำศพไปเผา ประการที่ ๓ ได้ให้ทานแก่แร้งผู้โหยหิว เป็นการทำบุญครั้งสุดท้ายของผู้วายชน (ต้องตั้งจิตไว้ก่อนตายว่าจะให้ทานแก่แร้ง) ประการที่ ๔ ได้ไถ่ถอนสักกายทิฏฐิความยึดถือในความเป็นอัตตาตัวตนอย่างมาก เพราะซากศพที่ตายแล้ว เป็นเหมือนท่อนไม้ท่อนฟืน ไม่รู้เรื่องอะไรแล้ว เหมือนเนื้อหมูเป็ดไก่วัวควาย ทำไมจึงต้องยึดถือว่าเป็นพ่อ แม่ ญาติโกโหติกาของเรา เอาไปเผาก็เสียประโยชน์เปล่าๆ สู้เอาไปให้แร้งกินจะได้บุญมิดีกว่าหรือ ? ... (คนไทยส่วนใหญ่คงทำใจไม่ได้ แสดงว่าคนไทยยึดมั่นถือมั่นในความเป็นตัวตนมากกว่าคนทิเบตหรือเปล่า ?)

แต่หากตกลงใจได้ว่า สมควรฝังศพแบบลอยฟ้านี้ คือเอาไปให้แร้งกินดีกว่าแล้ว ก็จะเกิดปัญหาตามมาอีกว่า **แล้วจะไปหาแร้งที่ไหน ?** เพราะแร้งในเมืองไทย สูญพันธ์ไปตั้งแต่ปีไหนแล้วก็ไม่รู้ นี่ก็เป็นสิ่งที่น่าพิจารณาว่า ทำไมประเทศทิเบตจึงยังคงมีแร้ง แต่เมืองไทยซึ่งเป็นเมืองพุทธเหมือนกัน ทำไมแร้งจึงสาบสูญไปแล้ว ทำให้อดทำทานกับผู้ส่งวิญญาณสู่สรวงสวรรค์แบบ Sky Burial เลย ...

ชาวพุทธไสยศาสตร์

ไสยศาสตร์ (Black Magic) หมายถึง วิชาทางไสย อันเป็นลัทธิเกี่ยวกับเวทมนตร์คาถา ที่เชื่อว่า มาจากศาสนาพราหมณ์ โดยเฉพาะจากคัมภีร์อาถรรพเวท ที่มีพิธีเพื่อให้เกิดสิริมงคลป้องกันอันตรายต่อตนเอง หรือทำอันตรายต่อผู้อื่น เป็นพวกมนต์ดำ วิชาที่ทำให้หลงใหลงมงาย ไม่ทำให้เกิดปัญญา ไม่ทำให้เกิดความรู้ความเห็นที่เป็นความสร้างสรรค์ในทางที่เป็นบุญกุศล

ชาวพุทธในปัจจุบันนี้หลงใหลไปในเรื่องงมงายจากไสยศาสตร์ มิใช่น้อย สามีหลงเมียน้อย หรือเมียน้อยอยากให้สามีเลิกกับเมียหลวง ก็ไปหาหมอทำเสน่ห์, เป็นดาราอยากให้มีงานมาก ๆ หรืออยากให้เป็นที่รักของคนมาก ๆ ก็ไปหาหมอจอมขมังเวทย์ ให้สักสาลิกาลิ้นทองหรือปิดทองคำเปลวบนหน้า, อยากร่ำอยากรวยก็ไปหาหมอดู เจ้าพ่อ เจ้าแม่ ฤาษีตาวัว ฤาษีตาไฟ ให้มั่วไปหมด, อยากสอบเข้ามหาวิทยาลัย หรือสมัครงานได้ ไม่อยากเป็นทหาร อยากได้ลูกชาย ลูกสาว จะขายที่ ขายบ้าน ฯลฯ ก็ไปบนบานศาลกล่าวกับเจ้าพ่อเจ้าแม่ เจ้าพ่อหลักเมือง หรือพระพุทธรูปที่ตนคิดว่าศักดิ์สิทธิ์ ณ วัดดัง ๆ หรือเด็กติดถ้ำ ก็มีเจ้าพิธีกรรมมาทำพิธีถอนขึด (สิ่งที่ไม่ดี อัปมงคล เสนียด จัญไร) สวดถอดวิญญาณ สวดปิด-เปิดปากถ้ำ ฯลฯ และบางครั้ง บางที่ ผู้ทำพิธีกรรมสักเสกเลขยันต์ ลงสาลิกาลิ้นทอง ปิดทองคำเปลวบนหน้า หรือพิธีกรรมทางไสยศาสตร์ต่าง ๆ เหล่านั้น ดันเป็นพระภิกษุผู้นุ่งห่มผ้ากาสาวพัสตร์เสียด้วยสิ มาดูตัวอย่างชาวพุทธจอมขมังเวทย์กัน ...

สามเณรจอมขมังเวทย์

มีเรื่องเล่าให้เป็นอุทาหรณ์อีกเรื่องหนึ่ง

สามเณรรูปหนึ่ง มีถิ่นฐานบ้านเดิมอยู่ในชนบทแถบชายแดนไทย บรรพชาตั้งแต่อายุได้ ๑๐ กว่าปี ชอบศึกษาวิชาทางไสยศาสตร์ แทนที่จะศึกษาวิชาในพระพุทธศาสนา กลับไปเรียนวิชาสักเสกเลขยันต์ ทำน้ำมันพราย ทำเสน่ห์ยาแฝด เดรัจฉานวิชาสารพัด จากประเทศเพื่อนบ้าน กลับมาเมืองไทย ก็เที่ยวจาริกเผยแพร่ โฆษณาสรรพคุณของวิชาไสยศาสตร์ ทางด้านเมตตามหานิยม ค้าขายดี มีโชค มีคนหลงรัก ฯลฯ ให้แก่ญาติโยมทั้งหลาย จนมีผู้หลงเชื่อ เข้ามาทำพิธีกรรม จึงสร้างรายได้และมีชื่อเสียงอย่างมากมาย มีทั้งดารานักแสดง นักการเมือง ผู้คนทั่วไปแห่กันมาทำพิธีกรรมต่าง ๆ เหลือคณานับ ทั้ง ๆ ที่มีอายุครบบวชแล้ว แต่ก็ยังคงเป็นสามเณรอยู่นั่นเอง จนในที่สุด ก็ถูกจับกุมและติดคุก เนื่องจากไปลักรอบขุดศพเด็กแล้วเอาไปย่าง เพื่อจะทำกุมารทอง และทำน้ำมันพราย

หลังจากออกจากคุกมาก็ไปเปิดสำนัก ทำพิธีกรรมเหมือนเดิม มีรายได้งาม มีผู้คนที่หลงเชื่อด้วยความงมงาย เนื่องจากขาดที่พึ่งทางใจ ขาดปัญญา ไม่มีพระรัตนตรัยเป็นสรณะ โดยเฉพาะลูกค้าที่มาหาส่วนใหญ่เป็นสตรี จนกระทั่งได้ภรรยาอยู่กินด้วยกัน แต่จอมขมังเวทย์ผู้นี้ไม่ได้ตั้งอยู่ในศีลในธรรม และไม่ได้เป็นชาวพุทธที่แท้จริง เป็นคนเจ้าเล่ห์ ชอบหลอกลวงเอาทรัพย์สินเงินทองจากผู้มีทุกข์ร้อน ที่ต้องการให้ช่วยเหลือทางด้านไสยศาสตร์ แถมจอม

ขมังเวทย์ผู้นี้ก็เป็นคนเจ้าชู้ประตูดินอีกต่างหาก เมื่อมีสตรีมาขอให้ทำเสน่ห์ให้มีคนหลงรัก ก็ทำพิธีกรรมลามก ต้องเปลื้องผ้าสักเสกที่อวัยวะเพศสตรีในห้องลับสองต่อสอง บางรายก็ต้องเสียเนื้อเสียตัวและเสียเงินอีกด้วย จนภรรยาทนไม่ไหว ด้วยความหึงหวงและโกรธแค้นที่ไม่รับผิดชอบในครอบครัว จึงแจ้งเจ้าหน้าที่ให้มาจับไปติดคุกเป็นคำรบที่ ๒ หลังออกจากคุกมาก็ยังไม่เข็ด ยังคงตั้งสำนักทำพิธีกรรมด้านไสยศาสตร์ต่อไป โดยที่ไม่มีหน่วยงานทางราชการหรือองค์กรทางพระพุทธศาสนาองค์กรใดๆ มาตรวจสอบ หรือทำการยับยั้งต่อต้านแต่อย่างใด

จนล่าสุด มีสตรีรายหนึ่ง สามีเป็นชาวต่างประเทศ มาเที่ยวเมืองไทย แล้วก็อยู่กินด้วยกันโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส ภายหลังสามีคนนี้ก็เดินทางกลับต่างประเทศ แล้วก็ไม่ได้กลับมาอีก สตรีผู้นี้จึงมาหาจอมขมังเวทย์ แล้วขอให้ทำพิธีเรียกสามีให้กลับมาหาตน จอมขมังเวทย์ก็เรียกค่าทำพิธีเป็นจำนวนหลายหมื่น สตรีผู้นี้ก็ยอมจ่ายเงินให้ เพื่อหวังจะให้สามีชาวต่างประเทศกลับมา โดยหมอจอมขมังเวทย์รับรองว่า สามีจะกลับมาภายใน ๗ วัน โดยจะต้องทำพิธีลงน้ำมันพรายที่หน้าผาก ที่ลิ้นและที่หน้าอก และที่สำคัญคือ ต้องเข้าทำพิธีพิเศษ ยอมเสียตัวให้กับหมอ สามีจึงจะกลับมาอย่างแน่นอนภายใน ๕ วัน ๗ วัน

ด้วยความต้องการให้สามีชาวต่างประเทศกลับมาหา สาวใหญ่ใจซื่อจึงยอมทำพิธีพิเศษที่ต้องเสียตัวให้กับหมอจอมลามกผู้นี้ เมื่อได้เสียเงินและเสียตัวให้กับหมอจอมลวงโลกผู้นี้ไปแล้ว ก็ได้แต่เฝ้าคอยว่า เมื่อไรสามีจะกลับมาเมืองไทยสักที รอแล้วรอเล่า จนเดือน

หนึ่งผ่านไป เข้าเดือนที่ ๒ ก็ยังไม่เห็นมีวี่แววว่า สามีจะกลับมา อดรนทนไม่ได้ จึงโทรไปถามหมอคุณไสย หมอก็ให้กำลังใจว่าให้อดทน ใกล้จะกลับมาแล้ว แต่ก็ไร้เงาของสามี จึงโทรไปหาหมอจัญไรอีก แต่หมอกลับปิดโทรศัพท์และขาดการติดต่อกันไป

มีเพื่อนหลายคนแนะนำสาวใหญ่ผู้นี้ว่า คงถูกหมอไสยศาสตร์หลอกลวงแน่นอน สาวใหญ่ใจซื่อจึงตัดสินใจ แจ้งความกับตำรวจ ทั้งด้วยความเจ็บใจ เพราะเสียรู้หมออุบาทว์ เสียทั้งเงิน เสียทั้งตัว และเพื่อไม่ต้องการให้ผู้อื่นถูกหมอเลวผู้นี้หลอกลวงอีก

ในที่สุด หมอจอมขมังเวทย์ก็ถูกจับกุม เมื่อสอบสวนแล้วก็จำนนด้วยหลักฐาน ถูกศาลตัดสินจำคุกอีกเป็นรอบที่ ๓ แต่ไม่นานเท่าไร หมอจัญไรก็ได้ออกจากคุก แล้วก็มาทำพิธีไสยศาสตร์หากินหลอกลวงประชาชนต่อไปอีก สื่อรายการทีวีบางช่องยังเชิญไปออกรายการ มีการจัดงานวันเกิด มีทั้งประชาชน ฤาษี มีทั้งพระภิกษุไปร่วมอวยพรกันอย่างคับคั่ง อะไรกันนี่ ! ประชาชนชาวพุทธไม่สามารถแยกแยะอะไรได้เลยละหรือ ? ระหว่างความถูกต้องตามพระธรรมวินัย กับความอัปรีย์จัญไรของพวกกเฬวรากที่ทำลายพระศาสนา โดยการอาศัยพระศาสนาหากิน และหากินกับคนที่ไร้ที่พึ่ง ถึงความงมงาย พระพุทธศาสนาในประเทศไทยได้เข้าถึงความวิบัติกันถึงเพียงนี้เชียวหรือ ? ...

คนดีชอบแก้ไข คนจัญไรชอบแก้ตัว คนชั่วชอบทำลาย คนมักง่ายชอบทิ้ง คนจริงชอบทำ คนระยำชอบติ คนมีตำหนิชอบระแวง คนตะแบงชอบรั้น คนขยันชอบทำงาน คนเกียจคร้านชอบผลัด คนตะบัดสัตย์ชอบกล่าวเท็จ คนเอ็ดอึงชอบส่งเสียงดัง คนอยากดังชอบเด่น คนอารมณ์เย็นชอบสุขุม ...

ชาวพุทธปรัชญาหรือพุทธปัญญา

ปรัชญา แปลว่า วิชาว่าด้วยหลักแห่งความรู้ และหลักแห่งความจริง คำว่า **ปรัชญา** มีที่มาจากภาษาสันสกฤต หมายถึงความรู้อันประเสริฐ โดยมีรากศัพท์มาจาก คำว่า **ปฺร** ที่แปลว่าประเสริฐ กับคำว่า **ชฺญา** ที่แปลว่า รู้ ซึ่งเป็นศัพท์บัญญัติโดยพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าวรรณไวทยากร กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ แทนคำว่า **philosophy** ในภาษาอังกฤษ

พุทธะ แปลว่า ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ฉะนั้น พระพุทธ-ศาสนา จึงแปลว่า คำสอนของผู้รู้แจ้งอริยสัจธรรม ผู้ตื่นจากความหลับหลงใหลด้วยอวิชชา ผู้เบิกบานด้วยการตรัสรู้ พ้นจากสรรพกิเลส แล้วทรงแสดงธรรมให้พระสาวกพ้นจากกิเลสด้วย

ชาวพุทธ หรือ**พุทธศาสนิกชน** จึงหมายถึง ผู้รู้เหตุ รู้ผล เป็นผู้ยอมรับนับถือ และปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า เป็นผู้มีปัญญาพร้อมทั้งศรัทธาที่จะดำเนินชีวิตให้มีคุณค่า พร้อมที่จะทำประโยชน์ตน และประโยชน์ผู้อื่น โดยมีหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นแนวทางดำเนินชีวิต ไม่ดำเนินชีวิตออกนอกแนวแห่งไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา อันได้แก่ มรรคมีองค์ ๘ ซึ่งก็คือ **มัชฌิมาปฏิปทา**นั่นเอง

คุณสมบัติของชาวพุทธที่แท้จริง

ลักษณะของชาวพุทธที่แท้จริงมี ๕ ประการ เป็นคุณสมบัติของอุบาสก อุบาสิกาแก้ว ปทุม (บัวหลวง) บุณฑริก (บัวขาว) คือ

๑. เป็นผู้มีศรัทธามั่นคงในพระรัตนตรัย รู้จักพระรัตนตรัยอย่างดี
๒. เป็นผู้มีศีลดี สมาทานสม่ำเสมอ วิรัติงดเว้นได้แม้มีเหตุให้ล่วง
๓. เป็นผู้ไม่ถือมงคลตื่นข่าว เชื่อกรรม ไม่เชื่อมงคล
๔. ไม่แสวงหาเขตบุญนอกพระพุทธศาสนา
๕. ทำการสนับสนุน ขวนขวายบุญกุศลในพระพุทธศาสนา

ส่วนลักษณะของชาวพุทธเทียม ๕ ประการ เป็นคุณสมบัติของอุบาสก อุบาสิกาจัณฑาล ผู้เลวทราม ผู้เศร้าหมองและน่าเกลียด ก็โดยนัยตรงกันข้าม ก็คือ

๑. เป็นผู้ไม่มีศรัทธา สงสัย ไม่รู้จักพระรัตนตรัยอย่างแท้จริง
๒. เป็นผู้ทุศีล ไม่เอื้อเฟื้อที่จะสมาทานและวิรัติงดเว้นจากบาป
๓. เป็นผู้ถือมงคลตื่นข่าว ไม่ค่อยเชื่อกรรม เชื่อมงคลแทน
๔. ชอบแสวงหาเขตบุญนอกพระพุทธศาสนา ใครชวนไปไหนก็ไป
๕. ไม่ทำการสนับสนุน ไม่ขวนขวายบุญกุศลในพระพุทธศาสนา

(จัณฑาลสูตร องฺ. ปญฺจก. เบอร์ ๓๖ หน้า ๓๗๓)

ชาวพุทธที่แท้จริง จะต้องเป็นผู้ที่มีปัญญา มีศรัทธาและศีลเป็นพื้นฐาน เพราะการถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ เป็นที่พึ่งอย่างแท้จริงได้นั้น จะต้องถึงด้วยศรัทธาโดยมีสัมมาทิฏฐิคือปัญญาเป็นปุเรจาริก ผู้นำทาง หากปราศจากปัญญาแล้ว ก็ถือว่าไม่ได้ถึงพระรัตนตรัยอย่างแท้จริง และศรัทธาที่ประกอบด้วยปัญญาเท่านั้นจึงจะเป็นเหตุที่ทำให้การเจริญอินทรีย์ ๕ พละ ๕ โพชฌงค์ ๗ และอริยมรรคมีองค์ ๘ ถึงความบริบูรณ์ได้ เพราะศรัทธาของผู้มีสุตมยปัญญาดีเท่านั้น ทำให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้อง เป็นสัทธินทรีย์อันเป็นเบื้องต้นที่จะทำให้มีวิริยะ เป็นวิริยินทรีย์ (สัมมัปปธาน ๔)

ความพากเพียรในการอบรมสติ เป็นสตินทรีย์ (สติปัฏฐาน ๔) และทำให้จิตตั้งมั่นเป็นสมาธินทรีย์ (อิทธิบาท ๔) จนในที่สุดก็ถึงปัญญินทรีย์ อันเป็นยอดแห่งอินทรีย์ทั้งหลาย เมื่ออินทรีย์ ๕ ประชุมพร้อมกันสม่ำเสมอ ย่อมจะเป็นเหตุ ทำให้โพธิปักขิยธรรม ๓๗ ประการ ประชุมพร้อมเพรียงกัน เป็นมรรคสมังคี ถึงความตรัสรู้เป็นพระอริยบุคคล พ้นจากวัฏฏทุกข์ได้

ลักษณะของคนมีศรัทธา ๓ ประการ

คนที่มีศรัทธาจริง มีลักษณะ ๓ ประการที่พร้อมจะพัฒนาตนและขัดเกลากิเลสอยู่เสมอ ผู้มีศรัทธาเลื่อมใสพึงรู้ได้ด้วยเหตุ ๓ คือ

๑. เป็นผู้ใคร่ในการเห็นผู้มีศีลทั้งหลาย (สีลวนฺตานํ ทสฺสนกาโม โหติ)

๒. เป็นผู้ใคร่เพื่อจะฟังธรรม (สทฺธมฺมํ โสตุกาโม โหติ)

๓. มีใจปราศจากมลทิน คือ ความตระหนี่ อยู่ครองเรือน มีการบริจาคอันปล่อยแล้ว มีมืออันล้างไว้ (คอยจะหยิบของให้ทาน) ยินดีในการสละ ควรแก่การขอ พอใจในการให้และการแบ่งปัน (วิคตมลมจฺเฉเรน เจตสา อคารํ อชฺฌาวสติ มุตฺตจาโค ปยตปาณิ โวสฺสคฺครโต ยาจโยโค ทานสํวิภาครโต)

ทสฺสนกาโม สีลวตํ สทฺธมฺมํ โสตุมิจฺฉติ
วิเนยฺย มจฺเฉรมลํ ส เว สทฺโธติ วุจฺจตีติ

ผู้ใดใคร่ในการเห็นผู้มีศีล ปรารถนาจะฟังพระสัทธรรม กำจัดมลทินคือความตระหนี่เสียได้ ผู้นั้นชื่อว่า ผู้มีศรัทธา

(ฐานสูตร องฺ. ติก. เบอร์ ๓๔ หน้า ๑๙๒)

ชาวพุทธที่แท้จริง นอกจากมีปัญญา มีศรัทธาแล้ว ยังเป็นผู้ใฝ่ในการเจริญกุศลทุกเมื่อ โดยเฉพาะเมื่อมีการให้ทาน ก็ให้อย่างสัปบุรุษ คือ มีปัญญาประกอบด้วยเสมอ ใคร่ครวญพิจารณาก่อนแล้วจึงให้ ตามที่ทรงสอนไว้ว่า **วิเจยฺยทานํ สุคตปสตฺถํ** ทานที่ทำการเลือกเฟ้นแล้วจึงให้ พระสุคตทรงสรรเสริญแล้ว (เลือกเฟ้น ๒ อย่าง คือ บุคคลผู้รับที่มีศีล และวัตถุทานที่ดี เหมาะควร)

ทานของสัตบุรุษ คือ คนดี มีปัญญา และทานของอสัตบุรุษ คือ คนไม่ค่อยจะดี ไม่มีปัญญา นั้นต่างกัน ดังที่ทรงแสดงไว้ว่า

อสัปปุริสทานสูตรที่ ๗

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อสัปปุริสทาน ๕ ประการนี้ ๕ ประการเป็นไฉน คือ อสัตบุรุษ ๑. ย่อมให้โดยไม่เคารพ (**อสกฺกจฺจํ เทติ**)
๒. ให้โดยไม่อ่อนน้อม (**อจิตฺตึ กตฺวา เทติ**)
๓. ไม่ให้ด้วยมือตนเอง (**อสหตฺถา เทติ**)
๔. ให้ของที่เป็นเดน (**อปวิฏฺฐํ เทติ**)
๕. ให้แบบไม่เห็นผลที่จะพึงมาถึง (**อนาคมนทิฏฺฐิโก เทติ**)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สัปปุริสทาน ๕ ประการนี้ ๕ ประการเป็นไฉน ? คือ สัตบุรุษ ๑. ย่อมให้โดยเคารพ (**สกฺกจฺจํ เทติ**)
๒. ให้โดยอ่อนน้อม (**จิตฺตึ กตฺวา เทติ**)
๓. ให้ด้วยมือตนเอง (**สหตฺถา เทติ**)
๔. ให้ของไม่เป็นเดน (**อนปวิฏฺฐํ เทติ**)
๕. เห็นผลที่จะมาถึงจึงให้ (**อาคมนทิฏฺฐิโก เทติ**)

(องฺ. ปญฺจก. เบอร์ ๓๖ หน้า ๓๑๒)

ปฐมสัปปุริสสูตรที่ ๗

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สัปปุริสทาน ๘ ประการนี้ ๘ ประการเป็นไฉน ? คือ ๑. ให้ของสะอาด (**สุจึ เทติ**) ๒. ให้ของประณีต (**ปณีตํ เทติ**) ๓. ให้ตามกาล (**กาเลน เทติ**) ๔. **ให้ของสมควร** (**กปฺปิยํ เทติ**) ๕. เลือกให้ (**วิเจยฺย เทติ**) ๖. ให้เนืองนิตย์ (**อภิณฺหํ เทติ**) ๗. เมื่อให้จิตผ่องใส (**ททํ จิตฺตํ ปสาเทติ**) ๘. ให้แล้วดีใจ (**ทตฺวา อตฺตมโน โหติ**) ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สัปปุริสทาน ๘ ประการนี้แล

สัปบุรุษ ย่อมให้ทาน คือ ข้าวและน้ำที่สะอาด ประณีต ตามกาล สมควร เนืองนิตย์ ในผู้ประพฤติพรหมจรรย์ ผู้เป็นเขตดี บริจาคของมากแล้วก็ไม่รู้สึกเสียดาย ทาน ผู้มีปัญญาเห็นแจ้งย่อมสรรเสริญทานที่สัปบุรุษให้แล้วอย่างนี้ เมธาวีบัณฑิตผู้มีศรัทธามีใจอันสละแล้ว บริจาคทานอย่างนี้แล้ว ย่อมเข้าถึงโลกอันไม่มีความเบียดเบียน เป็นสุข

(องฺ. อฏฺฐก. เบอร์ ๓๗ หน้า ๔๘๗)

เพราะเหตุนั้น ชาวพุทธที่แท้จริง เป็นสัปบุรุษ (หรือสัตบุรุษ อ่านว่า สัด-บุ-หรุด แปลว่า บุรุษผู้สงบหรือผู้มีสัทธรรม ไม่อ่านว่า สัด-ตะ-บุ-หรุด จะแปลว่า บุรุษ ๗ คน) เมื่อให้ทานจึงควรคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับอันสูงสุด คือ ให้ด้วยจิตที่ประกอบด้วยปัญญา ให้แล้วเกิดประโยชน์แก่พระศาสนา เกิดประโยชน์แก่ผู้รับ ไม่ว่าจะเป็นพระภิกษุหรือคฤหัสถ์ และไม่ทำให้เกิดโทษแต่อย่างใดตามมา

ในบรรดาชาวพุทธทั้ง ๕ ประเภทนั้น บางคนก็เป็นชาวพุทธเพียงตามทะเบียนบ้านเท่านั้น ทำมาหากินอย่างเดียวไม่เกี่ยวข้องอะไรกับใคร แต่บางคนก็เป็นชาวพุทธทั้งตามทะเบียนบ้าน และพุทธตามประเพณี ถึงฤดูกาลทำพิธีอะไร ก็ทำตามกันไปอย่างไร้เหตุผล บางคนก็เป็นชาวพุทธไสยศาสตร์ด้วย ถือโชคลาง เชื่อมงคลตื่นข่าวไปทั่ว และบางคนก็เป็นทั้งพุทธพาณิชย์ หากินกับวัดกับชาวพุทธที่โง่เขลาเบาปัญญา ๓ อย่างต้นนั้น แต่จะหาคนที่เป็นพุทธปรัชญาหรือพุทธปัญญานั้นมีน้อยนัก แม้สนใจในพระพุทธ-ศาสนาแล้ว ก็ยังมีอัธยาศัยที่ต่างกันออกไปอีก เพราะความเลื่อมใสของบุคคลที่สั่งสมมาแตกต่างกัน ดังที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ว่า

บุคคลผู้เลื่อมใส ๔ จำพวก

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคล ๔ จำพวกนี้ มีปรากฏอยู่ในโลก บุคคล ๔ จำพวกคือใคร ? ได้แก่

๑. **รูปปฺปมาโณ รูปปฺปสนฺโน** บุคคลถือรูปเป็นประมาณ-เลื่อมใสในรูป

๒. **โฆสปฺปมาโณ โฆสปฺปสนฺโน** บุคคลถือเสียงกึกก้องเป็น-ประมาณเลื่อมใสในเสียงกึกก้อง

๓. **ลูขปฺปมาโณ ลูขปฺปสนฺโน** บุคคลถือความเศร้าหมองเป็นประมาณเลื่อมใสในความเศร้าหมอง

๔. **ธมฺมปฺปมาโณ ธมฺมปฺปสนฺโน** บุคคลถือธรรมเป็นประมาณเลื่อมใสในธรรม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นี้แลบุคคล ๔ จำพวกมีปรากฏอยู่ในโลก

บุคคลเหล่าใด ถือรูปเป็นประมาณก็ดี บุคคลเหล่าใด คล้อยไปตามเสียงกึกก้องก็ดี บุคคลเหล่านั้น อยู่ในอำนาจความพอใจรักใคร่แล้ว ย่อมไม่รู้จักชนผู้นั้น

คนโง่ ย่อมไม่รู้คุณธรรมภายใน ทั้งไม่เห็นข้อปฏิบัติภายนอกของชนผู้นั้น ถูกรูปและเสียงปิดบังปัญญาเสียจนรอบ คนโง่นั้นจึงถูกเสียงกึกก้องพัดพาไปได้

บุคคลใดไม่รู้ภายใน แต่เห็นภายนอก เห็นแต่ผลคือลาภสักการะที่ผู้นั้นได้ในภายนอก แม้บุคคลนั้น ก็ยังจะถูกเสียงกึกก้องพัดพาไปได้. บุคคลใดทั้งรู้ภายใน ทั้งเห็นภายนอก เห็นแจ้งไม่มีอะไรเป็นเครื่องปิดบัง บุคคลนั้นย่อมไม่ถูกเสียงกึกก้องพัดพาไป (รูปสูตรที่ ๕ อง. จตุก. เบอร์ ๓๖ หน้า๒๑๐)

ถ้าแบ่งสรรพสัตว์ออกเป็น ๓ ส่วน, ๒ ส่วนถือรูปเป็นประมาณ ส่วนหนึ่งไม่ถือรูปเป็นประมาณ. ถ้าแบ่งสรรพสัตว์ออกเป็น ๕ ส่วน ๔ ส่วน ถือเสียงกึกก้องเป็นประมาณ ส่วนหนึ่งไม่ถือเสียงกึกก้องเป็นประมาณ. ถ้าแบ่งสรรพสัตว์ออกเป็น ๑๐ ส่วน ๙ ส่วน ถือความปอนเป็นประมาณ ส่วนหนึ่งไม่ถือความปอนเป็นประมาณ แต่เมื่อแบ่งสรรพสัตว์ออกเป็นแสนส่วน ส่วนเดียวเท่านั้นถือธรรมเป็นประมาณ ที่เหลือพึงทราบว่า ไม่ถือธรรมเป็นประมาณ

รูปปฺปมาณิกา	**๒ ใน ๓ ของคนในโลก**	**๑๐๐x๒÷๓**	**=**	**๖๖.๖๗ %**
โฆสปฺปมาณิกา	**๔ ใน ๕ ของคนในโลก**	**๑๐๐x๔÷๕**	**=**	**๘๐ %**
ลูขปฺปมาณิกา	**๙ ใน ๑๐ ของคนในโลก**	**๑๐๐x๙÷๑๐**	**=**	**๙๐ %**
ธมฺมปฺปมาณิกา	**๑ ในแสน ของคนในโลก**	**๑๐๐x๑÷แสน**	**=**	**๐.๐๐๑ %**

๖. ด้านกาลสมัย

ยุคไฮเทค ดิจิทัล ๔.๐ เทคโนโลยีเลิศล้ำนำสมัย ผู้คนกำลังจะล้นโลก และจะตกงานมากขึ้น เพราะอะไรนะหรือ ? ก็เพราะหุ่นยนต์ปัญญาประดิษฐ์ (A.I.–Artificial Intelligence) กำลังพัฒนาและจะเข้ามาทำงานแทนคนมากขึ้น ไม่ป่วย ไม่ลา ไม่บ่น ไม่นัดหยุดงาน ซื้อมาครั้งเดียวแล้ว ไม่ต้องจ่ายเงินเดือน ทำงานได้มากเท่าที่ต้องการ คนรวยหรือใครๆ เพียงแต่หาทรัพย์มาซื้อไว้ ก็จะได้ความสะดวกสบาย จนไม่ต้องทำอะไรเอง (ตัวคงจะขึ้นขนแน่ !)

พระภิกษุผู้ดำรงชีวิตอยู่ในยุคดิจิทัล ๔.๐ นี้ (กำลังจะก้าวไปสู่ยุค ๕.๐ ในไม่ช้า) ก็คงไม่อาจจะหลีกเลี่ยงในการใช้เครื่องมือดิจิทัลอย่างน้อยที่สุดก็ต้องมีโทรศัพท์มือถือ แท็ปเล็ต โน๊ตบุ๊คหรือคอม-พิวเตอร์ เพื่อใช้งานสะดวกกันบ้าง แต่สิ่งเหล่านี้เมื่อมีแล้ว ก็ต้องติดตามมาด้วยค่าใช้จ่ายแน่นอน ... ค่าใช้จ่ายอะไรกันบ้างล่ะ ? ... ก็ค่าโทรศัพท์ ค่าอินเตอร์เน็ต ค่าไลน์ ค่ายูทูป ฯลฯ ค่าซ่อมบำรุงหรือถ้าโทรศัพท์ แท็ปเล็ต โน๊ตบุ๊คตกรุ่นหรือซ่อมบำรุงไม่ไหวแล้วก็ต้องเปลี่ยนใหม่ ซึ่งก็ต้องใช้เงินทองเป็นตัวแปร ในการจับจ่ายใช้สอยทั้งนั้น และถ้าพระภิกษุผู้มีบุญน้อย ไม่มีญาติโยมอุปัฏฐากที่มีฐานะ ท่านก็ต้องแสวงหาเงินทองในทางที่ชอบบ้าง โดยบิณฑบาต (เอาแต่เงิน) หรือขอจากโยมที่ปวารณาไว้ และในทางที่ไม่ชอบบ้าง โดยประจบประแจงโยมที่มาทำบุญ หรือไม่ก็ทำมิจฉาชีพ เสกเป่าเป็นหมอดู หมอยา ขายกระเป๋า ขายขนม ฯ แล้วจะไม่ให้พระภิกษุใช้หรือจับต้องเงินทอง เพื่อซื้อหาข้าวของเหล่านี้ได้อย่างไร ? ...

เมื่อกล่าวถึงเครื่องมือดิจิทัลเหล่านี้ แม้ว่าจะมีประโยชน์ก็จริง แต่ก็นับว่าเป็นสิ่งที่มีอันตรายมิใช่น้อย ถ้าปราศจากการระมัดระวัง และการพิจารณาอย่างรอบคอบ สำหรับพระภิกษุผู้ปฏิญาณตนว่า เป็นผู้สละเรือน ออกจากเรือน บวชโดยความเป็นผู้ไม่มีเรือนแล้ว ซึ่งก็เท่ากับสละกามคุณ ๕ อันได้แก่ รูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ที่น่ารักน่าพอใจ แต่ทั้งโทรศัพท์ แท็ปเล็ต ฯ เครื่องมือดิจิทัลเหล่านี้ สามารถนำมาซึ่งกามคุณทั้ง ๕ ได้โดยทางออนไลน์ จากการดูหนัง ฟังเพลง สั่งอาหารเครื่องดื่มซึ่งมีพร้อมทั้งสี กลิ่น รส มาฉันที่กุฏิ ก็ได้ จนถึงกับโทรเรียกหญิงบริการมาให้ความสำราญที่กุฏิก็ยังได้

พระภิกษุหลายท่านที่ปฏิญญาว่าจะรักษาพระวินัย ไม่รับและ ไม่ใช้เงินทอง แต่ก็ยังยินดีที่จะใช้เครื่องมือไฮเทค ไอแพด ไอโฟน โน๊ตบุ๊คหรือคอมพิวเตอร์ ยังดูข่าว ดูยูทูป บางท่านก็เผลอไปดู ภาพยนต์ ดูภาพบาดตาบาดใจ หนังเอ็กซ์ หนังอาร์ สื่อลามก ทำให้อดใจไม่ได้ จึง**สำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง** หลายท่านปกปิด ไว้ทำให้ต้องไปอยู่ปริวาสเสียหลายเดือน บางท่านอยู่ปริวาสเป็นปี นี้ก็เป็นโทษของการใช้เครื่องมือดิจิทัล โดยขาดหิริแลสติสัมปชัญญะ ขนาดว่ารักษาพระวินัย ไม่รับ ไม่ใช้เงินทองแล้วนะ จะป่วยกล่าว ไปใยถึงพระภิกษุผู้เป็นอลัชชีทั้งหลาย ผู้ไร้ความเกรงกลัวต่อบาป จงใจทำบาปกรรมถลำลึก เลวร้ายยิ่งไปกว่านี้ก็มีให้เห็นเป็นอันมาก

มีอุทาหรณ์สอนใจอีกเรื่องหนึ่งให้พึงระมัดระวัง แม้พระภิกษุ ที่รักษาพระวินัยแล้ว แต่ไม่ได้อบรมอินทริยสังวร ไม่พากเพียรที่จะ อบรมจิตตภาวนาให้ยิ่งขึ้น ยังชอบใช้ไลน์ ใช้เฟสบุ๊คในการแสดง

ธรรม และติดต่อกับญาติโยมทั้งหลาย มีหลายท่านที่ต้องสึกหาลาเพศไป เพราะไปใช้ไลน์หรือเฟสบุ๊คส่วนตัวแสดงธรรมให้โยมผู้หญิงได้ชมหรือฟัง แสดงไปแสดงมา โยมผู้หญิงแสดงอธรรมกลับมาให้บ้าง คือชวนให้ลาสิกขา จึงเป็นเหตุให้พระภิกษุตบะแตก บางท่านบวชมาเป็นเวลาถึง ๒๐ ปี เข้าขั้นเป็นพระมหาเถระ แต่ก็ไม่วายโดนปลาฉลามร้ายคาบเอาไปแด๊ก เสียฉิบ ! ...

ใครสึกก่อน ได้ก่อน

มีชายหนุ่มวัยรุ่น ๒ คน เป็นชาวชนบทคนหนึ่ง เป็นคนเขตปริมณฑลคนหนึ่ง ได้เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา ตั้งแต่อายุ ๒๐ ปี ยังไม่ทันจะได้บริโภคกามให้หนำใจ ทนรบเร้าจากพ่อแม่ไม่ได้ จึงตัดสินใจบวช ทีแรกก็บวชตามประเพณี แต่เมื่อบวชไปนานๆ ก็รู้สึกสบายดี จึงยังไม่คิดจะลาสิกขา แม้พ่อแม่ชวนให้สึกมาช่วยทำมาหากิน ก็บอกพ่อแม่ว่ายังไม่อยากสึก ได้เที่ยวจาริกไปยังที่ต่างๆ มีผู้แนะนำให้ไปเรียนภาษาบาลี ก็เกิดศรัทธาตั้งใจเรียนอย่างจริงจัง จนกระทั่งมีความรู้พอสมควร รูปหนึ่งสอบได้ประโยค ๓ อีกรูปหนึ่งไม่ต้องการสอบ เพราะเพียงต้องการรู้ภาษาบาลีเพื่อจะได้อ่านพระไตรปิฎกภาษาบาลีด้วยตนเอง ก็พอใจแล้ว

ภิกษุทั้ง ๒ รูป ได้มารู้จักกันตอนเรียนภาษาบาลี ที่สำนักแห่งหนึ่ง จึงเป็นสหายธรรมกัน ต่างกันเพียง ๒ พรรษา ก็ได้ไปมาหาสู่กันอยู่เสมอ เพราะมีอัธยาศัยในการเจรจา และแสดงธรรมจนมีผู้นิมนต์ให้ไปเป็นโฆษกบ้าง แสดงธรรมบ้าง ยังที่ต่างๆ เมื่อมีการจัดงานปฏิบัติธรรม หรือมีกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา

จนกระทั่งพระรูปที่เป็นชาวชนบทพรรษาได้ ๑๘ (อายุ ๓๘ ปี) พระรูปที่อยู่ปริมณฑลพรรษาได้ ๒๐ (อายุ ๔๐ ปี) อาศัยการเจรจาเข้าขั้นพูดจนลิงหลับได้ จึงทำให้มีทั้งสาวน้อย สาวใหญ่ แม่ม่ายทรงเครื่องบ้าง ไม่ทรงเครื่องบ้าง เกิดความเลื่อมใส รับเป็นโยมอุปัฏฐาก ปวารณาด้วยปัจจัย ๔ บ้าง รับเป็นธุระจัดรถรับส่งบ้าง ซึ่งพระภิกษุทั้ง ๒ รูปนี้ บางครั้งก็เดินทางไปทำกิจด้วยกัน บางครั้งก็แยกกัน ต้องไปรูปเดียว บางคราวสาวใหญ่หาคนขับรถไม่ได้ก็ต้องขับรถไปส่งด้วยตนเอง พร้อมด้วยลูกศิษย์สหายธรรมหลายคน แต่บางทีไม่มีใครไปด้วย ก็ต้องไปส่งพระอาจารย์ทั้ง ๒ สองต่อหนึ่ง คือพระอาจารย์ ๒ รูป สาวใหญ่คนเดียว แต่ก็มีบางที ๒ ต่อ ๒ คือพระอาจารย์รูปเดียว สาวใหญ่คนเดียว ซึ่งพระอาจารย์ทั้ง ๒ นั้นรู้พระวินัยพอตัวทีเดียว แต่ขาดการระมัดระวัง ชะล่าใจเกินไป

แม้การที่พระภิกษุรูปเดียวอยู่ในที่ลับตา หรือลับหูกับมาตุคาม คือสตรีเพศ ไม่ว่าจะอยู่ในห้อง หรืออยู่ในรถก็ตาม หากไม่ได้มุ่งที่ลับ คือ ไม่ได้มีจิตอกุศล ไม่ได้มีราคจิต คิดไม่ดี ในทางชู้สาวหรือในทางลามก จะไม่ต้องอาบัติปาจิตตีย์ก็จริง แต่ก็เป็นเหตุที่ทำให้เกิดความคุ้นเคย การวิสาสะกับมาตุคามนี้แหละ เป็นช่องทางให้กามราคานุสัย คือ กิเลสที่เหมือนกับนอนเนื่องอยู่ในจิต ได้โอกาส ค่อยๆ สะสมกำลังเพิ่มขึ้น จนกระทั่งกำเริบเป็นขั้นกลุ้มรุม (ปริยุฏฐาน) จนถึงกับก้าวล่วงทุจริตได้ (วีติกกมะ)

แม้จะบวชเข้ามาถึง ๑๘ หรือ ๒๐ พรรษา แต่ก็เสียเวลาไปกับการศึกษาภาษาบาลี และการสัญจรไปเป็นโฆษก หรือแสดงธรรมจนไม่มีเวลาค้นคว้าพระไตรปิฎกอรรถกถาฎีกาอย่างจริงจัง จึงไม่ได้

ธรรมสัญญาที่พระพุทธเจ้า (พญานกกุณาลโพธิสัตว์) ตรัสไว้ว่า

"บัณฑิตพึงเจรจากับบุรุษ ผู้ถือดาบอย่างคมกล้า พึงเจรจากับปีศาจผู้ดุร้าย แม้จะพึงเข้าไปนั่งใกล้งูพิษร้าย แต่ไม่ควรเจรจากับหญิงตัวต่อตัว เพราะว่าหญิงเป็นผู้ย่ำยีจิตของโลก ถืออาวุธคือการฟ้อนรำขับร้องและการเจรจา ย่อมเบียดเบียนบุรุษผู้ไม่ตั้งสติไว้ เหมือนหมู่รากษสที่เกาะเบียดเบียนพวกพ่อค้าฉะนั้น (กุณาลชาดก ขุ. ชา.)

โทษของการคลุกคลีในสกุลเกินเวลา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย โทษ ๕ ประการนี้ ย่อมมีแก่ภิกษุผู้เข้าไปสู่สกุล คลุกคลีอยู่ในสกุลเกินเวลา ๕ ประการเป็นไฉน ? คือ ๑. การเห็นมาตุคามเนือง ๆ ๒. เมื่อมีการเห็นย่อมมีการเกี่ยวข้อง ๓. เมื่อมีการเกี่ยวข้องย่อมมีการคุ้นเคย ๔. เมื่อมีการคุ้นเคยย่อมมีจิตจดจ่อ ๕. เมื่อมีจิตจดจ่อแล้วพึงหวังผลข้อนี้ คือ เธอย่อมไม่ยินดีประพฤติพรหมจรรย์ จักต้องอาบัติที่เศร้าหมอง หรือจักบอกคืนสิกขาลาเพศ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย โทษ ๕ ประการนี้แล ย่อมมีแก่ภิกษุผู้เข้าไปสู่สกุล คลุกคลีอยู่ในสกุลเกินเวลา

(ทุติยกุลุปกสูตร อง. ปญฺจก. เบอร์ ๓๖ หน้า ๔๙๗)

เกล็ดพระวินัย

พระภิกษุนั่งในที่ลับและการชวนสตรีเดินทาง

พระภิกษุนั่งใน**ที่ลับตา** เช่น ในห้องมิดชิด ในที่กำบัง ไม่มีใครมองเห็นกับผู้หญิงคนเดียว หรือหลายคนก็ตาม หรือนั่งใน**ที่ลับหู**กับผู้หญิงคนเดียวเท่านั้น เช่น ในที่โล่งแจ้ง ที่เปิดเผย คือ มีคนเห็นได้ แต่ไม่ได้ยินเสียงคุยกัน แม้ในรถยนต์ที่มีกระจกใส ไม่ติด

ฟิล์มทึบก็ตาม จะผิดพระวินัยก็ต่อเมื่อพระภิกษุมีจิตมุ่งที่ลับ เป็นอกุศลจิต คิดลามกเท่านั้น ถ้าพระภิกษุไม่มีอกุศลจิต หรือมีอกุศลจิตในขณะที่นั่งอยู่กับผู้หญิงก็ตาม แต่มีสติเท่าทันแล้วยืนขึ้น หรือพระภิกษุนั่ง แต่ผู้หญิงยืนอยู่ ไม่ได้นั่ง ก็**ไม่ทำให้พระภิกษุต้องอาบัติ** เพราะสิกขาบท ๒ ข้อนี้ เป็น**สจิตตกะ** คือ พระภิกษุต้องมีเจตนาที่จะนั่งโดยมุ่งที่ลับ และมีจิตเป็นอกุศลประเภทโลภมูลจิต คิดนั่งกับผู้หญิงด้วยความพอใจ เพียงนั่งด้วยจิตมุ่งที่ลับเท่านั้น จึงต้อง**อาบัติปาจิตตีย์** แต่ถ้าจับต้องลูบคลำแม้ปลายเส้นผม หรือพูดจาลามกพาดพิงอวัยวะเพศต้อง**อาบัติสังฆาทิเสส** ถ้าเสพเมถุนก็ต้อง**อาบัติปาราชิก** ขาดจากความเป็นพระภิกษุ เพราะพระผู้มีพระภาคเจ้าได้บัญญัติสิกขาบทไว้ว่า

อนึ่ง ภิกษุใด สำเร็จการนั่งในที่ลับ คือ ในอาสนะกำบัง (ที่ลับตา) **กับมาตุคาม เป็นปาจิตตีย์** (แม้ผู้หญิงหลายคนก็ไม่พ้น)

(ปฐมรโหนิสสัชชสิกขาบทที่ ๔ อเจลกวรรค วิ.มหา. เบอร์ ๔ หน้า ๕๙๔

อนึ่ง ภิกษุใด ผู้เดียว สำเร็จการนั่งในที่ลับ (ที่ลับหู) **กับมาตุคามผู้เดียว เป็นปาจิตตีย์** (ผู้หญิงหลายคนพ้นอาบัติได้)

(ทุติยรโหนิสสัชชสิกขาบทที่ ๕ อเจลกวรรค วิ.มหา.เบอร์ ๔ หน้า ๕๙๘)

พระภิกษุไม่ควรมีสตรีห้อมล้อม

ฉะนั้น การที่โยมผู้หญิงตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป มาขับรถให้พระภิกษุรูปเดียวนั่ง ก็ไม่เข้าข่ายผิดพระวินัย เพราะเป็นที่ลับหู แม้พระภิกษุมีอกุศลจิต ผู้หญิงหลายคนก็ป้องกันอาบัติได้ หรือแม้ผู้หญิงคนเดียวขับรถให้พระภิกษุนั่ง ถ้าพระภิกษุไม่มีอกุศลจิต ก็ไม่

ผิดพระวินัยเช่นกัน แต่ถึงกระนั้น ถ้าพระภิกษุผู้มีสมณสัญญาและกระทำตามคำสอนของพระพุทธเจ้า หากมีเพียงรูปเดียวก็จะไม่ร่วมเดินทางกับมาตุคาม จะคนเดียวหรือหลายคนก็ตาม เพื่อป้องกันคำติเตียนจากผู้ที่ไม่เข้าใจพระวินัย หรืออาจทำให้ผู้มีศรัทธาน้อยพลอยเสื่อมศรัทธาไปก็ได้ และถ้าเขาตำหนิพระภิกษุที่มีศีลแม้ด้วยความเข้าใจผิดก็จะได้บาปเป็นอันมาก ควรกรุณาต่อเขาเหล่านั้น อีกทั้งจะเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ให้กับพระภิกษุรุ่นหลัง จะถูกติเตียนได้ว่า **เป็นพระรักษาพระวินัย เหตุไฉนจึงมีแต่สตรีห้อมล้อม เพราะสตรีเป็นข้าศึกต่อพรหมจรรย์** และป้องกันอาบัติข้ออื่นอีก เช่น การแสดงธรรมกับผู้หญิงโดยที่ไม่มีผู้ชายรู้เดียงสาอยู่ด้วย เป็นต้น

เพราะฉะนั้น หากไม่ได้มีเรื่องสำคัญ หรือไม่ได้เร่งรีบอะไร พระภิกษุรูปเดียว ก็ไม่ควรไปไหนมาไหนกับผู้หญิง โดยที่ไม่มีผู้ชายไปด้วย และพระภิกษุต้องไม่ชักชวนผู้หญิงเดินทางร่วมกัน เพราะถ้าชักชวนก็ต้อง**อาบัติปาจิตตีย์** คือ ถ้าพระภิกษุชักชวนผู้หญิงว่า **เราไปไหว้พระด้วยกันนะ** โยมผู้หญิงก็ตอบว่า **ได้เจ้าค่ะ เราไปด้วยกันนะ พระคุณเจ้า** แล้วเดินทางไปด้วยกัน สิ้นระยะทางหมู่บ้านหนึ่ง กำหนดตั้งแต่ไก่บินไปตก ต้อง**อาบัติปาจิตตีย์** ทุก ๆ ระยะบ้าน หรือถ้าเดินทางในป่าไม่มีบ้าน ก็ต้อง**อาบัติปาจิตตีย์** ทุก ๆ ระยะกึ่งโยชน์ คือ ๘ กิโลเมตร เพราะมีสิกขาบทบัญญัติไว้ว่า

อนึ่ง ภิกษุใด ชักชวนแล้ว เดินทางไกลสายเดียวกันกับมาตุคาม โดยที่สุดแม้สิ้นระยะทางบ้านหนึ่ง เป็นปาจิตตีย์

(สังวิธานสิกขาบทที่ ๗ สัปปาณวรรค วิ. มหา. เบอร์ ๔ หน้า ๗๑๑)

ถ้าภิกษุชักชวน มาตุคามไม่ได้ชักชวน คือไม่ได้รับคำ แต่เดินทางไปด้วยกัน ต้อง**อาบัติทุกกฏ** มาตุคามชักชวน ภิกษุไม่ได้ชักชวน คือไม่ได้รับคำ แต่เดินทางไปด้วยกัน **ไม่ต้องอาบัติ**

ต่างคนต่างไม่ได้ชักชวน แต่มีการเดินทางไปด้วยกันก็**ไม่ต้องอาบัติ** หรือ มีการชักชวนกันไปก็ตาม แต่**ไปผิดเวลานัด**ก็**ไม่ต้องอาบัติ**เช่นกัน เพราะฉะนั้น ถ้ามีเหตุจะต้องไปเจริญกุศลที่ไหนด้วยกันก็ตาม ควรทราบว่าพระภิกษุจะไม่ชักชวนโยมเดินทาง เพียงแค่ถามว่าจะไปหรือไม่เท่านั้น ให้โยมรู้เอาเอง เป็นวิธีที่ไม่ต้องอาบัติ”

ผู้ประมาทแล้ว เหมือนคนที่ตายแล้ว

จึงทำให้พระภิกษุ ๒ รูปนี้ ถึงความประมาทอย่างยิ่ง ยังคงไปไหนมาไหนกับสาวใหญ่ สาวน้อย ตุ๊ด แต๋ว ทอม ดี้ ผู้มีท่าว่าเลื่อมใสในตัวพระอาจารย์ทั้ง ๒ ดาหน้ากันเข้ามาอาสารับใช้ ให้ความสนิทสนมจนเกินขอบเขต พูดจาเล่นหัวกันเหมือนดังคฤหัสถ์ จนในที่สุด ก็ทำให้เกิดเรื่องน่าสังเวช แต่ก็เป็นอุทาหรณ์สอนใจให้พระภิกษุหรืออุบาสิกาผู้มีปัญญาได้พิจารณา ที่จะไม่เอาเยี่ยงอย่าง

เหตุเกิดเรื่อง เพราะมีสาวน้อยก็ไม่ใช่ สาวใหญ่ก็ไม่เชิง อายุประมาณ ๓๐ ต้นๆ คงจะมีความทุกข์จึงหันหน้าเข้าหาวัด ได้มารู้จักกับพระภิกษุทั้ง ๒ รูป จึงเกิดศรัทธา เข้ามาพัวพันคอยขับรถรับส่ง บริการ อุปัฏฐากอย่างใกล้ชิด มีการโทรศัพท์ติดต่อกันบ้างคุยกันในเฟสบุ๊คบ้างเป็นประจำ จนเป็นที่สังเกตของใครๆ ไม่ว่าจะเป็นคฤหัสถ์หรือพระภิกษุด้วยกัน เพราะว่าคุณเธอนั้นดูเหมือนจะมีศรัทธามากๆ ในพระภิกษุทั้ง ๒ รูปนี้ จนออกหน้าออกตา และ

ที่สำคัญนั้นก็คือ เธอมีรูปร่างเพรียวบางอย่างนางแบบ มีหน้าตาที่จัดว่าดูดีใช้ได้เลยทีเดียว พระภิกษุทั้ง ๒ รูปนี้ ก็ให้ความเป็นกันเองเป็นพิเศษ แล้วก็ผลัดกันไปไหนมาไหน กับเธอผู้นี้บ่อยครั้ง ไปกัน ๒ ต่อ ๒ บ้าง ไปด้วยกัน ๒ รูปกับ ๑ นางบ้าง โดยที่ไม่ได้ตะขิดตะขวงใจแต่อย่างใด เหมือนกับจะแข่งขันกันด้วยซ้ำ

จนกระทั่งวันหนึ่ง ซึ่งเกิดเรื่อง มีการคุยกันทางเฟสบุ๊คเปิดแช๊ดกัน ๓ สาย มีข้อความจากน้องนางนงนุชสุดสวาทว่า **"ใครสึกก่อนได้ก่อน"**... โอ ! แม่เจ้า ... นี่เป็นข้อความที่อุบาสิกาผู้มีศรัทธาส่งมาให้กับพระภิกษุผู้รักษาพระวินัยหรือ ? ไม่อยากจะเชื่อ ...

แสดงว่า ก่อนหน้านี้ การคบหาสมาคมกัน ไปไหนมาไหนด้วยกัน การติดต่อสื่อสารกัน มันไม่ใช่ในฐานะของสมณะผู้สงบจากกิเลส ผู้ฝักใฝ่ในการปฏิบัติ รักษาพระธรรมวินัย กับอุบาสิกาในฐานะของผู้มีศรัทธามั่นคง ที่จะช่วยธำรงพระศาสนา ดูแลพระภิกษุผู้เป็นพระพุทธบุตรเสียแล้ว ...

อีกไม่กี่วันต่อมา ... ได้ข่าวว่า พระภิกษุทั้ง ๒ รูป กลายเป็นทิดสึกใหม่ไปเสียแล้ว พ่อแม่อุตส่าห์ขอร้องอ้อนวอนให้ออกมาช่วยทำงานทำสวนตั้งหลายปี แต่ทิดก็ผัดผ่อนไปเรื่อย จนเกือบ ๒๐ ปี มาพบเจอนารีพิฆาต แสดงธรรมบทเดียวเท่านั้นว่า **"ใครสึกก่อนได้ก่อน"** เท่านั้น จีวรถึงกับปลิวเลยทีเดียว นี่แหละหนา ที่ท่านว่ากำลังอะไร ฤาจะสู้กำลังของสตรีได้ ดังภาษิตที่ว่า

ถึงชายอก สามศอก ท่านบอกไว้ ยังบรรลัย มอดม้วย ด้วยผู้หญิง
ให้หมื่นชาย ชาตรี ว่าดีจริง ต้องมรณ์ม้วย ด้วยผู้หญิง สักเท่าไร

นิทานเรื่องนี้ สอนให้รู้ว่า พระภิกษุผู้ประมาท ย่อมบรรลัย เพราะไว้ใจสตรี เพราะมีสตางค์ และเพราะชอบเล่นโซเชียลมีเดีย ในที่สุดก็ต้องตกลงไปสู่หลุมคูถตามเคย ...

ได้ยินว่า เมื่อทิดทั้ง ๒ ได้กลับไปใช้ชีวิตเป็นคฤหัสถ์สมใจ แต่ก็ไม่ได้สมปรารถนา เพราะว่า แม่นวลอนงค์องค์อรชรเล่นตลก ทำทิดทั้ง ๒ ให้อกหัก รักคุด พุทโธ่เอ๋ย ! เนื่องจากแม่นางละอ่อน เล่นตัวขั้วแห้ง ล่องหนอันตรธานเข้ากลีบเมฆไปในบัดดล ...

ข่าวล่าสุด ได้ยินอีกว่า ทิดทั้ง ๒ หาคนดามหัวใจได้แล้ว ได้พบเนื้อคู่ตุนาหงัน ครองคู่กันไปเสร็จสรรพทั้ง ๒ หน่อ อุตส่าห์ ครองเพศพรหมจรรย์กันมาถึง ๒๐ ปี ต้องมาเสียความบริสุทธิ์ เพราะประโยคเดียวเท่านั้น คือ **“ใครสึกก่อนได้ก่อน”** ฉะนี้แล ...

เพราะเหตุดังนี้ หากพระภิกษุ สามเณรจะต้องใช้เครื่องมือ โซเชียลมีเดียอะไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์ แท็ปเล็ต โน๊ตบุ๊ค ฯลฯ ควรจะสังวรระวัง อย่าพลั้งใจเผลอไผล ควรมีสติสัมปชัญญะ รู้ประโยชน์และโทษที่จะเกิดขึ้น และอย่าพยายามติดต่อกับมาตุคาม ตามที่พระพุทธเจ้าตรัสกับท่านพระอานนท์เถระไว้ว่า **การไม่เห็นเป็นความดี ... ถ้าจะต้องเห็น ก็ไม่พึงเจรจาด้วย ... ถ้าจะต้องเจรจาด้วย ก็พึงตั้งสติไว้** (ว่าเป็นมารดา เป็นพี่สาว น้องสาว เป็นป้าน้าอา ... ตั้งกายคตาสติ อสุภะ มรณสติไว้ ...)

มีบทกลอนไว้เตือนสติ ฝากเป็นธรรมบรรณาการก่อนจบว่า

พระศาสนาล่ม เพราะใคร ?

ก่อนหยิบจับ โทรศัพท์ ขึ้นมาใช้ มีประโยชน์ อันใด บ้างไหมหนอ
สาตถกะ สัมปชัญญ์ มั่นเพียงพอ อย่ารั้งรอ เจริญไว้ ให้งดงาม
มิใช่เศร้า เหงาใจ ไร้ความคิด ควรทำกิจ ศึกษา สิกขาสาม
เวลาลับ ล่วงลา ชราตาม ปัญญาทราม ลาโลก จักโศกตรม
สัปปายะ สัมปชัญญ์ หมั่นมีไว้ อันตราย มีไหม ใช้เหมาะสม
ไม่รู้กาล- ละเทศะ จะระทม กิเลสตม จมปรัก ให้หนักใจ
โคจระ สัมปชัญญะ ล่ะท่านเอ๋ย สูละเลย ฤาเปล่า เล่าสหาย
อย่ามัวแต่ แชร์ไลค์ ลงเล่นไลน์ โพสต์รูปถ่าย คล้ายหนู ผู้ว่างงาน
จะเป็นพระ ต้องละ กามฉันท์ นิวรณ์กั้น พลันหมอง ต้องปหาน
กำหนดรู้ อสัมโมหะ สัมปชาญญ์ แช่มชื่นบาน ญาณสละ ละตัวตน
กิจสี่อย่าง ต่างต้องรู้ คู่ปฏิบัติ ปหานตัด ขัดเกลา เฝ้าฝึกฝน
ปริญญา ภาวนา สัจฉิ ฯ ยล ไม่นานพ้น จากทุกข์ สุขสำราญ
อย่าปมาท ขลาดเขลา นะเราเหวย ไม่ช้าเลย ลาลับ ดับสังขาร
พระวินัย ไขอายุ อนุบาล จักเป็นฐาน เสริมก่อ ต่อชีวี
พระสูตรสร้าง สมาธิ อธิจิต เพียรพินิจ สูตรหายใจ ให้สุขศรี
หากทอดทิ้ง สมาธิสั้น พลันอัปรีย์ ไม่ควรที่ เลยละ ปล่อยปละไป
พระภิธรรม ดวงตา ปัญญาเสริม เพ่งเพียรเพิ่ม วิปัสสนา พาสดใส
วิปัลลาส มูลเหตุ อาเพศภัย อย่านอนใจ อวิชชา จะพาจม
พระศาสนา คราวนี้ ที่หมองเศร้า ใครกันเล่า เหล่าร้าย หมายทับถม
มัวทอดสิทธิ์ กิจธุระ จะตรอมตรม ศาสนาล่ม เพราะเรา...น่าเศร้าใจ

พระภิธรรม = พระอภิธรรม, ใช้ **วิปัลลาส**ก็ได้ **วิปลาส**ก็ได้

บทส่งท้าย

ท่านสาธุชนทั้งหลาย ก็คงพอจะเข้าใจเหตุผลต่างๆ ที่ทำให้ทราบว่า เพราะเหตุใดพระภิกษุสามเณรยังคงต้องใช้เงินทองกันอยู่ และควรจะสนับสนุนให้พระภิกษุ สามเณรรับเงินทองต่อไปหรือไม่ จะเกิดประโยชน์หรือโทษอย่างใด กับตัวพระภิกษุ หรือสามเณรเอง และแก่พระศาสนาอย่างไรบ้าง ต้นตอที่ทำให้พระศาสนาเสื่อมเกิดมาจากสาเหตุใด และใครเป็นคนที่ทำให้พระศาสนาเสื่อม ?

เมื่อได้ทราบเหตุผลดังกล่าวไปแล้ว คราวนี้ ก็ขึ้นอยู่กับพวกเราท่านทั้งหลายที่จะมีมาตรการในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาตน เพื่อที่จะพัฒนาสังคม ซึ่งรวมทั้งพระศาสนาให้จรรโลงดำรงอยู่ได้นาน หรืออย่างน้อยที่สุด ก็ทำให้พระศาสนาเสื่อมช้าลงกว่าที่เป็นอยู่นี้

และหวังใจว่า เราท่านทั้งหลาย จะไม่เป็นผู้ย่ำยี ทำลายพระพุทธศาสนาเสียเอง แม้ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ โดยการใช้ชีวิตอย่างที่เป็นอยู่นี้แหละ เพราะเหตุว่า ผู้ที่จะทำลายพระศาสนาได้นั้นไม่ใช่ใครอื่นเลย แต่เป็นพุทธศาสนิกชน โดยเฉพาะพระภิกษุนั่นเอง ดังที่ตรัสไว้ใน**ปฐมสัทธัมมสัมโมสสูตรที่ ๔** ความว่า

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ธรรม ๕ ประการนี้ ย่อมเป็นไปเพื่อความลบเลือนเสื่อมสูญแห่งสัทธรรม ธรรม ๕ ประการเป็นไฉน ? คือ ภิกษุในธรรมวินัยนี้ **๑. ไม่ฟังธรรมโดยเคารพ ๒. ไม่เล่าเรียนธรรมโดยเคารพ ๓. ไม่ทรงจำธรรมโดยเคารพ ๔. ไม่ใคร่ครวญอรรถแห่งธรรมที่ทรงจำไว้โดยเคารพ ๕. รู้อรรถรู้ธรรมแล้ว ไม่ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรมโดยเคารพ (องฺ. ปญฺจก. ๓๖/๓๒๓)**

ในทุติยสัทธัมมสัมโมสสูตรที่ ๔ ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ธรรม ๕ ประการนี้ ย่อมเป็นไปเพื่อความลบเลือนเสื่อมสูญแห่งสัทธรรม ธรรม ๕ ประการเป็นไฉน ? คือ ภิกษุในธรรมวินัยนี้

๑. **ย่อมไม่เล่าเรียนธรรม** คือ สุตตะ เคยยะ เวยยากรณะ คาถา อุทาน อิติวุตตกะ ชาดก อัพภูตธรรม เวทัลละ (พระไตรปิฎก พร้อมทั้งอรรถกถา ฎีกา)

๒. **ภิกษุทั้งหลายย่อมไม่แสดงธรรมตามที่ได้ฟังมา** ตามที่ได้เล่าเรียนมาแก่ผู้อื่นโดยพิสดาร

๓. **ภิกษุทั้งหลายย่อมไม่บอกธรรมตามที่ได้ฟังมา** ตามที่ได้เล่าเรียนมาแก่ผู้อื่นโดยพิสดาร

๔. **ภิกษุทั้งหลายย่อมไม่ทำการสาธยายธรรม** ตามที่ได้ฟังมา ตามที่ได้เล่าเรียนมาแก่ผู้อื่นโดยพิสดาร

๕. **ภิกษุทั้งหลายย่อมไม่ตรึกตรอง ไม่เพ่งดูด้วยใจ**ซึ่งธรรมตามที่ได้ฟังมา ตามที่ได้เล่าเรียนมาโดยพิสดาร **(องฺ. ปญฺจก. ๓๖/๓๒๔)**

ในตติยสัทธัมมสัมโมสสูตรที่ ๖ ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ธรรม ๕ ประการนี้ ย่อมเป็นไปเพื่อความลบเลือนเสื่อมสูญแห่งสัทธรรม ธรรม ๕ ประการเป็นไฉน ? คือ ภิกษุในธรรมวินัยนี้

๑. ย่อมเล่าเรียนพระสูตรที่ทรงจำไว้ไม่ดี ด้วยบทและพยัญชนะที่ตั้งไว้ไม่ดี แม้อรรถแห่งบทและพยัญชนะที่ตั้งไว้ไม่ดี ย่อมเป็นเนื้อความมีนัยไม่ดี

๒. ภิกษุทั้งหลายเป็นผู้ว่ายาก ประกอบด้วยธรรมกระทำให้เป็นผู้ว่ายาก เป็นผู้ไม่อดทน รับคำพร่ำสอนโดยไม่เคารพ

๓. ภิกษุทั้งหลายที่เป็นพหูสูต มีการเล่าเรียนมาก ทรงธรรม ทรงวินัย ทรงมาติกา ย่อมไม่บอกพระสูตรแก่ผู้อื่นโดยเคารพ เมื่อภิกษุเหล่านั้นล่วงลับไป พระสูตรย่อมขาดเค้ามูล ไม่มีหลัก

๔. ภิกษุทั้งหลายผู้เถระ เป็นผู้มักมาก มีความประพฤติย่อหย่อน เป็นหัวหน้าในการล่วงละเมิด ทอดธุระในทางวิเวก ไม่ปรารภความเพียร เพื่อถึงธรรมที่ยังไม่ถึง เพื่อบรรลุธรรมที่ยังไม่บรรลุ เพื่อทำให้แจ้งธรรมที่ยังไม่ทำให้แจ้ง ประชุมชนหลังย่อมถือเอาภิกษุเหล่านั้นเป็นตัวอย่าง ประชุมชนเหล่านั้น ก็เป็นผู้มักมาก มีความประพฤติย่อหย่อน เป็นหัวหน้าในการล่วงละเมิด ทอดธุระในทางวิเวก ไม่ปรารภความเพียร เพื่อถึงธรรมที่ยังไม่ถึง เพื่อบรรลุธรรมที่ยังไม่บรรลุ เพื่อทำให้แจ้งธรรมที่ยังไม่ทำให้แจ้ง

๕. สงฆ์เป็นผู้แตกกัน เมื่อสงฆ์แตกกันแล้ว ย่อมมีการด่ากันและกัน บริภาษกันและกัน แช่งกันและกัน ทอดทิ้งกันและกัน ในเหตุการณ์เช่นนั้น คนผู้ไม่เลื่อมใสย่อมไม่เลื่อมใสและคนบางพวกที่เลื่อมใสแล้วย่อมเหินห่าง **(องฺ. ปญฺจก. ๓๖/๓๒๖)**

ในจตุตถอนาคตสูตร ตรัสว่า ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภัยในอนาคต ๕ ประการนี้ ซึ่งยังไม่บังเกิดในบัดนี้ แต่จักบังเกิดในกาลต่อไป ภัยเหล่านั้นอันเธอทั้งหลายพึงรู้ไว้เฉพาะ ครั้นแล้วพึงพยายามเพื่อละภัยเหล่านั้น ๕ ประการเป็นไฉน ? คือ

๑. ในอนาคต ภิกษุ ท. **จักเป็นผู้ชอบจีวรดีงาม** เมื่อชอบจีวรดีงามก็**จักละความเป็นผู้ถือผ้าบังสุกุลเป็นวัตร** จักละเสนาสนะอันสงัดคือป่าและป่าชัฏ จักประชุมกันอยู่ที่บ้าน นิคมและราชธานีและจักถึงการแสวงหาไม่สมควร อันไม่เหมาะสมต่าง ๆ เพราะเหตุจีวร

๒. ในอนาคต ภิกษุทั้งหลาย**จักเป็นผู้ชอบบิณฑบาตที่ดีงาม** เมื่อชอบบิณฑบาตที่ดีงาม ก็**จักละความเป็นผู้ถือเที่ยวบิณฑบาตเป็นวัตร** ละเสนาสนะอันสงัดคือป่าและป่าชัฏ จักประชุมกันอยู่ที่บ้าน นิคมและราชธานี แสวงหาบิณฑบาตที่มีรสอันเลิศด้วยปลายลิ้นและจักถึงการแสวงหาอันไม่สมควร ไม่เหมาะสมต่างๆ เพราะเหตุแห่งบิณฑบาต

๓. ในอนาคต ภิกษุทั้งหลาย**จักเป็นผู้ชอบเสนาสนะดีงาม** เมื่อชอบเสนาสนะดีงาม ก็**จักละความเป็นผู้ถือการอยู่ป่าเป็นวัตร** ละเสนาสนะอันสงัด คือ ป่าและป่าชัฏ จักประชุมกันอยู่ที่บ้าน นิคมและราชธานี และจักถึงการแสวงหาอันไม่สมควร ไม่เหมาะสมต่างๆ เพราะเหตุแห่งเสนาสนะ

๔. ในอนาคต ภิกษุทั้งหลาย**จักเป็นผู้อยู่คลุกคลีด้วยภิกษุณี นางสิกขมานาและสมณุทเทส** เมื่อมีการคลุกคลีด้วยภิกษุณี นางสิกขมานาและสมณุทเทส พึงหวังข้อนี้ได้ว่าเธอเหล่านั้นจักเป็นผู้ไม่ยินดีประพฤติพรหมจรรย์ จักต้องอาบัติเศร้าหมองบางอย่าง หรือจักบอกคืนสิกขาเวียนมาเพื่อเป็นคฤหัสถ์

๕. ในอนาคต ภิกษุทั้งหลาย**จักเป็นผู้คลุกคลีด้วยอารามิกบุรุษและสมณุทเทส** เมื่อมีการคลุกคลีด้วยอารามิกบุรุษ และสมณุทเทส พึงหวังข้อนี้ได้ว่า เธอเหล่านั้นจักเป็นผู้ประกอบการบริโภคของที่สะสมไว้ มีประการต่างๆ จักกระทำนิมิตแม้อย่างหยาบที่แผ่นดินบ้าง ที่ของเขียวบ้าง **(องฺ. ปญฺจก. ๓๖/๑๙๘)**

ในสัทธรรมปฏิรูปกสูตรที่ ๑๓ ตรัสว่า ... ดูก่อนกัสสปะ เหตุฝ่ายต่ำ ๕ ประการเหล่านี้ ย่อมเป็นไปพร้อมเพื่อความฟั่นเฟือน เพื่อความเลือนหายแห่งพระสัทธรรม. เหตุฝ่ายต่ำ ๕ ประการเป็นไฉน ? คือ ***ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา*** ในธรรมวินัยนี้

๑. **ไม่เคารพยำเกรงในพระศาสดา**

๒. **ไม่เคารพยำเกรงในพระธรรม**

๓. **ไม่เคารพยำเกรงในพระสงฆ์**

๔. **ไม่เคารพยำเกรงในสิกขา** (ไม่ยังสิกขา ๓ ให้บริบูรณ์)

๕. **ไม่เคารพยำเกรงในสมาธิ** (ไม่ยังสมาบัติ ๘ ให้เกิด หรือไม่ทำความเพียรเพื่อความเกิดขึ้นแห่งสมาบัติเหล่านั้น)

เหตุฝ่ายต่ำ ๕ ประการเหล่านี้แล ย่อมเป็นไปพร้อมเพื่อความฟั่นเฟือน เพื่อความเลือนหายแห่งพระสัทธรรม **(สํ. นิ. ๒๖/๖๓๐)**

ในกิมพิลสูตรที่ ๑ ตรัสว่า ดูก่อนกิมพิละ เมื่อตถาคตปริ-นิพพานแล้ว พวกภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ในธรรมวินัยนี้

๑. เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรง**ในพระศาสดา**

๒. เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรง**ในธรรม**

๓. เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรง**ในสงฆ์**

๔. เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรง**ในสิกขา**

๕. เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรง**ซึ่งกันและกัน**

ดูก่อนกิมพิละ นี้แลเป็นเหตุ เป็นปัจจัยเครื่องให้พระสัทธรรมไม่ดำรงอยู่นาน ในเมื่อตถาคตปรินิพพานแล้ว (องฺ. ปญฺจก. ๓๖/๔๔๖)

ในกิมมิลสูตรที่ ๑๐ ตรัสว่า ดูก่อนกิมมิละ เมื่อตถาคตปริ-นิพพานแล้ว พวกภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ในธรรมวินัยนี้

๑. เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรง**ในพระศาสดา**

๒. เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรง**ในพระธรรม**

๓. เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรง**ในพระสงฆ์**

๔. เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรง**ในสิกขา**

๕. เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรง**ในความไม่ประมาท**

๖. เป็นผู้ไม่มีความเคารพ ไม่มีความยำเกรง**ในปฏิสันถาร**

ดูก่อนกิมมิละ นี้แลเป็นเหตุ เป็นปัจจัยเครื่องให้พระสัทธรรมไม่ดำรงอยู่นาน ในเมื่อตถาคตปรินิพพานแล้ว (องฺ. ฉกฺก. ๓๖/๖๓๕)

ส่วนเหตุที่จะทำให้พระศาสนาดำรงอยู่ ตั้งมั่นสืบต่อไปได้นานก็โดยนัยตรงกันข้าม (ในทุกสูตรที่แสดงไว้แล้วนั้น) ...

โย จ วสฺสสตํ ชีเว ทุสฺสีโล อสมาหิโต
เอกาหํ ชีวิตํ เสยฺโย สีลวนฺตสฺส ฌายิโน.

ก็ผู้ใดทุศีล มีใจไม่ตั้งมั่น พึงเป็นอยู่ ๑๐๐ ปี ความเป็นอยู่วันเดียวของผู้มีศีล มีฌาน ประเสริฐกว่าความเป็นอยู่ของผู้นั้น

(เรื่องสังกิจจสามเณร ขุ. ธ. ๔๐/๔๗๗)

มีอายุร้อยหนึ่ง นานนัก
ศีลชื่อปัญจางค์จัก ไป่รู้
ขวบเดียวเด็กรู้รัก- ษานิจ- ศีลนา
พระตรัสสรรเสริญผู้ เด็กนั้นเกิดศรี ฯ

สพฺเพ ธมฺมา นาลํ อภินิเวสาย
ธรรมทั้งหลายทั้งปวงไม่ควรยึดมั่นถือมั่น

๑ อภินิ- เวสะ พระ ฯ ท่านว่า คือตัณหา ทิฏฐิ ที่ถือมั่น
ยึดอัตตา ตัวตน ปะปนกัน ที่แท้ขันธ์ สัจจ์จริง ใช่สิ่งใด
๒ มัวยึดถือ ขันธ์ห้า ว่าเป็นตน คงไม่พ้น เข้าท้อง ต้องเกิดใหม่
เที่ยวเวียนวน ไร้สุข ทุกข์มิวาย เฝ้าเกิดตาย ไม่รู้จบ ภพอนันต์
๓ หากต้องการ สิ้นภพ จบปวงทุกข์ ประสบสุข ศานติ เกษมสันต์
ต้องอบรม สิกขาตรัย ให้ชุมกัน เพื่อปิดกั้น รอนริด อวิชชา
๔ ความหลงใหล ไม่รู้ ผู้เป็นมูล วัฏฏะพูน เพิ่มช่วย ด้วยตัณหา
เป็นมูลต้น มูลปลาย ในวัฏฏา วิปากา ก่อกิเลส เหตุแห่งกรรม
๕ ไตรวัฏฏะ อวิชชา มาที่แรก เหตุจำแนก สังขาระ ประเภทสาม
เป็นปัจจัย ให้วิญญาณ ผู้ติดตาม อีกรูปนาม เกิดพร้อม น้อมไปพลัน
๖ อายตนะ ทั้งหก ไม่ตกหล่น เข้าปะปน ผัสสะ กระทบขันธ์
จึงเป็นเหตุ เวทนา ห้าอย่างนั้น กามฉันท์ คือตัณหา เข้ามาครอง
๗ อุปาทาน ทั้งสี่ นี่เป็นผล ในบัดดล เกิดภพ คำรบสอง
อุปปัตติ และกรรม เครื่องจำจอง ปัจจัยของ ชาติ-ชรา มารณัง
๘ ทั้งโสกะ พร้อมปริ- เทวทุกข์ จะหาสุข ที่ไหน ไม่สมหวัง
โทมนัส อุปายาส มาดจีรัง ชั่วชีวัง รังแต่ทุกข์ ไม่สุขจริง
๙ องค์สิบสอง ของปฏิจจ์-สมุปบาท หากใครอาจ รอบรู้ ผู้ใจสิงห์
ไม่ย่นย่อ ท้อถอย คอยประวิง ไม่ช้าสิ่ง สุขแท้ ได้แน่นอน ...

อภินิเวสะ ๓ อย่าง – ตัณหาภินิเวสะ ทิฏฐิอภินิเวสะ ญาณาภินิเวสะ

✸ ญาณาภินิเวส คือ วิปัสสนา เป็นความยึดถือในนาม-รูปขันธ์ ๕ เพื่อเห็นแจ้งไตรลักษณ์

อญฺญตรภิกฺขุ

สิ่งที่เห็น ได้ยิน ได้ทราบ อาจไม่ใช่สิ่งที่ถูกต้องตามเป็นจริง

ยํ ปสฺสติ น ตํ ทิฏฺฐํ ยํ ทิฏฺฐํ ตํ น ปสฺสติ
อปสฺสํ พชฺฌเต มูฬฺโห พชฺฌมาโน น มุจฺจตีติ.

สิ่งใดที่บุคคลเห็นอยู่ สิ่งนั้นไม่ใช่สิ่งที่เขาเห็นแล้ว สิ่งใดที่บุคคลเห็นแล้ว สิ่งนั้นไม่ใช่สิ่งที่เขาเห็นอยู่ เมื่อไม่เห็นตามความเป็นจริง จึงหลงติดอยู่ เมื่อหลงติดอยู่ ย่อมไม่หลุดพ้น

๑ สิ่งที่เห็น หรือได้ยิน สิ้นทั้งหลาย อย่ามุ่งหมาย มาดมั่น ไม่ผันผวน
ล้วนลวงตา พาใจ ให้รัญจวน จึงไม่ควร ยึดมั่น เหมือนฝันไป
๒ สัจจธรรม ล้ำจริง สิ่งเที่ยงแท้ ไม่ผันแปร แน่นอน วอนขานไข
ปรมัต- ถะธรรม ย้ำสู่ใจ นอกเหนือไม่ มีจริง สิ่งพรางตา
๓ เจตสิก จิต-รูป แลนิพพาน พระฯกล่าวขาน สอนไว้ให้ศึกษา
อย่ามัวแต่ เมามัว มั่วกามา จะโศกา พาใจ ใกล้ม้วยมรณ์
๔ รสพระธรรม ล้ำเลิศ เพริศเพ่งพิศ อุปนิช-ฌานปัญญา ท่านสั่งสอน
ไตรสิกขา ถ้าอบรม ไม่ทุกข์ร้อน ช่วยไถ่ถอน วิปัลลาส ไปปราศพลัน
๕ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ล้วนจักพา นำออก ไม่กลับหัน
เป็นของพระ อริย- กรธรรม์ จงบากบั่น ให้เห็น ตามเป็นจริง
๖ อันไตรลักษณ์ ควรย้ำ ประจำจิต จักถอนพิษ อวิชชา ตัณหาสิง
ครอบงำจิต ชะโลมใจ ให้เวียนวิง ควรละทิ้ง ด้วยปัญญาวิชชาธรรม
๗ พระไตรรัตน์ มัดใจ ให้ชาวพุทธ จิตผ่องผุด เลื่อมใส ในแก้วสาม
ได้อบรม จิตศีลา ปัญญางาม พยายาม สืบต่อ ไม่ท้อใจ
๘ ในกาลใด ได้ประจักษ์ ลักษณ์ทั้งสาม เบื่อหน่ายความ พัวพัน ขันธ์ทั้งหลาย
คลายกำหนัด ตัดสวาท ชาติมลาย สิ่งสุดท้าย ได้ประสบ พบนิพพาน

การศึกษาพระไตรปิฎก ๓ อย่าง

๑ อันพระธรรม- วินัย ไตรปิฎก มรดก ตกทอดมา สู่ทายาท
พระศาสดา มอบไว้ให้ ไม่ประมาท เพื่อรื้อชาติ ถอนภพ จบอาลัย

๒ ไตรสิกขา มีไว้ ให้ฝึกฝน อบรมตน จนพิชิต จิตผ่องใส
ควรร่ำเรียน เพียรปฏิบัติ ฝึกหัดไป อย่าร่ำไร เฉื่อยชา จะพาวน

๓ การศึกษา สามอย่าง ท่านวางไว้ จงใส่ใจ นำพา อย่าสับสน
จับงูพิษ ข้างหาง วางวายชนม์ เพื่อลาภผล สักการะ ชำนะกัน

๔ นี้เรียกว่า อลคัท- ทูปมา พระสัตถาทรงตำหนิแลเดียดฉัน
นอนหลับเสีย ดีกว่า อย่าชวนกัน ไม่สร้างสรรค์ จรรโลง ให้โล่งใจ

๕ นิสสระ- ณัตถะ ปริยัติ เพื่อฝึกหัด ดัดจิต กล่อมนิสัย
ละโลโภ โทโส โมโหไกล ศึกษาไว้ ใช้ออก จากวัฏฏา

๖ การเล่าเรียน ของพระ อรหันต์ ผู้บากบั่น จบงาน การศึกษา
เรียกภัณฑา- คาริกะ อุปมา เพื่อรักษา แบบวงศ์ ผู้ตรงดี

๗ พระวินัย พระสูตร อภิธรรม เป็นความงาม สามอย่าง สว่างศรี
อธิศีล อธิจิต ปัญญาวี อย่ารอรี รีบเร่ง เพ่งฌานกัน

๘ สมถะ อารัมมณู- ปณิชฌาน เพื่อล้างผลาญ นิวรณ์ ผู้กางกั้น
วิปัสสนา ลักขณู- ปณิชฌาน เพื่อละลาน วิปลาส ให้ปราศไป

๙ ผู้ไร้ฌาน ย่อมไม่มี ซึ่งปัญญา ขาดปัญญา จะมีฌาน หาได้ไม่
ฌานปัญญา ย่อมมี แก่ผู้ใด ผู้นั้นไซร้ อยู่ใกล้ พระนิพพาน

อญฺญตโร ภิกฺขุ

พระภิกษุในยุคดิจิตัล ๔.๐

สมควรรับเงินทองหรือไม่ ?

เพราะเหตุไร

และจะมีวิธีการช่วยแก้ไขปรับปรุงอย่างไรบ้าง

ซึ่งจะช่วยทำให้พระศาสนาเสื่อมช้าลง

และไม่ใช่เสื่อมเพราะเราเอง?...

พระภิกษุในยุคดิจิตัล ๔.๐ สมควรรับเงินทองได้? (DIGITAL 4.0) ใครทำให้พระศาสนาเสื่อม? | ภิกษุรูปหนึ่ง |